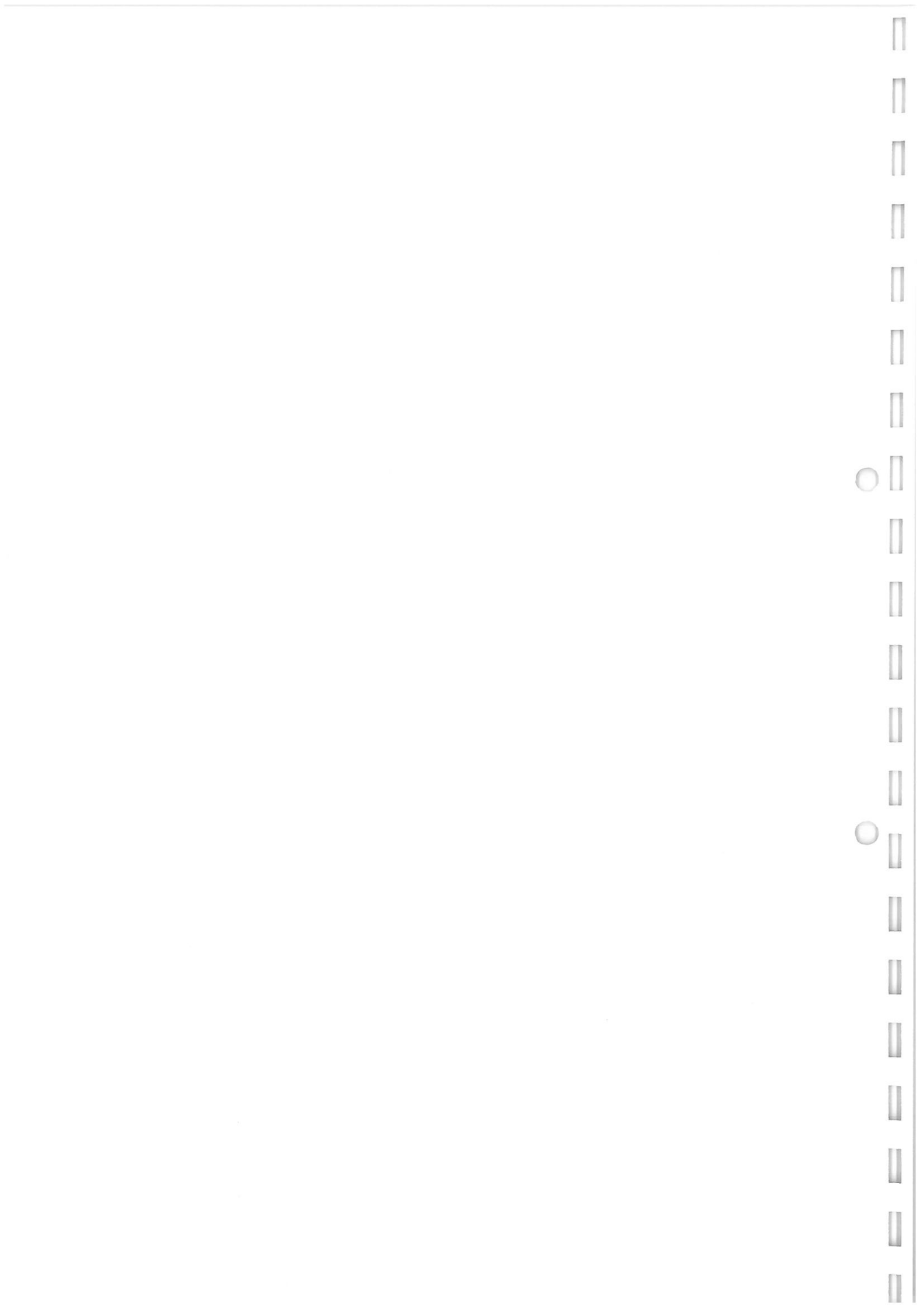
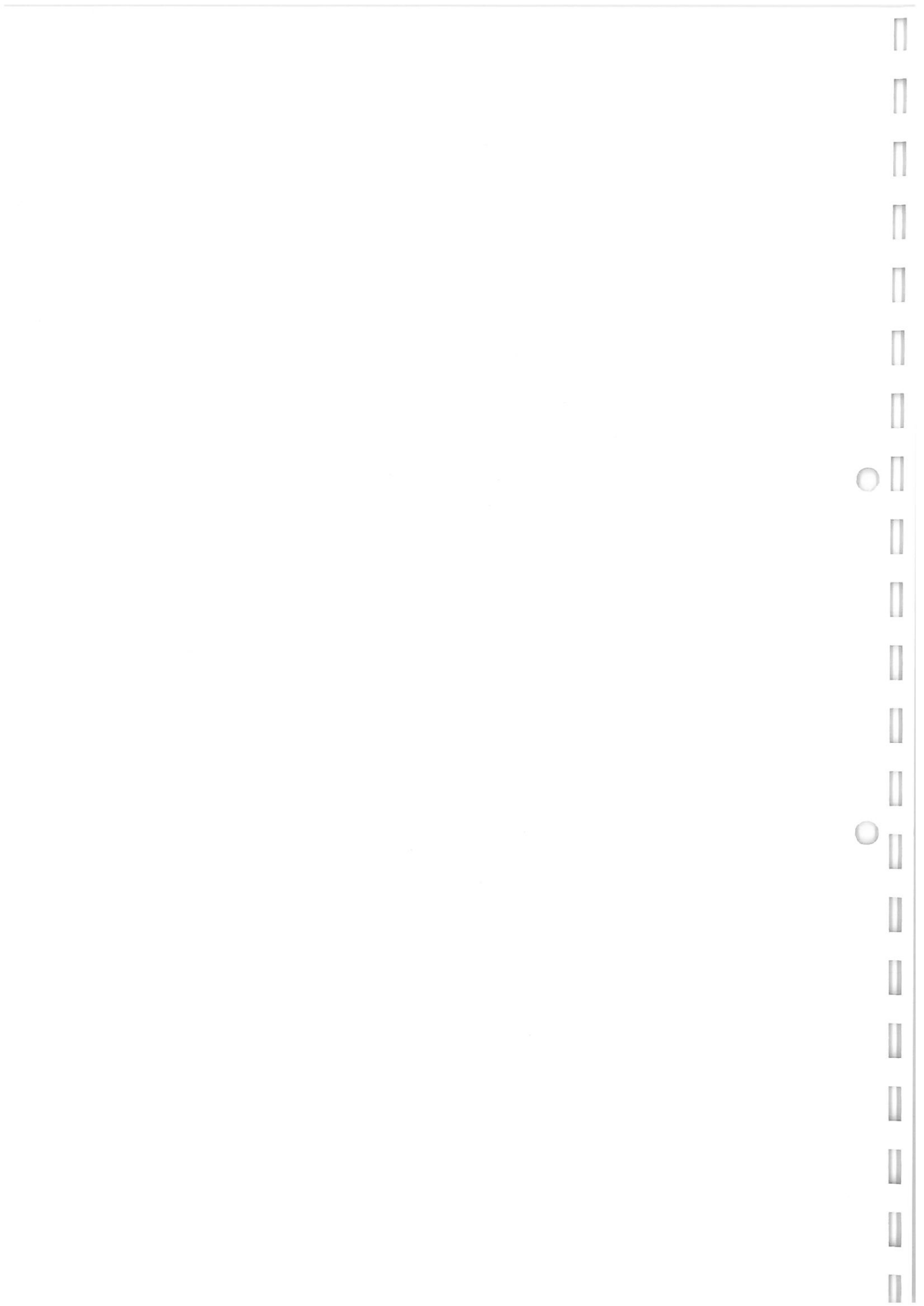

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BANIE MAZURSKIE na lata 2016 - 2020

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	4
Rozdział I Charakterystyka gminy.....	7
1.1. Podstawowe informacje o gminie.....	7
1.1.1. Demografia.....	7
1.1.2. Aktywność gospodarcza.....	11
1.1.3. Trendy społeczno-gospodarcze.....	12
1.2. Strategiczne kierunki rozwoju gminy.....	13
1.3. System pomocy społecznej w gminie.....	14
1.3.1. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną (z uwzględnieniem organizacji społecznych oraz instytucji powiatowych).....	14
1.3.2. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie.....	17
1.3.3. Dotychczasowe formy pomocy i świadczeń.....	20
1.3.4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.....	25
1.4. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja.....	29
1.4.1. Analiza obszarów polityki społecznej.....	29
a) Kwestia mieszkaniowa	29
b) System opieki zdrowotnej.....	30
c) Edukacja i opieka nad dzieckiem	32
d) System opieki nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi i długotrwale chorymi	35
e) Rynek pracy i zatrudnienie.....	35
f) Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne.....	39
1.4.2. Katalog problemów społecznych w gminie zidentyfikowany i wybrany podczas warsztatów	41
Rozdział II	
2.1 Kierunki rozwoju gminy.....	45
2.1.1. Założenia wstępne	45
2.1.2. Profilaktyka	45
2.1.3. Interwencja	46
2.1.4. Sankcje	46
2.2. Wizja.....	48
2.3. Cele i kierunki działań	48
2.3.1. Obszar: aktywność zawodowa i przedsiębiorczość	51

2.3.2. Obszar: ubóstwo, niepewność mieszkaniowa i bezdomność.....	52
2.3.3. Obszar: funkcjonowanie rodzin	53
2.3.4. Obszar: dysfunkcje społeczne	54
2.3.5. Obszar: starość, niepełnosprawność, choroby.....	55
2.3.6. Obszar: aktywność społeczna	56
2.3.7. Obszar: rozwój systemu współpracy i wsparcia	57
2.4. Wdrażanie i monitoring strategii.....	59
2.4.1. Wskaźniki realizacji działań	60
2.4.2. Ramy finansowe strategii	60
Spis tabel	62
Spis rysunków	63
Załączniki	65

Wprowadzenie

Lokalna polityka społeczna, w szerokim znaczeniu, stanowi działalność zmierzającą do poprawy standardów życia wszystkich mieszkańców wspólnoty samorządowej. Realizowane w jej ramach działania nie powinny więc koncentrować się jedynie na doraźnym bądź długookresowym wspomaganiu osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych, natomiast zmierzać do oddziaływania na jakość życia, tak aby minimalizować ryzyko występowania problemów i dysfunkcji oraz maksymalizować zdolność do ich samodzielnego przezwyciężania przez osoby i rodziny. Tak rozumiana polityka społeczna obejmuje zagadnienia z dziedziny zatrudnienia, edukacji, kultury, wypoczynku, ochrony zdrowia czy zabezpieczenia potrzeb materialnych i mieszkaniowych. Kluczowe znaczenie w programowaniu gminnej polityki społecznej mają regulacje prawne oraz dokumenty strategiczne i programowe przyjmowane na szczeblu międzynarodowym (przede wszystkim UE), krajowym i regionalnym. Definiują one ramy formalno-prawne dla działania władz samorządowych, wskazując jednocześnie priorytetowe obszary interwencji publicznej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych opracowywana jest na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, która wymienia jednocześnie elementy składowe tego dokumentu takie jak: diagnoza sytuacji społecznej, prognoza zmian w okresie objętym strategią, a także określenie celów strategicznych, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji i ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

Ponadto, w świetle ww. ustawy, strategia powinna w szczególności sposób uwzględniać programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a także inne, mające na celu integrację osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Obszar lokalnej polityki społecznej kształtują również inne akty normatywne w randze ustawy, wśród których należy wymienić w szczególności:

- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446.);
- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.);
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.);
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 ze zm.);
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124 ze zm.);
- ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375);
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.);
- ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.);
- ustawę z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 651 ze zm.);
- ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 149 ze zm.);
- ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.);
- ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 114 ze zm.);
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zm.);
- ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 859).
- ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (Dz.U. z 2016r., poz.

Szczególne znaczenie w zakresie przeciwdziałania i walki z wykluczeniem społecznym, z uwagi na ich implementację w polskich przepisach i dokumentach strategicznych, mają rozwiązania przyjmowane przez organy Unii Europejskiej, w tym m.in. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, opublikowana przez Komisję Europejską w 2010 roku. W świetle założeń tego dokumentu, szczególnie ważna okazuje się współpraca państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform umożliwiających stawienie czoła wyzwaniom związanym z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów przyrodniczych. SRPS powinna uwzględniać również postulaty Strategii Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo, przyjętej przez Radę Ministrów 25 września 2012 roku. W świetle jej założeń rozwój kapitału społecznego stanowi jedno z kluczowych wyzwań Polski i służy zwiększeniu skali i trwałości zaangażowania oraz współpracy obywatelskiej, będąc jednocześnie jednym z głównych czynników decydujących o rozwoju i konkurencyjności kraju, poszczególnych regionów oraz środowisk lokalnych. Jednym z kluczowych dokumentów programowych dotyczących rozwiązywania problemów społecznych jest Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Określono w nim, że walka z ubóstwem i wykluczeniem musi opierać się na wzroście gospodarczym i zatrudnieniu oraz na nowoczesnej i skutecznej ochronie socjalnej. Interwencja innowacyjnej ochrony socjalnej musi być połączona z szerokim zestawem polityk społecznych, łącznie z ukierunkowaną edukacją, pomocą społeczną, mieszkalnictwem, zdrowiem, godzeniem życia prywatnego i zawodowego oraz polityk rodzinnych. Na poziomie regionalnym kluczowym dokumentem określającym cele i zadania samorządów, publicznych instytucji pomocy społecznej i służb zatrudnienia oraz podmiotów niepublicznych w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu jest Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku. W odpowiedzi na dominujące problemy regionu takie jak dysfunkcje w rodzinach, wzrost zagrożenia marginalizacją zawodową i społeczną, a także małą aktywność lokalnych społeczności, dokument ten zakłada m.in. tworzenie warunków do możliwie pełnego rozwoju rodziny; stworzenie możliwości wyjścia z izolacji społecznej osób niepełnosprawnych, starszych, uzależnionych, ofiar przemocy, bezdomnych i innych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej; wspieranie bezrobotnych mieszkańców regionu; a także wzmocnienie postaw prospołecznych, rozwój kompetencji społecznych i umiejętności współpracy poszczególnych jednostek i grup na rzecz własnego otoczenia. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych powinna uwzględniać założenia głównych dokumentów strategicznych powiatu i gminy w zakresie polityki społecznej. Cel główny Strategii Rozwoju Powiatu Gołdapskiego (2009) zakłada spójność ekonomiczną, społeczną i przestrzenną powiatu z Regionem Warmii i Mazur oraz regionami Europy; a jeden z jej celów strategicznych – wzrost aktywności społecznej. Realizacja Powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ma natomiast służyć zapewnieniu mieszkańcom równych szans do pełnego uczestnictwa i rozwoju w życiu społecznym, poprzez wspieranie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu, wspieranie aktywności zawodowej, aktywizację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych, współzależnionych, starszych, niepełnosprawnych oraz ofiar przemocy domowej; a także podniesienie poziomu bezpieczeństwa w powiecie.

Natomiast w kontekście rozwiązywania problemów społecznych w gminie, szczególne znaczenie mogą mieć cele strategii związane z rozwojem przedsiębiorczości i wzrostem liczby miejsc pracy w sektorze prywatnym, poprawa jakości kształcenia dzieci i młodzieży, rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców, a także poprawa jakości dróg publicznych i dostępności komunikacyjnej. Niniejszy dokument składa się z dwóch zasadniczych części: diagnozy sytuacji społecznej gminy oraz założeń programowych (wdrożeńiowych). Część diagnostyczna obejmuje podstawowe zagadnienia dotyczące funkcjonowania gminy, procesów demograficznych, rynku pracy, problemów społecznych, a także dostępności usług społecznych i aktywności mieszkańców. Została opracowana

w oparciu o dane, których najbogatsze źródło stanowił Główny Urząd Statystyczny, a także różne publikacje GUS, zarówno krajowe jak i regionalne udostępniane przez Urząd Statystyczny w Olsztynie. Wykorzystano również dane i sprawozdania Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi, Urzędu Gminy w Baniach Mazurskich, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, placówek oświatowych, Domu Kultury w Baniach Mazurskich i innych instytucji. Zasadniczo analiza została przeprowadzona dla przedziału czasowego 2011-2015, z zastrzeżeniem, iż przyjęto zasadę wykorzystywania danych rocznych najbardziej aktualnych na moment opracowywania dokumentu. W przypadku niektórych obszarów diagnozy przyjęto dłuższy okres analizy, aby uwypuklić zachodzące procesy.

Część wdrożeniowa strategii zawiera natomiast wizję projektowanych zmian oraz katalog niezbędnych kierunków działań, następnie zaś wskazówki, jak skutecznie zarządzać realizacją strategii. Założenia te zostały wypracowane w trakcie warsztatów planowania strategicznego, które odbyły się w listopadzie 2015 roku w Urzędzie Gminy w Baniach Mazurskich z udziałem przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji, reprezentujących różne obszary życia społecznego w Gminie.

Rozdział I

1.1. Podstawowe informacje o gminie

1.1.1. Demografia

Gmina Banie Mazurskie położona jest w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, 27 km od miasta powiatowego Gołdap, 150 km od miasta będącego siedzibą władz wojewódzkich.

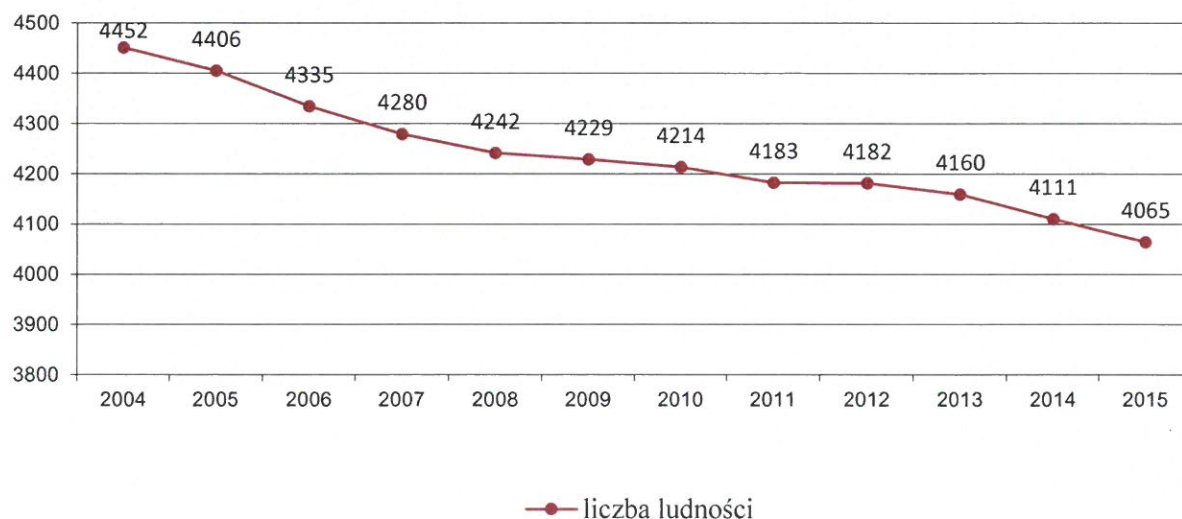
Na terenie gminy znajduje się 66 wsi, w tym 20 sołectkich: Antomieszki, Audyniszki, Banie Mazurskie, Boćwinka, Borek, Brożajcie, Budziska, Czupowo, Dąbrówka Polska, Gąsewo, Grodzisko, Grunajki, Gryzewo, Jagiele, Jagoczany, Janki, Jeglewo, Jezierzyny, Kiermuszyny Małe, Kiermuszyny Wielkie, Kierzki, Klewiny, Kruki, Kulsze, Liski, Lisy, Maciejowa Wola, Miczuły, Mieczkówka, Mieczniki, Mieduniszki Małe, Mieduniszki Wielkie, Nowe Gajdzie, Nowiny, Obszarniki, Owczary, Radkiejmy, Rapa, Rogale, Różanka Dwór, Sapałówka, Skaliszkiejmy, Stadnica, Stare Gajdzie, Stary Żabin, Surminy, Szarek, Ściborki, Śluza, Ustronie, Węgorapa, Widgiry, Wierzby, Wólka, Wróbel, Zakałcze Wielkie, Zapały, Zawady, Ziemianki, Ziemiany, Zielony Lasek, Żabin, Żabinek, Żabin Graniczny, Żabin Rybacki.

Gmina Banie Mazurskie podzielona jest na 20 sołectw, są to: Banie Mazurskie, Dąbrówka Polska, Grodzisko, Gryzewo, Jagiele, Jagoczany, Kierzki, Lisy, Miczuły, Mieduniszki, Obszarniki, Rogale, Sapałówka, Skaliszkiejmy, Surminy, Ściborki, Wróbel, Zawady, Ziemiany, Żabin.

Jest to gmina wiejska, o charakterze rolniczym, z gospodarką silnie zdominowaną przez rolnictwo indywidualne, bez rozwiniętego przemysłu. Zajmuje obszar o powierzchni 205 km².

W gminie zamieszkuje obecnie 4.065 mieszkańców, w tym 2.033 mężczyzn i 2.032 kobiet. Ludność skupia się w wymienionych wyżej wsiach, z których najludniejsze to Banie Mazurskie liczące 1.320 mieszkańców i Lisy – 207 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 20 osób/km². Liczbę mieszkańców gminy w latach 1995 – 2007 przedstawiono za pomocą wykresu liniowego, który dodatkowo prezentuje tendencje jakie zachodziły w liczbie ludności. Należy nadmienić, że niektóre wsie są niezamieszkałe.

Rysunek 1. Liczba ludności gminy

Opracowanie własne.

Na przedstawionym diagramie można zaobserwować zmiany liczby mieszkańców gminy. Od roku 2004 (liczba ludności 4452) widać spadek ludności aż do roku 2015 osiągający poziom 4065 osób. Zmiany liczby ludności wynikają przede wszystkim z ruchu naturalnego oraz z migracji ludności.

Strukturę wiekową mieszkańców gminy przedstawia tabela 1 oraz rysunek 2.

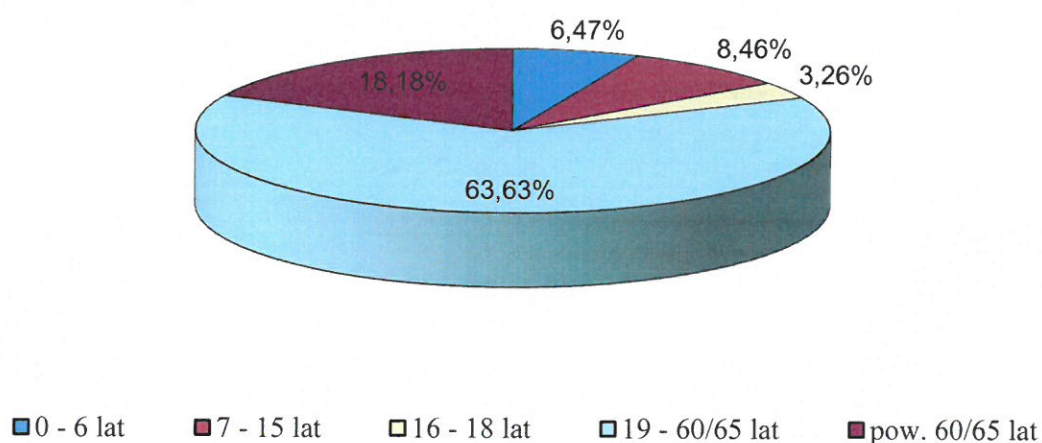
Do wyliczeń przyjęto wiek produkcyjny dla kobiet 60, a dla mężczyzn 65 lat mimo trwającego procesu, który ma na celu wydłużenie wieku produkcyjnego a tym samym opóźnienie przejścia na emeryturę tj. w wieku 67 lat. (Wskazany cel zostanie osiągnięty w przypadku kobiet w 2040r., a w przypadku mężczyzn w 2020r.). Jak wynika z poniższych wyliczeń 63,63% populacji jest w wieku produkcyjnym, jest to grupa mężczyzn w wieku 19-65 lat i kobiet w wieku 19-60 lat. Następną liczną grupą wiekową jest ludność w wieku poprodukcyjnym, która stanowi ponad 18,18%. Młodzież szkolna i dzieci w wieku szkolnym (7-18 lat) stanowią 11,72%. Dzieci w wieku przedszkolnym stanowią grupę wielkości 6,47% ogółu mieszkańców.

Tabela 1. Struktura ludności według płci i wieku (stan na dzień 31.12.2015 r.).

Wiek	0-6		7-15		16-18		19-65	19-60	pow. 65	pow. 60	Razem		
Płeć	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M+K
Razem	144	119	167	177	71	62	1415	1172	237	502	2033	2032	4065
%	3,54	2,93	4,11	4,35	1,74	1,52	34,80	28,83	5,83	12,35	50,01	49,99	100

Opracowanie własne – dane ewidencji ludności.

Rysunek 2. Struktura wieku ludności gminy

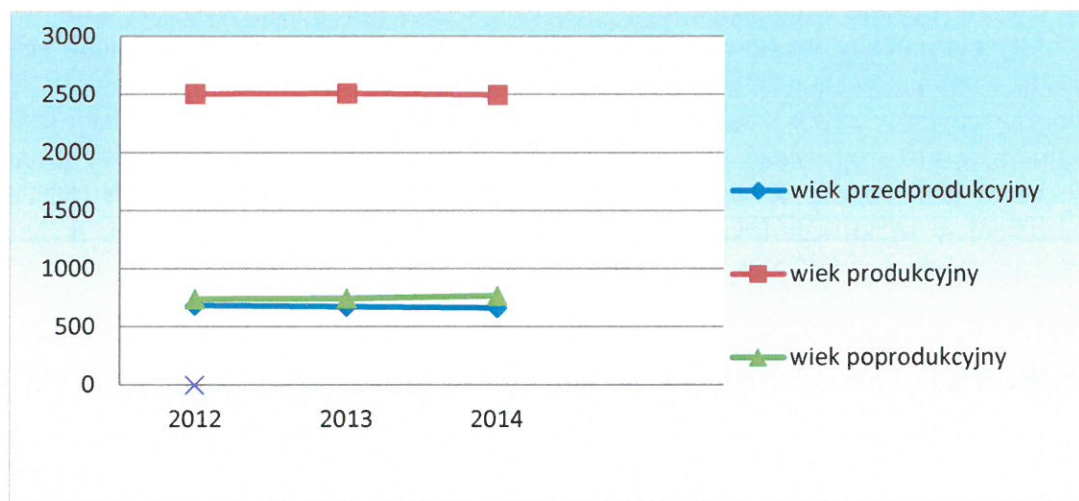

Opracowanie własne

Jak wynika z przedstawionej wyżej analizy struktury wiekowej ludności gminy, sytuacja jest stosunkowo korzystna z punktu widzenia rozwoju gospodarczego oraz społecznego. Społeczeństwo gminy to ludzie w wieku produkcyjnym, co stanowi duży zasób ale i wyzwanie – w jaki sposób wykorzystać istniejący potencjał? Należy również zwrócić uwagę na tendencję uwidocznioną w ostatnich latach w ludności nie tylko gminy, ale nawet Europy. Jest to starzenie się społeczeństwa.

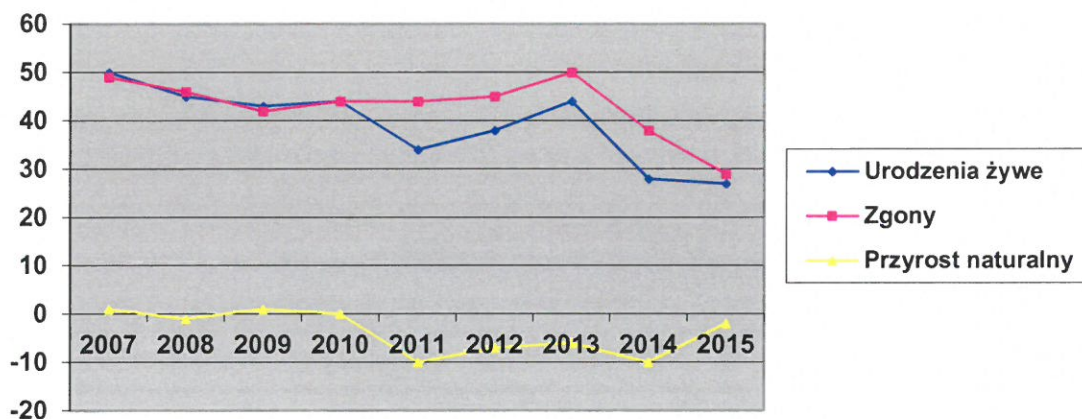
Dlatego też istotnym zadaniem jest również zadbanie o dobro starszych mieszkańców gminy. Należy podjąć działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu tej grupy społecznej, aby mogli do późnej starości cieszyć się życiem.

Rysunek 3. Liczba ludności wg wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego

Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

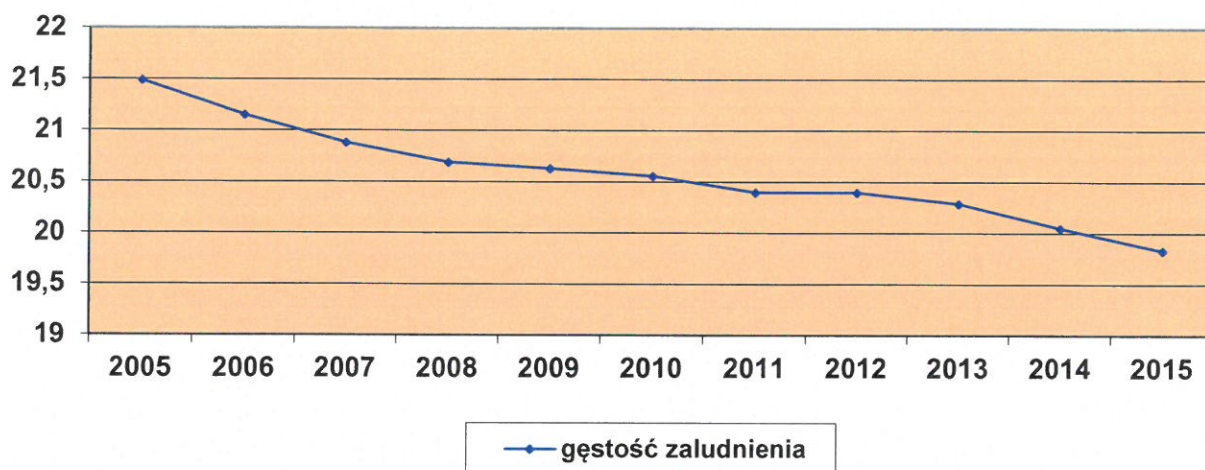
Rysunek 4. Ruch naturalny ludności

Opracowanie własne na podstawie ewidencji ludności.

Migracja ludności związana jest głównie z migracją zawodową do dużych miast i do zachodnich krajów Unii Europejskiej. Zwiększona liczba wyjazdów w poszukiwaniu pracy do krajów europejskich nastąpiła od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej i stale wzrasta. Mieszkańcy wyjeżdżający do pracy poza granicę kraju to najczęściej ludzie młodzi, którzy podejmują legalną pracę, a także osoby w wieku powyżej 30 roku życia, którzy przeważnie szukają pracy dorywczej, bądź sezonowej, ze względu na to, że w Polsce pozostawiają rodzinę i dzieci.

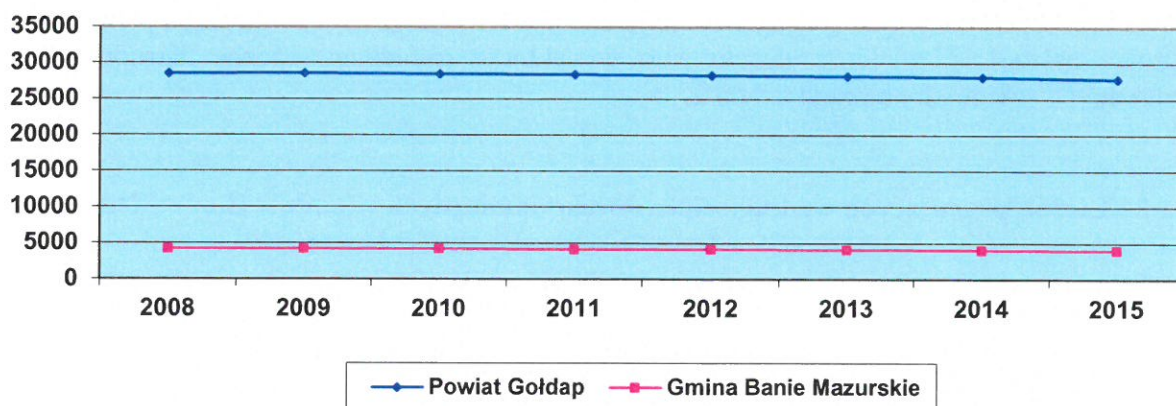
Rysunek 5. Gęstość zaludnienia

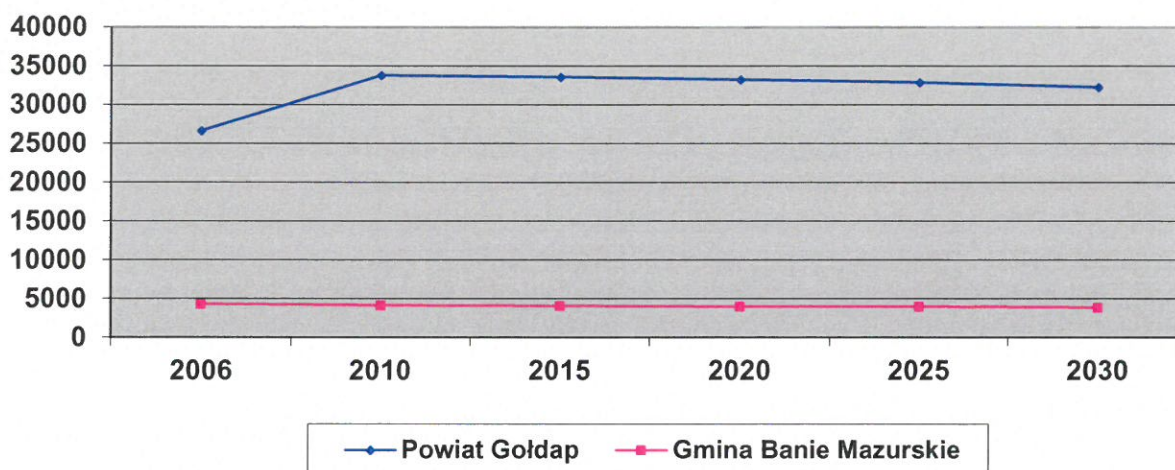
Opracowanie własne

Wraz ze spadkiem ludności zmniejsza się gęstość zaludnienia od 23,00 osób/km² w roku 1996 do 19,83 osób/km² w roku 2015.

Rysunek 6. Ludność Powiatu Gołdap i Gminy Banie Mazurskie

Rysunek 7. Prognoza ludności

Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Jak przedstawia powyższy rysunek liczba ludności gminy Banie Mazurskie nie zmienia się znacząco. W porównaniu z prognozą ludności dla powiatu, która wskazuje na spadek liczby jest to zjawisko pozytywne dla gminy zwłaszcza ze względu na jej przyszły rozwój społeczny i gospodarczy.

1.1.2. Aktywność gospodarcza

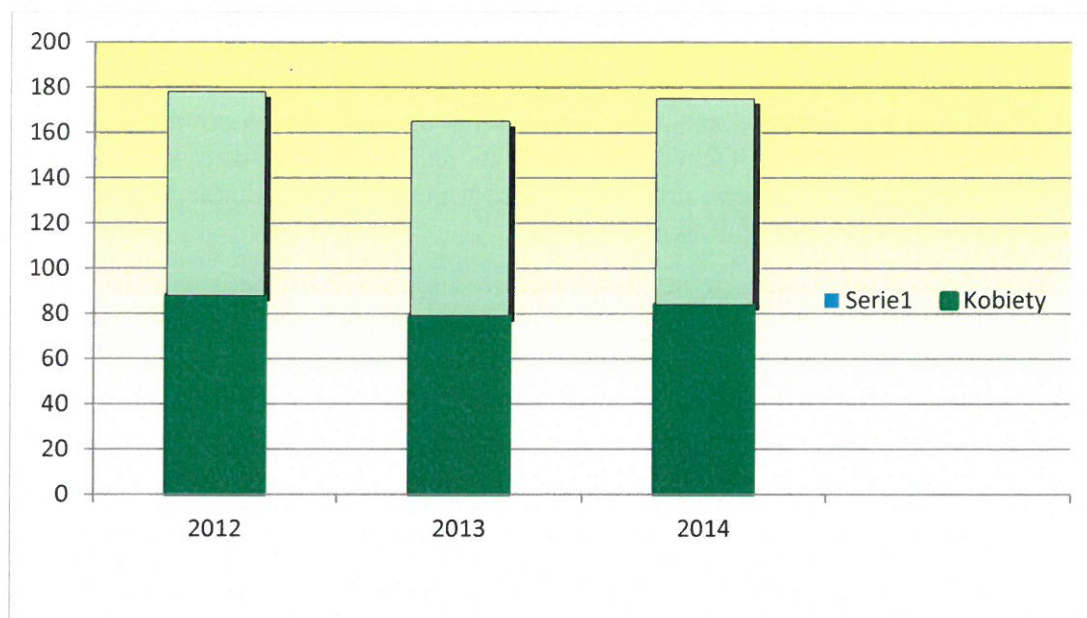
Banie Mazurskie to gmina wiejska, o charakterze rolniczym bez rozwiniętego przemysłu, jej mieszkańcy najczęściej znajdują zatrudnienie w sektorze rolniczym. Liczbę zatrudnionych w poszczególnych sektorach obrazuje tabela 2.

Tabela 2. Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w gminie Banie Mazurskie

Lp.	Sektor	liczba zatrudnionych		
		2012	2013	2014
1.	Rolniczy	2 192	2 185	2 210
2.	Przemysłowy	1 512	1 680	1 846
3.	Usługowy	578	542	548
4.	Finansowy	111	97	95
5.	Pozostałe	1 530	1 588	1 597
Razem		5 923	6 092	6 296

Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Rysunek 8. Liczba pracujących według płci w gminie Banie Mazurskie

Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy jest stosunkowo niewielka, choć zauważa się tendencję wzrostową. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to głównie małe firmy rodzinne działające w branży handlowej i usługach. Na niewielką aktywność gospodarczą wpływa szereg czynników. Główną przyczyną trudności w rozpoczęciu pracy na własny rachunek są bardzo małe możliwości finansowe mieszkańców gminy ograniczające popyt na usługi i towary oraz słabe dążenie mieszkańców do kreowania rozwoju osobistego i zawodowego a tym samym poprawy bytu w sferze materialnej. Dominuje postawa biornego nastawionego na szybkie i znaczące zmiany zmierzające do poprawy sytuacji, nacechowana myśleniem życzeniowym, granicząca z roszczeniem wobec instytucji państwa.

1.1.3. Trendy społeczno-gospodarcze

Na podstawie różnych wskaźników charakteryzujących gminę Banie Mazurskie można wywnioskować kierunki i trendy, które będą cechowały sytuację gminy Banie Mazurskie.

Analizując gęstość zaludnienia na przełomie ostatnich lat, zauważono, że utrzymuje się ona na podobnym poziomie, lub może nawet w najbliższych latach nieco zmniejszyć się w związku z ogólną tendencją przemieszczania się ludności do dużych miast.

Przyrost naturalny w gminie zmniejsza się. Wpływ na to może mieć ucieczka ze wsi ludzi młodych. Oceniając strukturę wieku ludności w latach 2007 – 2015 obserwowany jest dalszy spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, na rzecz osób w wieku produkcyjnym. Niepokojącym zjawiskiem jest również w ostatnich latach wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co w przyszłości będzie skutkowało większymi obciążeniami dla społeczeństwa oraz instytucji opieki zdrowotnej i społecznej. Niekorzystnie jawi się problem zmniejszającej się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Obecna sytuacja w przyszłości spowoduje wzrost zapotrzebowania na rozwój opieki instytucjonalnej nad osobami starszymi.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy kształtuje jakość życia mieszkańców Gminy Banie Mazurskie, a także wpływa na ich zamożność. Otrzymywane wynagrodzenia stanowią często główny

dochód gospodarstw domowych, stąd też sytuacja na rynku pracy wpływa na sytuację społeczną.

W 2014 roku podmioty gospodarki narodowej najliczniej funkcjonowały w sektorze usług, który skupiał 71,0% ogółu firm. Na drugim miejscu znalazła się branża budowlana, w której działało 12,9% przedsiębiorstw. Niewiele mniej podmiotów, bo 11,2%, funkcjonowało w przemyśle. Najmniejszą sekcją było rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, w której działało jedynie 4,8% ogółu przedsiębiorstw. Jednym z wyznaczników kondycji lokalnej gospodarki oraz warunków życia ludności jest poziom wynagrodzeń pracowników. Analizując ten obszar tematyczny, warto skorzystać z danych GUS dotyczących miesięcznego wynagrodzenia brutto, które są publikowane na poziomie kraju, województw i powiatów. Oczywiście dane te należy rozpatrywać w kontekście innych parametrów, takich jak koszty życia, dostępność usług medycznych, edukacji itd. Daje on jednak pewien pogląd na sytuację społeczno-ekonomiczną.

Według danych GUS, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce w 2013 roku wyniosło 3 877,43 zł. W województwie warmińsko-mazurskim było to natomiast 3 264,63 zł, zaś w powiecie gołdapskim 2 775,90 zł. Z powyższych danych wynika, iż przeciętne wynagrodzenie w powiecie gołdapskim stanowiło zaledwie 71,6% wartości średniej pensji krajowej oraz 85,0% wartości przeciętnej płacy w regionie. Dodatkowo płace nominalne w powiecie gołdapskim rosną wolniej niż ma to miejsce w kraju i w województwie⁷. Mając na uwadze powyższe dane, należy stwierdzić, iż istnieje ryzyko zwiększenia się luki pomiędzy wynagrodzeniami oferowanymi w powiecie, w regionie i kraju. Jest to szczególnie prawdopodobne w przypadku, gdy tempo dynamiki wzrostu płac w powiecie gołdapskim utrzyma się na niższym poziomie niż średnio w kraju i województwie, natomiast koszty życia będą rosły w podobnym tempie.

1.2 Strategiczne kierunki rozwoju gminy

Gmina Banie Mazurskie posiada szereg dokumentów planistycznych dotyczących rozwoju gminy w różnych jej obszarach.

Głównym takim dokumentem jest Strategia Rozwoju Gminy Banie Mazurskie na lata 2000-2010 przyjęta uchwałą Nr XIII/89/99 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 15 listopada 1999r. oraz uchwałą XXXVII/211/2014 z dnia 23 października 2014r., z terminem obowiązywania do roku 2018.

Strategia Rozwoju Gminy Banie Mazurskie zawiera cele nadrzędne oraz cele pośrednie.

Za cele nadrzędne uznano:

- I. Zrównoważony rozwój gminy zapewniający ograniczenie bezrobocia i podniesienie poziomu życia mieszkańców.**
- II. Atrakcyjność życia, przebywania właśnie tutaj.**

Do celów cząstkowych zaliczono:

- I. Ograniczenie bezrobocia do poziomu średniej krajowej.**
 - 1. Rozwój rodzimej przedsiębiorczości.
 - 2. Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych.
 - 3. Pozyskanie dużego inwestora zewnętrznego.
 - 4. Poszukiwanie alternatywnych źródeł finansowania walki z bezrobociem.
- II. Poprawa infrastruktury.**
- III. Pozyskiwanie gruntów pod inwestycje.**
- IV. Zaisntnienie na rynku turystycznym.**
 - 1. Program promocji gminy.
 - 2. Podpisanie porozumienia o współpracy z innymi gminami.
 - 3. Nawiązanie współpracy z gminą partnerską na terenie Unii Europejskiej.**
 - 4. Poprawa stanu obiektów oświatowych, kulturalnych i sportowych.
 - 5. Remonty obiektów szkolnych z wyposażeniem szkół.
 - 6. Dokończenie budowy hali sportowej w Baniach Mazurskich.

7. Budowa sali gimnastycznej w Lisach.
8. Budowa stadionu gminnego.

V. Integracja społeczeństwa wokół realizacji strategii rozwoju gminy.

1. Zalesienie gruntów nie nadających się do uprawy.
2. Rozwój rolnictwa.

Warto zauważyć, że cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wprost wynikają z celów Strategii Rozwoju lub są spójne. Obszary te zaznaczono pogrubioną czcionką.

Ze strategią rozwoju gminy są ściśle powiązane również inne dokumenty planistyczne takie jak:

- **Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Banie Mazurskie** przyjęty uchwałą Nr X/76/04 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 23 kwietnia 2004 r.
- **Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Banie Mazurskie na lata 2015-2020** przyjęty uchwałą Nr VIII/50/2015 Rady Gminy w Baniach Mazurskich.
- **Plan rozwoju miejscowości Banie Mazurskie** przyjęty uchwałą Nr XX/135/05 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 28 czerwca 2005 roku. Plany rozwoju pozostałych miejscowości są w trakcie opracowania.
- **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** uchwalany corocznie od 1997r., uwzględniający problemy innych uzależnień, w tym narkomanii.
- **Program współpracy samorządu gminy Banie Mazurskie z organizacjami pozarządowymi** uchwalany corocznie od 2004 r.
- **Program przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochronie Ofiar Przemocy w Rodzinie** w Gminie Banie Mazurskie na lata 2016 -2020.
- **Program Wspierania Rodziny** w Gminie Banie Mazurskie na lata 2016-2018.

Inwestycje zrealizowane przez Gminę Banie Mazurskie w latach 2011 – 2015:

1. Budowa boiska „Moje Boisko Orlik”.
2. Budowa sieci wodociągowej: Kulsze-Gryżewo-Ściborki-Jezierzyny.
3. Remont Ośrodka Zdrowia.
4. Budowa placu zabaw „Radosna Szkoła Banie Mazurskie”
5. Remont świetlicy w Grodzisku.
6. Przebudowa pomieszczeń szkolnych na przedszkolne i bibliotekę.
7. Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Jagoczany.
8. Przebudowa i remont mostu na rzece Gołdapa w miejscowości Zakałcze Wielkie.

1.3. System pomocy społecznej w gminie

1.3.1. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną (z uwzględnieniem organizacji społecznych oraz instytucji powiatowych)

W gminie Banie Mazurskie funkcjonują organizacje związane z systemem pomocy społecznej. Są to między innymi placówki oświatowe, jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, stowarzyszenia oraz inne organizacje. W tabeli 4 przedstawiono wykaz działających na terenie gminy organizacji oraz instytucje zewnętrzne (przeważnie szczebla powiatowego), które współdziałają z gminą w kwestii pomocy społecznej.

Tabela. 3. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres siedziby	Rodzaj działalności
Placówki opiekuńcze dla osób ciężko chorych			
1	Samodzielny Publiczny Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Gołdapi	ul. Słoneczna 7/9 19-500 Gołdap	Całodobowa opieka nad osobami ciężko chorymi
Placówki oświatowe			
2	Zespół Placówek Oświatowych w Baniach Mazurskich	ul. Konopnickiej 12 19-520 Banie Maz.	Nauczanie na poziomie podstawowym oraz gimnazjalnym
3	Szkoła Podstawowa w Lisach	Lisy 23A 19-520 Banie Maz.	Nauczanie na poziomie podstawowym
4	Zespół Placówek Edukacyjno - Wychowawczych w Gołdapi	ul. Wojska Polsk. 18 19-500 Gołdap	Nauczanie dzieci niepełnosprawnych z upośledzeniem umysłowym
Placówki wychowania pozaszkolnego			
5	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gołdapi	ul. Wolności 11 19-500 Gołdap	Opieka pedagogiczna i psychologiczna
Instytucje związane z kulturą			
6	Gminny Ośrodek Kultury i Promocji w Baniach Maz.	ul. Sportowa 2 19-520 Banie Maz.	Organizacja życia kulturalnego w gminie
7	Gminna Biblioteka Publiczna w Baniach Mazurskich	ul. Sportowa 2 19-520 Banie Maz.	Upowszechnianie kultury
Instytucje pomocy społecznej i opieki prawnej			
8	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Maz.	ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Maz.	Pomoc społeczna, praca socjalna, poradnictwo prawne
9	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi	ul. Wolności 11 19-500 Gołdap	Pomoc społeczna, praca socjalna, poradnictwo prawne
10	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Maz.	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
11	Zespół Kuratorskiej Służby Sąd. przy Sądzie Rej. w Olecku	ul. Osiedle Siejnik I 18 19-400 Olecko	Nadzór nad skazanymi wyrokiem sądowym
12	Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi	ul. Żeromskiego 18 19-500 Gołdap	Pomoc prawna dla bezrobotnych, pośrednictwo pracy
13	Komenda Powiatowa Policji w Gołdapi	ul. 11 Listopada 1 19-500 Gołdap	Czuwanie nad bezpieczeństwem w gminie
Placówki opieki zdrowotnej i terapii uzależnień			
14	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „HOLMED” Poradnia Medycyny Rodzinnej	ul. Kościuszki 1 19-520 Banie Maz.	Opieka zdrowotna
15	Niepubliczny Zakład Opieki Pielęgniarskiej „PANACEUM”	ul. Kościuszki 1 19-520 Banie Maz.	Opieka zdrowotna
16	Indywidualna Specjalistyczna	ul. Kościuszki 1	Opieka stomatologiczna

	Praktyka Stomatologiczna	19-520 Banie Maz.	
17	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Gabinet psychiatryczny	ul. Paderewskiego 9 19-500 Gołdap	Opieka psychiatryczna
18	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku	ul. Warszawska 41a 11-500 Giżycko	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
19	Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Oddział Detoksykacyjny	ul. 3-go Maja 17 11-600 Węgorzewo	Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych
Stowarzyszenia			
20	Uczniowski Klub Sportowy w Baniach Mazurskich	19-520 Banie Maz.	Organizuje imprezy i zawody sportowe
21	Ludowy Klub Sportowy „POGON” w Baniach Maz.	19-520 Banie Maz.	Upowszechnianie sportu , turystyki oraz aktywnego wypoczynku
22	Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Węgorzewo, Oddział Banie Mazurskie	19-520 Banie Maz.	Wychowanie, czyli wspieranie młodych ludzi we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań.
23	Związek Ukraińców w Polsce Koło w Baniach Maz.	19-520 Banie Maz.	Kultywowanie tradycji i kultury ukraińskiej
24	Stowarzyszenie Mieszkańców Wsi Surminy i Sapałówka „SAP-SUR”	Surminy 19-520 Banie Maz.	Działania na rzecz rozwoju i promocji wsi Surminy, Sapałówka i okolic
25	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Nadzieja”	Lisy 19-520 Banie Maz.	Działania na rzecz rozwoju i promocji wsi Lisy i innych
26	Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Nadrowia”	19-520 Banie Maz.	
27	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Ełckiej Oddział Banie Mazurskie	9-520 Banie Mazurskie	
28	Stowarzyszenie „Partnerstwo Dzikie Mazury”	Ściborki 19-520 Banie Mazurskie	
29	Stowarzyszenie Producentów Bydła Mięsnego z/s w Baniach Mazurskich	Audyniszki 19-520 Banie Mazurskie	
30	Ochotnicza Straż Pożarna w Baniach Maz. – organizacja pożytku publicznego.	ul. Kolejowa 1 19-520 Banie Maz.	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego, działania na rzecz rozwoju i promocji wsi Banie Maz.
31	Ochotnicza Straż Pożarna w Lisach	Lisy 65A 19-520 Banie Maz.	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
32	Ochotnicza Straż Pożarna w Grodzisku	Grodzisko 73 19-520 Banie Maz.	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
33	Ochotnicza Straż Pożarna w	Surminy 3A	Zapewnienie bezpieczeństwa

	Surminach	19-520 Banie Maz.	pożarowego
34	Ochotnicza Straż Pożarna w Żabinie	Żabin 41A 19-520 Banie Maz.	Zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego
Parafie			
35	Parafia Rzymskokatolicka w Baniach Mazurskich	19-520 Banie Maz.	Działalność duszpasterska
36	Parafia Greckokatolicka w Baniach Mazurskich	19-520 Banie Maz.	Działalność duszpasterska
37	Parafia Rzymskokatolicka w Żabinie	Żabin 19-520 Banie Maz.	Działalność duszpasterska

1.3.2. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie

Polityka społeczna realizowana na poziomie gminy adresowana jest do wszystkich członków wspólnoty samorządowej i ma prowadzić do takiej sytuacji, w której cała społeczność lokalna będzie funkcjonować sprawnie i efektywnie. Szczególną uwagę poświęca jednak tym osobom i rodzinom, które doświadczają trudnych sytuacji życiowych (zwłaszcza defaworyzowanym na rynku pracy i w życiu zbiorowym), wtedy, gdy nie są one w stanie pokonać wyzwań i barier wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Na ich rzecz organizowany jest instytucjonalny system pomocy i wsparcia. Podstawową jednostką organizacyjną Gminy Banie Mazurskie, realizującą zadania z zakresu pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich. Jego działalność polega w szczególności na:

- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb,
- prowadzeniu Karty Dużej Rodziny, akcji społecznych o tematyce profilaktycznej oraz przeciw przemocy w rodzinie;
- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń pieniężnych (zasilek stały, zasilek okresowy, zasilek celowy),
- realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz dodatków mieszkaniowych,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Wśród pozostałych jednostek składających się na lokalny system pomocy i wsparcia należy wymienić w szczególności:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy w Baniach Mazurskich,
- 2) Gminny Punkt Konsultacyjny w Baniach Mazurskich dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gołdapi,
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi,
- 5) Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi,
- 6) Poradnia rodzinna działająca przy Parafii NMP Matki Kościoła w Gołdapi,
- 7) Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Gołdapi,

8) Środowiskowy Dom Samopomocy „Słoneczny Dom” w Gołdapi,

9) Warsztaty Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Ełckiej w Gołdapi.

Istotne znaczenie odgrywa współpraca wyżej wymienionych jednostek z placówkami oświatowymi, instytucjami kultury, policją, sądem i służbą kuratorską, strażą pożarną, zakładami opieki zdrowotnej, a także sektorem przedsiębiorców i ekonomią społeczną. Podmioty te, z racji posiadanych kompetencji i wykonywanych zadań, mają duży wpływ na skuteczność pomocy i wsparcia oferowanej mieszkańcom.

Podkreślić należy fakt, iż z 9-ciu wymienionych instytucji tylko dwie znajdują się na terenie gminy. Słaba sieć komunikacyjna w gminie i powiecie utrudnia jej mieszkańcom korzystanie z usług funkcjonujących placówek.

Tabela 4. Świadczenia przyznane przez GOPS

Wyszczególnienie	Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych <i>(bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)</i> .	2011	436	270	940
	2012	408	223	745
	2013	427	231	748
	2014	439	238	751
	2015	416	243	746
w tym:				
1/ Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych <i>(bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę)</i> .	2011	4	2	5
	2012	5	3	11
	2013	4	2	5
	2014	3	2	5
	2015	3	2	5
2/ Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych <i>(bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę)</i> .	2011	403	217	746
	2012	403	222	743
	2013	417	238	762
	2014	436	236	746
	2015	413	241	741

Opracowanie własne GOPS.

Tabela 5. Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

Rok	Ubóstwo (liczba rodzin)	Bezrobocie (liczba rodzin)	Niepelnosprawność (liczba rodzin)	Długotrwała choroba (liczba rodzin)	Rodziny wielodzietne (4 i więcej dzieci)	Rodziny niepełne
2011	153	150	68	65	11	32
2012	149	156	81	76	10	25
2013	167	173	82	76	2	5
2014	164	178	79	73	2	5
2015	157	169	88	83	11	7

Opracowanie własne GOPS.

W świetle ustawy o pomocy społecznej, świadczenia z pomocy społecznej mogą mieć charakter pieniężny lub niepieniężny. Do pierwszej kategorii zalicza się zasiłki: stały, okresowy i celowy; zasiłek i pożyczkę na ekonomiczne usamodzielnienie; pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki; świadczenie na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą oraz wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.

Natomiast świadczenia o charakterze niepieniężnym to m.in. praca socjalna, pomoc rzeczowa, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, ośrodkach wsparcia i rodzinnych domach pomocy; mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Analizując przyczyny trudnej sytuacji życiowej stwierdza się, że bezrobocie, które dotyka osoby i rodziny, jest najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej. Kolejnymi powodami korzystania z pomocy społecznej przez rodziny są:

- ubóstwo,
- niepełnosprawność,
- długotrwała choroba,
- wielodzietność,
- status rodziny niepełnej.

Tabela 6. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych z uwzględnieniem rodzin niepełnych.

Lata	Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	w tym	
		rodziny niepełne	%
2011	43	32	74,4
2012	56	25	44,6
2013	20	5	25,0
2014	15	5	33,3
2015	22	7	31,8

Opracowanie własne GOPS.

Widocznym problemem jest liczba matek samotnie wychowujących dzieci, pozostających w stanie wolnym. I chociaż można tę tendencję odczytać jako przejaw emancypacji kobiet to jednak dla fachowo pomagających takie zjawisko ma jeden wspólny mianownik, który nazywa się „rodzina niepełna”, a pozbawienie dzieci podczas procesu wychowania jednoczesnej obecności obojga rodziców skutkuje nierzadko pewnymi problemami psychosocjalnymi. Można wnioskować, że dla fachowo pomagających przybędzie obowiązków pedagogicznych wobec tych dzieci i młodzieży. Powiększy się też liczba dorosłych, którzy dopiero po kilku lub kilkunastu latach zjawiają się w poradniach i przychodniach zdrowia psychicznego, gdyż w dzieciństwie czegoś ważnego im zabrakło, a mówiąc ściślej: zabrakło optymalnych warunków do uformowania własnej osobowości.

Tabela 7. Rodziny wielodzietne objęte pomocą socjalną.

Lata	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		
	Razem	w tym rodziny wielodzietne	%
2011	217	51	23,5%
2012	222	10	4,5%
2013	238	28	11,8%
2014	238	2	0,8%
2015	241	11	4,6%

Opracowanie własne GOPS.

1.3.3. Dotychczasowe formy pomocy i świadczeń

Zauważalne jest zjawisko zwiększającej się liczby osób, którym przyznano świadczenia w ramach zadań własnych gminy – w 2014 r. wydatki stanowiły 18% budżetu, przy jednoczesnym malejącym udziale środków finansowych z budżetu państwa (w 2014 r. stanowiło 82%). Tendencję wzrostu udziału środków własnych gminy w wydatkach ogółem, poniesionych na wypłacanie świadczeń, na przestrzeni kilku lat obrazuje poniższa tabela.

Tabela 8. Zestawienie kwot przeznaczonych na pomoc społeczną z podziałem na zadania zlecone i zadania własne.

Lata	Wykonanie ogółem	w tym ze środków			
		budżetu państwa	%	własnych	%
2011	3 182 953	2 857 269	90	325 684	10
2012	3 333 896	2 998 595	90	335 301	10
2013	3 279 534	2 910 344	89	369 190	11
2014	3 494 705	3 089 131	88	405 574	12
2015	3 584 432	2 947 549	82	636 883	18

Opracowanie własne GOPS.

Obserwuje się wzrost wydatków na pomoc społeczną mimo spadku ludności. Jest to wynikiem zmieniających się przepisów prawa dotyczącego finansowania zadań z pomocy społecznej, na przykład wprowadzenie programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020, na których realizację w znacznej części środki finansowe pochodzą z budżetu państwa. W 2016 roku sytuację znacząco zmieniły nowe zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Tabela 9. Zestawienie kosztów dożywiania oraz źródło finansowania zakupionych posiłków i ich dowozu, zasiłków celowych i świadczeń rzeczowych oraz doposażenia punktów żywieniowych dla dzieci i młodzieży oraz osób ubogich

Rok	Liczba osób korzystających z dożywiania	Ogółem koszt	w tym dotacja	%	w tym środki własne	%
2011	981	293 912	231 912	79	62 000	21
2012	965	310 000	248 000	79	62 000	21
2013	811	300 394	238 394	79	62 000	21
2014	1 151	310 000	248 000	80	62 000	20
2015	702	257 687	202 106	78	55 581	22

Opracowanie własne GOPS

Najbardziej pilną potrzebą jest z pewnością zapewnienie posiłku tym dzieciom, które nie mają go w domu lub zjadają posiłek niepełnowartościowy.

Dożywianie dzieci w szkołach na terenie gminy na ogół nie nastręcza trudności. Na dwa punkty żywieniowe, w jednym posiłki (pełne obiady) przygotowywane są w nowo wyremontowanej, nowocześnie wyposażonej stołówce i dowożone do pozostałych punktów. Znaczny wzrost wydanych posiłków pomiędzy 2011r. a 2015r. związany jest z dłuższym okresem przyznawania pomocy.

Wsparciem dla samorządów w zakresie dożywiania są środki rządowe.

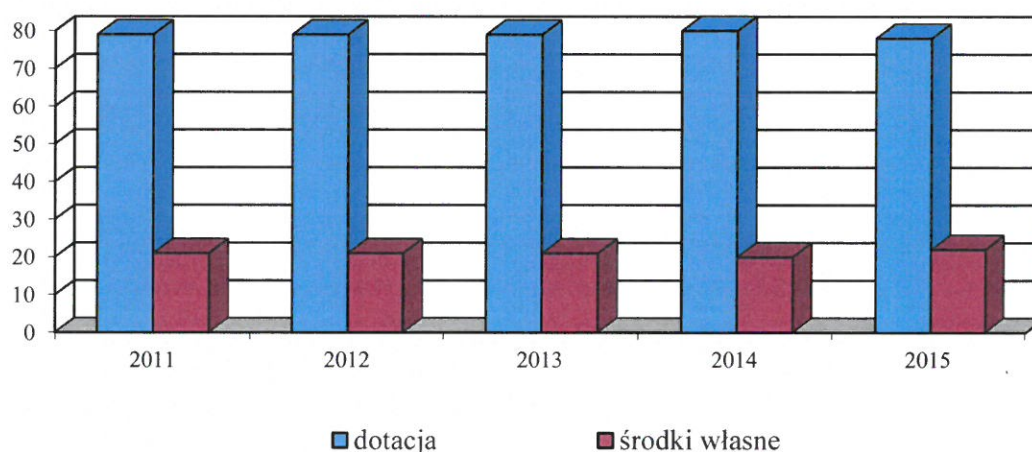
1) W 2011r. dotacja wojewody wyniosła 79% ogólnych kosztów, w 2012r. – 79%, zaś w 2013r. – 79%, w 2014r. – 80%, zaś w 2015r. – 78%.

2) Odpowiednio udział środków własnych gminy wynosi w 2011r. -21%, w 2012r. – 22%, w 2013r. – 21%, w 2014r. – 20%, zaś w 2015r. – 22%.

Najwięcej osób korzystało z dożywiania w 2014r.

W 2011r. z bezpłatnego dożywiania korzystało 981 osób, w 2012r. -965, w 2013r. – 811, w 2014r. – 1151 i w 2015r. – 702.

Rysunek 9. Udział dotacji i środków własnych w kosztach dożywiania.

Opracowanie własne GOPS

Celem programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” jest między innymi:

- długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,

- poprawa poziomu życia osób i rodzin,
- rozwój w gminach bazy żywieniowej,
- wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania.

Program jest działaniem wieloletnim i będzie realizowany w latach 2014 – 2020.

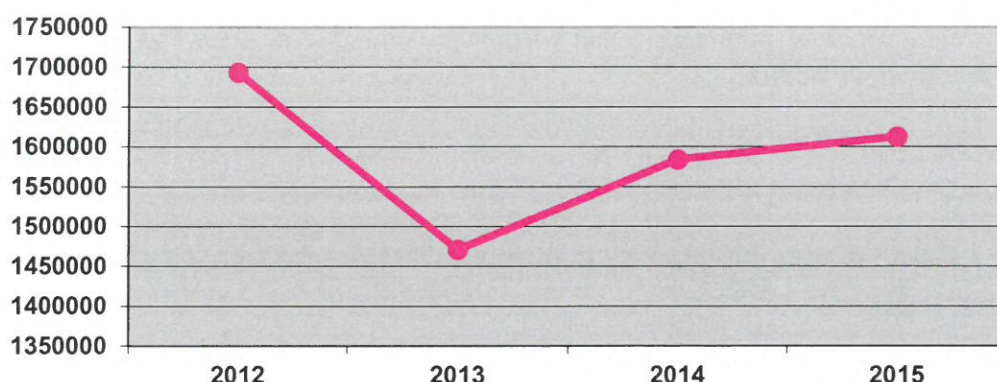
Tabela 10. Zakres świadczonej pomocy w formie świadczeń rodzinnych - liczba świadczeń i wydatki (w tys. zł).

Wyszczególnienie	2012		2013		2014		2015	
	Liczba świadczeń	Wydatki (tys. zł)	Liczba świadczeń	Wydatki (tys. zł)	Liczba świadczeń	Wydatki (tys. zł)	Liczba świadczeń	Wydatki (tys. zł)
Zasiłek rodzinny	6 332	564 902	5 579	565 327	5 226	529 847	4 964	514 747
Dodatki do zasiłku rodzinnego	3 615	346 867	3 254	317 390	3 039	297 830	3 001	312 273
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka	27	27 000	25	25 000	17	17 000	19	19 000
Zasiłek pielęgnacyjny	1 725	263 925	1 739	266 067	1 637	250 461	1 744	266 832
Świadczenie pielęgnacyjne	947	490 464	533	287 824	216	158 593	238	281 200
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	18	9 360	50	25 601	122	62 764
Zasiłek dla opiekuna					312	304 512	300	155 653
Ogółem	12 646	1 693 158	11 148	1 470 968	10 497	1 583 844	10 388	1 612 469

Opracowanie własne.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych funkcjonuje od maja 2004 r. Ustawodawca przewidział stopniowe przechodzenie świadczeniobiorców od innych płatników do gmin. Zakres świadczonej pomocy w formie świadczeń rodzinnych jest duży. Obejmuje nie tylko zasiłki rodzinne, ale również szeroki wachlarz dodatków do zasiłku rodzinnego, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne oraz jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka.

Rysunek 10. Wydatki na świadczenia rodzinne ogółem

Opracowanie własne

Liczba przyznanych świadczeń oraz kwoty przeznaczone na świadczenia rodzinne jest duża. Wynika to przede wszystkim z wyższego kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymywania świadczeń w porównaniu do kryterium dochodowego w pomocy społecznej. Jak wspomniano wyżej gmina stopniowo zmniejszała liczbę korzystających ze świadczeń rodzinnych. Dlatego też zauważany jest spadek wydatków na świadczenia w latach 2012 – 2015, w którym to roku gmina stała się jedynym organem wypłacającym. Obecnie zauważany jest spadek liczby osób korzystających z zasiłków. Jest to wynikiem poprawiającej się sytuacji finansowej rodzin oraz rezygnacji z korzystania w Polsce ze świadczeń rodzinnych na rzecz świadczeń w krajach Unii Europejskiej w ramach koordynacji systemów ubezpieczenia społecznego, jaka ma miejsce w przypadku, gdy jeden z rodziców pracuje poza granicami kraju.

Ponadto na terenie gminy realizowana jest pomoc materialna dla uczniów w ramach programów:

- “Dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego”- pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym jest udzielana w formie stypendiów szkolnych.
Uprawnionymi do otrzymywania stypendium szkolnego są uczniowie szkół, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. W szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także, gdy rodzina jest niepełna.
Środki na realizację tego programu pochodzą z rezerwy celowej budżetu państwa.
- Dofinansowanie zakupu podręczników dla dzieci uczących się w szkole podstawowej i gimnazjum - w ramach programu “Wyprawka szkolna”.
Celem programu jest wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów poprzez dofinansowanie zakupu podręczników dzieciom pochodzącym z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Opisana forma pomocy realizowana jest z dotacji celowej budżetu państwa. Zakres pomocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Formy pomocy materialnej dla uczniów

l.p.	Forma pomocy	Liczba uczniów objęta pomocą	Przeciętna kwota przyznanej pomocy (na jednego ucznia)	Ogółem kwota przyznanej pomocy (w tys. zł)
Rok szkolny 2011/2012				
1.	Wyprawka szkolna	68	230,00	15.630,00
2.	Stypendium	181	417,79	75.621,00
Rok szkolny 2012/2013				
3.	Wyprawka szkolna	57	226,00	12.876,00
4.	Stypendium	234	743,00	173.883,00
Rok szkolny 2013/2014				
5.	Wyprawka szkolna	72	247,19	17.798,00
6.	Stypendium	242	1.040,86	251.89,00
Rok szkolny 2014/2015				
7.	Wyprawka szkolna (podręczniki)	21	291,58	15.454,00
8.	Stypendium	222	1047.39,00	232.522,00

Opracowanie własne.

W ramach przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pobudzeniu aktywności społecznej podejmowane są różne działania profilaktyczne polegające na organizacji czasu wolnego mieszkańców gminy. Głównym realizatorem tych działań są instytucje odpowiadające za kulturę, sport i rekreację.

Działalność kulturalna w gminie opiera się na pracy Gminnego Ośrodka Kultury i Promocji, Gminnej Bibliotece Publicznej oraz Szkół Podstawowych i Gimnazjum.

Celem Gminnego Ośrodka Kultury i Promocji jest realizacja zadań w zakresie:

- wyzwalania aktywności kulturalnej mieszkańców gminy,
- ochrony i kultywowania lokalnych wartości kulturowych,
- organizacja festynów oraz imprez zamkniętych,
- organizowanie kursów podnoszących wiedzę i umiejętności oraz kwalifikacje (m.in. językowe, komputerowe, malarskie, rzeźbiarskie, turystyczne),
- usługi komputerowe i internetowe,
- dyskoteki i zabawy taneczne,
- organizacja wycieczek, rajdów,
- promowanie gminy na zewnątrz.

W miejscowościach: Surminy, Grodzisko, Widgiry, Mieduniszki Małe, Wróbel znajdują się świetlice wiejskie, natomiast we wsiach: Kierzki, Budziska, Jagoczany są pomieszczenia, które mogłyby pełnić funkcję świetlic. W zależności od potrzeb zapewniałyby dzieciom i młodzieży:

- opiekę po zajęciach szkolnych,
- pomoc w odrabianiu lekcji,
- aktywne spędzanie czasu poprzez realizację odpowiednich zajęć (nauka tańca, zajęcia wokalne- muzyczne, zajęcia sportowe, kursy językowe),
- imprezy środowiskowe,
- udział w zajęciach specjalistycznych,
- pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych.

Od 01.09.2015 r. w skład Zespołu Placówek Oświatowych w Baniach Mazurskich wchodzi Publiczne Przedszkole Samorządowe dla dzieci w wieku od 3-5 lat. Dzieci uczestniczące w zajęciach mają zapewniony prawidłowy rozwój oraz wszechstronne wychowanie w przygotowaniu do szkoły.

W przystępny sposób poprzez naukę i zabawę wprowadzana jest wiedza z różnych dziedzin wiedzy społecznej i przyrodniczej. Prowadzone są również zajęcia muzyczne i taneczne, których celem jest pomoc w rozwijaniu i koordynowaniu ruchu oraz wyczucia rytmiki u tak małych dzieci.. Celowym byłby rozwój sieci świetlic wiejskich, które realizowałyby podobne zadania dając równą szansę wszystkim dzieciom.

Kultura fizyczna odgrywa bardzo istotną rolę w naszej gminie, pozwala na zaspokojenie potrzeb indywidualnych jak i zbiorowych społeczeństwa. Szczególnie ważną rolę w tej dziedzinie spełniają Szkoły Podstawowe i Gimnazjum, gdzie realizowana jest większość zajęć sportowo – rekreacyjnych. Szkoły wyposażone są w sale gimnastyczne oraz boiska sportowe, na których odbywają się zajęcia. Zauważa się jednak niski standard tych obiektów, a także zapotrzebowanie na rozwój miejsc rekreacyjno – sportowych typu place zabaw oraz boiska w pozostałych wsiach naszej gminy.

Mając na uwadze popularyzację sportu jak również bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz dorosłych gmina utworzyła wielofunkcyjny park, na którym będzie znajduje się plac zabaw dla dzieci i młodzieży oraz boisko do siatkówki.

Planowane jest dalsze zagospodarowanie części terenu przy ul. Kętrzyńskiego z przeznaczeniem do celów rekreacyjnych mieszkańców gminy. Miejsce do wypoczynku, zabaw i integracji ma służyć wszystkim mieszkańcom gminy.

1.3.4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W Gminie Banie Mazurskie działa 15 organizacji pozarządowych.

Sześć organizacji działa aktywnie, co stanowi 33% wszystkich organizacji. Są to podmioty biorące udział w otwartych konkursach ofert, uczestniczące w imprezach i spotkaniach.

Organizacje pozarządowe działające w Gminie Banie Mazurskie funkcjonują jako:

- stowarzyszenia i związki stowarzyszeń – 8
- organizacje sportowe – 2
- ochotnicze straże pożarne – 5

Tabela 12. Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne działające w Gminie.

Nazwa organizacji pozarządowej	Działania zrealizowane na terenie gminy w ostatnich 3 latach (z podaniem beneficjentów)	Źródło finansowania	Liczba osób objętych pomocą	Partnerzy
Uczniowski Klub Sportowy w Baniach Mazurskich	Organizacja imprez i zawodów sportowych oraz uczestnictwo w rozgrywkach różnych szczebli	- Urząd Gminy - Sponsoring	100	
Ludowy Klub Sportowy „POGOŃ” w Baniach Mazurskich	Propagowanie, upowszechnianie i rozwijanie rekreacji fizycznej, sportu, turystyki kwalifikowanej oraz innych form aktywnego wypoczynku na terenie gminy.	- Urząd Gminy - Sponsoring	40	
Związek Ukraińców w Polsce Koło w Baniach Mazurskich	- Barwy Kultury Ukraińskiej - Jaselka	- Instytucje rządowe i pozarządowe		
Stowarzyszenie			15	

Mieszkańców Wsi Surminy i Sapałówka „Sap-Sur”				
Związek Harcerstwa Polskiego w Baniach Mazurskich	- Konkurs piosenki harcerskiej; - Konkurs recytatorski „Strofy o Ojczyźnie”; - Kurs szkoleniowy „Brązowe sznury”; - Betlejemskie Światelko Pokoju; - Rajdy piesze; - Pomoc przy organizacji biegu ulicznego; - Pomoc przy organizacji Dożynek; - Manewry	- składki harcerskie	52	- ZHP Chorągiew Warm-Maz Hufiec Giżycko Związku Harcerstwa Polskiego - ZHP Chorągiew Warm-Maz Hufiec Węgorzewo Związku Harcerstwa Polskiego
Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Nadrowia”	Brak danych			
Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Elckiej Oddział Banie Mazurskie	Brak danych			
Stowarzyszenie „Partnerstwo Dzikie Mazury”	Brak danych			
Stowarzyszenie Producentów Bydła Mięsnego z/s w Baniach Mazurskich	Brak danych			
Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Nadzieja”		- Urząd Gminy - Sponsoring		
Ochotnicza Straż Pożarna w Lisach	Brak danych			
Ochotnicza Straż Pożarna w Grodzisku	Brak danych			
Ochotnicza Straż Pożarna	Brak danych			

w Żabinie				
Ochotnicza Straż Pożarna w Surminach	Brak danych			
Ochotnicza Straż Pożarna w Baniach Mazurskich	- Internetowe centrum Edukacyjno – Oświatowe, - Zawody Gminne OSP, - Turnieje wiedzy pożarniczej, - Konkurs plastyczny,	- środki własne - samorząd gminny	180	Uniwersytet w Białymstoku, Combidata, Związek OSP RP Starostwo Pow. Komenda Powiatowa Gołdap

Opracowanie własne.

Koordinacją współpracy samorządu gminy z organizacjami pozarządowymi zajmuje się pracownik Urzędu Gminy.

Współdziałanie ma na celu lepsze, efektywniejsze i skuteczniejsze działania dla poprawy jakości życia mieszkańców.

Rada Gminy Banie Mazurskie przyjmuje roczne programy współpracy samorządu gminy Banie Mazurskie z organizacjami pozarządowymi, obejmujące sferę zadań publicznych, realizowanych przez gminę.

Zlecanie zadań odbywa się na podstawie otwartych konkursów ofert z zakresu:

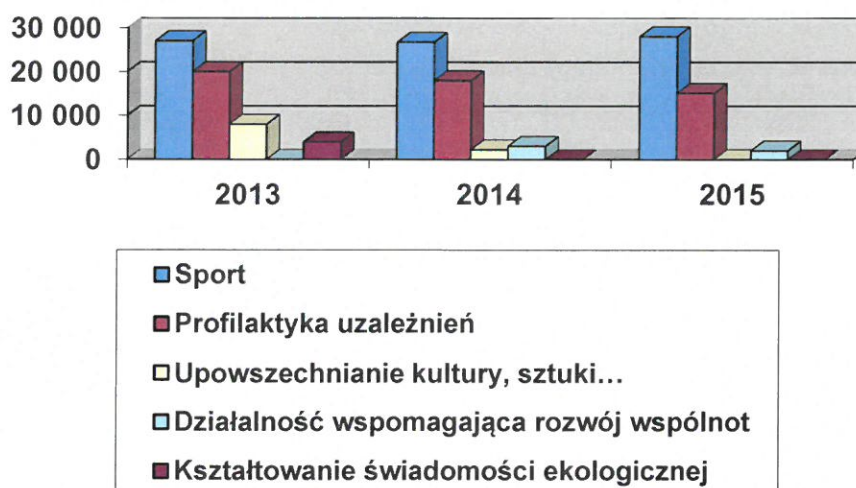
- sportu,
- upowszechniania kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, artystycznych, spektakli, konkursów i wystaw,
- wspierania amatorskich ruchów artystycznych, folkloru i tradycji, w tym mniejszości narodowych,
- wspierania działań popularyzujących sport masowy i rekreację promujących zdrowy styl życia,
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- upowszechniania działań popularyzujących kształtowanie świadomości ekologicznej oraz właściwych postaw dzieci, młodzieży i dorosłych wobec środowiska przyrodniczego w szczególności, w zakresie przeciwdziałania zanieczyszczeniu i degradacji środowiska oraz edukacji ekologicznej,
- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Tabela 13. Dotacje udzielone organizacjom pozarządowym z budżetu gminy w trybie konkursowym

Rok	Rodzaj zleconych zadań/zakres konkursu	Wielkość budżetu	Liczba organizacji, które otrzymały dotację
2013	-Sport	25 000	2
	-Upowszechnianie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, artystycznych, spektakli, konkursów i wystaw,	7 000	2
	-Wspieranie amatorskich ruchów	5 000	1

	artystycznych, folkloru i tradycji, w tym mniejszości narodowych, -Wspieranie działań popularyzujących sport masowy i rekreację promujących zdrowy styl życia, -Upowszechnianie działań popularyzujących kształtowanie świadomości ekologicznej oraz właściwych postaw dzieci, młodzieży i dorosłych wobec środowiska przyrodniczego w szczególności, w zakresie przeciwdziałania zanieczyszczeniu i degradacji środowiska oraz edukacji ekologicznej, -Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	2 000 4 000 20 000	4 2 3
2014	-Sport -Upowszechnianie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, artystycznych, spektakli, konkursów i wystaw, -Wspieranie działań popularyzujących sport masowy i rekreację promujących zdrowy styl życia, -Działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, -Dofinansowanie programów profilaktycznych	25 000 2 200 1 680 3 000 18 000	2 2 1 1 4
2015	-Sport -Wspieranie działań popularyzujących sport masowy i rekreację promujących zdrowy styl życia, -Działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, -Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	25000 3 000 2 000 15120	2 1 1 4

Rysunek 11. Dotacje udzielone organizacjom pozarządowym z budżetu gminy w trybie konkursowym

Opracowanie własne.

W zakresie sportu dotacje udzielone były dla Uczniowskiego Klubu Sportowego w Baniach Mazurskich i Ludowego Klubu Sportowego „POGON” w Baniach Mazurskich. Zaś w zakresie profilaktyki uzależnień dla:

- 1) Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Żabinie
- 2) Stowarzyszenia Edukator w Łomży
- 3) ZHP Chorągiew Warmińsko-Mazurska Hufiec Węgorzewo ZHP
- 4) Parafii Greckokatolickiej św. Mikołaja w Baniach

1.4. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja

1.4.1. Analiza obszarów polityki społecznej

a) Kwestia mieszkaniowa

Potrzeby mieszkaniowe mieszkańców gminy zaspokajane są w 93,6% poprzez budownictwo indywidualne, 1,7% mieszkań stanowi własność gminy, 3,9% - Skarbu Państwa, 0,7% zakładów pracy, 0,1% pozostałych podmiotów.

Tabela 14. Mieszkaniowy zasób komunalny gminy

Lata	Wielkość zasobów		
	Liczba mieszkań ogółem	Liczba mieszkań komunalnych	Liczba mieszkań socjalnych
2008	16	10	4
2009	16	10	4
2010	16	10	4
2011	16	12	4
2012	16	12	4
2013	16	12	4
2014	16	12	4
2015	16	12	4

Tabela 15. Mieszkaniowy zasób komunalny gminy z uwzględnieniem stanu technicznego.

Rok	Razem liczba lokali	Stan techniczny lokali			
		Bardzo dobry	dobry	średni	zły
2008	10	2	2	3	3
2009	10	2	2	3	3
2010	10	2	2	3	3
2011	12	3	2	4	3
2012	12	3	2	4	3
2013	12	3	2	4	3
2014	12	3	2	4	3
2015	12	3	2	4	3

Opracowanie własne.

W budynkach stanowiących własność komunalną gminy średnio znajduje się 1 lokal mieszkalny. Biorąc pod uwagę stan techniczny tych lokali 23,8% określa się jako dobry, 71,4% mieszkań jest w stanie średnim, a 4,8% wymaga remontu.

Na terenie gminy Banie Mazurskie nie ma osób bezdomnych. W 2014r. i 2015r. wpłynęły łącznie 4 wnioski o przydział lokali komunalnych – wszystkie rozpatrzono pozytywnie.

Zgodnie z ustawą o dodatkach mieszkaniowych na terenie gminy z pomocy w formie dodatków mieszkaniowych korzysta 8,7% ogółu mieszkańców. Wydatki na tę formę pomocy w roku 2012 wyniosły 33 857 zł, z czego wypłacono 237 świadczeń, w 2013 r. gmina na ten cel przeznaczyła kwotę 135 263 zł wydatkowaną na 1 239 dodatków mieszkaniowych, w 2014 r. wypłacono 1 272 dodatki na ogólną kwotę 161 144 zł, w 2015 r. na 1 194 świadczenia przeznaczono kwotę 195 781 zł. Strukturę wykorzystania budżetu z przeznaczeniem na dodatki mieszkaniowe obrazuje tabela 17.

Tabela 16. Wykorzystanie budżetu z przeznaczeniem na dodatki mieszkaniowe

Lata	Liczba gospodarstw domowych	Kwota
2012	66	109 899
2013	64	135 263
2014	68	161 144
2015	68	151 719

Opracowanie własne.

Świadczeniobiorcami są od lat te same rodziny, których dochody są zbyt niskie na utrzymanie mieszkania. Według danych zawartych w tabeli widać, że z tej formy pomocy korzysta podobna liczba osób.

b) System opieki zdrowotnej

W dziedzinie ochrony zdrowia funkcjonują trzy zakłady medyczne:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „HOLMED” Poradnia Medycyny Rodzinnej,

- Pielęgniarska Spółka Partnerska „PANACEUM”,
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Stomatologiczna.

NZOZ „HOLMED” świadczy usługi w zakresie:

- medycyny rodzinnej,
- rehabilitacji: gabinet rehabilitacji udziela świadczeń w zakresie fizjoterapii, kinetoterapii i masażu, z których średnio rocznie korzysta około 400 osób z naszej gminy oraz sąsiednich gmin: Budry, Kruklanki, Pozezdrze,
- pielęgniarstwa i położnictwa rodzinnego: usługi świadczone są w gabinecie zabiegowym i w miejscu zamieszkania pacjenta,
- pielęgniarstwa w środowisku nauczania i wychowania: opieką objęte są trzy szkoły podstawowe: Lisy, Żabin i Banie Mazurskie oraz Gimnazjum w Baniach Mazurskich.

Poradnia Medycyny Rodzinnej obejmuje opieką lekarską i pielęgniarską 3254 osoby. W NZOZ „HOLMED” usługi świadczą: lekarz specjalista medycyny rodzinnej, 3 pielęgniarki, położna, mgr rehabilitacji, technik fizjoterapii i masażystka. Średnio rocznie udzielanych jest około 15.000 porad lekarskich, co daje 285 porad na 1000 mieszkańców (w 2007r.).

Realizowana jest profilaktyka w zakresie:

- zapobiegania chorobom zakaźnym – szczepienia według kalendarza szczepień,
- chorób układu krążenia,
- przewlekłej obturacyjnej choroby płuc,
- w trakcie realizacji jest program chorób odtytoniowych,
- współpraca ze specjalistami: urolog, kardiolog, diabetolog, pulmonolog.

Pielęgniarska Spółka Partnerska „PANACEUM” świadczy usługi w zakresie:

- podstawowej opieki zdrowotnej,
- pielęgniarskiej długoterminowej opieki domowej,
- hospicjum domowe.

Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Stomatologiczna świadczy usługi w zakresie:

- zabiegi stomatologiczne, leczenia, ekstrakcje, protetyczne zaopatrzenie braków zębowych, profilaktyka p/próchnicy: lakowanie, lakierowanie zębów.

Zakłady te obsługują nie tylko mieszkańców samych Bań Mazurskich ale także ludność okolicznych miejscowości leżących na terenie gminy. Wyjątek stanowi część mieszkańców Gminy korzystających z usług medycznych świadczonych przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gołdapi i Budrach.

Oprócz codziennych świadczeń medycznych do zadań Zakładów Opieki Zdrowotnej należy między innymi profilaktyka i edukacja zdrowotna. Opieką pielęgniarską objętych jest 430 uczniów i wychowanków przedszkoli.

Najczęściej występujące problemy zdrowotne mieszkańców gminy:

- choroby układu krążenia,
- choroba nadciśnieniowa,
- cukrzyca,
- niedokrwienność serca,
- choroby układu trawiennego,
- choroby układu nerwowego,
- choroby układu mięśniowo – kostnego,
- choroby nowotworowe,
- choroby układu oddechowego.

Dzieci i młodzież z terenu gminy objęte są profilaktyką w zakresie:

- profilaktyka antynikotynowa,
- profilaktyka próchnicy (fluoryzacja grupowa klas I – VI SP),
- profilaktyka wścieklizny,
- wolność oddechu – zapobieganie astmie oskrzelowej,
- profilaktyka HIV i AIDS.

Bardzo ważnym problemem jest ochrona zdrowia rolników i domowników pracujących w gospodarstwach rolnych.

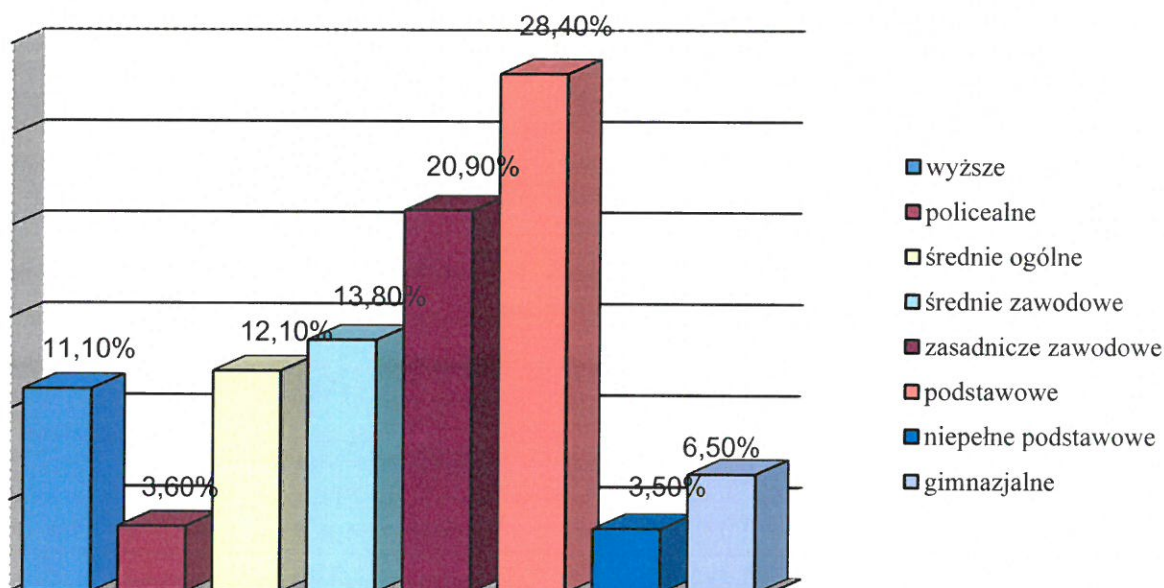
Zdarzeniami najczęściej powodującymi wypadki są:

- upadek osób,
- zetknięcie się z ostrymi narzędziami rolniczymi lub innymi ostrymi przedmiotami,
- uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta,
- upadek przedmiotów,
- inne zdarzenia.

c) Edukacja i opieka nad dzieckiem

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy nie jest wysoki, co obrazuje rysunek 12

Rysunek 12. Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Banie Mazurskie

Opracowanie własne na podstawie: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Banie Mazurskie. Olsztyn, Urząd Statystyczny w Olsztynie

Na przestrzeni kilku lat zaobserwowano, że młodzież coraz częściej podejmuje naukę w szkołach średnich i kontynuuje naukę na studiach wyższych. Wynika to z faktu, że ludzie młodzi są coraz bardziej świadomi odpowiedzialności za jakość swego życia, dlatego inwestują w siebie – własny rozwój osobisty i zawodowy.

Tabela 17. Struktura szkół w Gminie Banie Mazurskie

Nazwa szkoły	liczba dzieci/uczniów	
	2013/2014	2014/2015
Przedszkola:		
Publiczne Przedszkole Samorządowe w Baniach Mazurskich	-----	57
Niepubliczne Przedszkole „Bajkolandia” w Lisach	-----	20
Szkoły Podstawowe:		
Szkoła Podstawowa w Baniach Mazurskich	194	206
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Lisach/ Stowarzyszenie EDUKATOR w Łomży	34	34
Gimnazjum:		
Gimnazjum w Baniach Mazurskich	132	117

Opracowanie na podstawie danych GUS

W tabeli 18 zestawiono dane z roku szkolnego 20013/2014 i 2014/2015 roku. Z ich analizy wynika, że liczba uczniów ulega zmniejszeniu. Spadek ten dotyczy ilości uczniów we wszystkich rodzajach szkół. Wynika on przede wszystkim ze spadku przyrostu naturalnego.

W szkołach funkcjonują świetlice szkolne:

- w Szkole Podstawowej w Baniach Mazurskich – 72 m²,
- w Gimnazjum w Baniach Mazurskich – 58 m²,
- w Szkole Podstawowej w Lisach o powierzchni - 48 m².
- W 2015 r. w ZPO utworzono klasę sportową oraz klasę integracyjną.

Świetlice te zapewniają młodzieży nie tylko opiekę, ale stwarzają również warunki do przejawiania różnorodnej aktywności, w tym także aktywności artystycznej, politechnicznej, zabawowej, czyli zapewnienia różnorodnych potrzeb ucznia w sytuacjach pozalekcyjnych.

Tabela 18. Oferta zajęć pozalekcyjnych kierowana do dzieci i młodzieży

Nazwa działania	Opis	Organizator	Liczba dzieci
Zajęcia pozalekcyjne	Koło polonistyczne	SP Banie Mazurskie	26
		SP Lisy EDUKATOR	7
		Gimnazjum Banie M.	24
	Koło matematyczne	SP Banie Mazurskie	5
		SP Lisy EDUKATOR	38
		Gimnazjum Banie M.	
	Koło przyrodnicze	SP Banie Mazurskie	48
	Koło historyczne	Gimnazjum Banie M.	48
	Koło języka angielskiego	SP Banie Mazurskie	21
		Gimnazjum Banie M.	47
	Koło sportowe	SP Banie Mazurskie	39
		SP Lisy EDUKATOR	28
		Gimnazjum Banie M.	

	Koło muzyczne	SP Banie Mazurskie	11
	Zespół muzyczno-taneczny	SP Lisy EDUKATOR Gimnazjum Banie M.	30
	Koło komputerowe Internetowe Centrum Multimedialne	SP Lisy EDUKATOR Biblioteka SP Banie Mazurskie	20 23
	Zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze	SP Banie Mazurskie kl. I-III SP Banie Mazurskie IV-VI SP Lisy EDUKATOR	86 55 19
	Zajęcia plastyczne	SP Banie Mazurskie kl.	9
Zajęcia biblioteczne	Rozwijanie zainteresowań czytelniczych	Biblioteka SP Banie Maz. SP Lisy	15 18
Zajęcia światlicowe	Organizacja gier i zabaw	Świetlica SP Banie Maz. Świetlica SP Lisy	83 50
RAZEM			750

Opracowanie własne – dane szkół.

Niewydolność i dysfunkcje rodzin.

Rodzina jest podstawową i naturalną grupą społeczną, na której opiera się funkcjonowanie całego społeczeństwa. To w niej rodzą się i wychowują dzieci, a także są zaspokajane różnorodne potrzeby jej członków – zarówno te podstawowe (np. wyżywienie, ubranie, schronienie), jak i wyższego rzędu (akceptacja, miłość, szacunek, rozwój zainteresowań i zdolności). Rodzina wypełnia ważne funkcje:

- materialno-ekonomiczną – poprzez zapewnienie podstaw do życia i rozwoju jej członków; wiąże się przede wszystkim z aktywnością zawodową oraz zaradnością w sprawach socjalno-bytowych;
- opiekuńczą – oznaczającą stałą lub tymczasową opiekę nad domownikami niesamodzielnymi z racji wieku (dzieci, osoby starsze) lub o ograniczonej sprawności psychoruchowej (osoby z niepełnosprawnością, chorujące);
- wychowawczą – poprzez przygotowanie dzieci do prawidłowego pełnienia ról społecznych (przekazywanie norm i wzorców) oraz korygowanie zachowań społecznych osób dorosłych;
- emocjonalno-ekspresyjną – koncentrującą się na realizacji wewnątrz rodziny oraz poza nią potrzeb psychologicznych swoich członków (aspekty emocjonalnouduchowe). Źródłem wykluczenia społecznego rodziny są bariery i trudności, które ujemnie wpływają na wypełnianie przez nią podstawowych funkcji, m.in.: niska świadomość oraz niedobór kompetencji rodzicielskich, niezaradność życiowa rodziców, bezrobocie, ubóstwo materialne, rozpad więzi rodzinnych (często związany z migracją zarobkową), choroba psychiczna, łatwy dostęp do substancji psychoaktywnych, zwłaszcza alkoholu i dopalaczy, uzależnienia, stosowanie przemocy fizycznej, psychicznej lub ekonomicznej wobec członków rodziny, a także negatywne wzorce w środowisku zamieszkania. Deprywacja ważnych potrzeb oraz deficyty uczestnictwa w różnych sferach życia społecznego kumulują się, co z czasem skutkuje niemożnością samodzielnego, efektywnego funkcjonowania danej rodziny oraz poszczególnych jej członków.

Tabela 19. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych.

Lp.		Liczba dzieci	Liczba dzieci	Liczba dzieci
-----	--	---------------	---------------	---------------

	Rok	zamieszkałych w Gminie	umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	umieszczonych w rodzinach zastępczych
1	2011	747	0	0
2	2012	735	0	0
3	2013	738	0	0
4	2014	703	0	0
5	2015	697	0	0

W latach 2011 – 2015 w Gminie Banie Mazurskie żadne dziecko nie zostało umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, ani też w rodzinie zastępczej. Od roku 2013 gmina wprowadziła instytucję asystenta rodziny, który swym działaniem obejmuje rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym.

d) System opieki nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi i długotrwale chorymi

Osoby starsze, samotne, niepełnosprawne i długotrwale chore potrzebują więcej wsparcia ze strony społeczeństwa, aby osiągnąć takie same lub zbliżone warunki życia jak inni. To wsparcie powinno być traktowane nie tylko jako przywilej, ale jako przysługujące prawo. Prognozy przewidują, że w 2018 r. będzie w Polsce około 6,8 mln. osób powyżej 65 roku życia, stanowiących niemal 18,9% całej populacji. W gminie Banie Mazurskie udział ludzi starszych względem ogółu ludności kształtuje się około 16,5%.

Powyższe zagadnienie rodzi potrzebę rozbudowy usług socjalnych i zwiększenie zasobu usług opiekuńczych w środowisku jak również korzystania w większym stopniu z usług instytucjonalnych. Obecnie na terenie gminy proces starzenia się społeczeństwa nie stanowi dużego problemu. Zwykle osoby starsze zamieszkują w otoczeniu najbliższej rodziny (rodziny wielopokoleniowe), gdzie mają zapewnioną opiekę i pomoc w codziennym funkcjonowaniu. Z usług opiekuńczych średnio w roku korzysta 10 osób. Jednak z rozeznania środowiska wynika, że za kilka lat potrzeby w tym zakresie mogą zwiększyć się kilkakrotnie zarówno w zakresie usług opiekuńczych jak i specjalistycznych oraz usług instytucjonalnych. Społeczność oczekuje oferty usług kierowanej do osób niepełnosprawnych i seniorów nie tylko w zakresie opieki i pielęgnacji ale również rozwijania potencjału intelektualnego i emocjonalnego.

Na terenie gminy niepełnosprawność stanowi dosyć istotny problem. Szacuje się, że ilość osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności wynosi 226 osób (świadczeniobiorcy GOPS). Liczba ta jest w rzeczywistości większa, ponieważ osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności, które nie posiadają uprawnień do otrzymywania świadczeń z pomocy społecznej nie są ewidencjonowane w ośrodku pomocy społecznej. Gmina nie posiada również informacji na temat ilości wydanych orzeczeń o niepełnosprawności przez ZUS i KRUS, na podstawie których osoby je posiadające otrzymują wyłącznie świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych.

e) Rynek pracy i zatrudnienie

Z uwagi na typowo rolniczy charakter gminy, znaczny procent jej mieszkańców związany jest z dwiema dziedzinami gospodarki: rolnictwem i leśnictwem. Na typowo wiejskich terenach podstawowym źródłem utrzymania jest praca we własnych indywidualnych gospodarstwach rolnych

Bezrobocie w ujęciu podmiotowym rozpatrywane jest od strony osób dotkniętych tym problemem i oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość do jej podjęcia, dla których podstawą egzystencji są dochody z pracy. To określenie zawiera odniesienie do społecznych aspektów bezrobocia i wskazuje, że jest ono również kwestią społeczną.

Skutki ekonomiczne i społeczne bezrobocia (zwłaszcza długotrwałego) to:

- pogorszenie sytuacji materialnej aż do ubóstwa włącznie,
- pogorszenie stanu zdrowia,
- pogorszenie relacji między członkami rodziny,
- obniżenie umiejętności funkcjonowania w zorganizowanych formach życia społeczno-gospodarczego (brak wiary we własne siły, obniżenie samooceny, zanik gotowości i chęci do pracy),
- wzrost zachowań patologicznych (przestępczość, agresja, alkoholizm i narkomania).

Poziom bezrobocia jest bardzo ważnym problemem społecznym i gospodarczym gminy. W powiecie stopa bezrobocia na dzień 30.04.2016 r. wynosiła 17,5% (1537 osób). Liczba bezrobotnych z terenu gminy Banie Mazurskie stanowi 18,2% (280 osób) ogółu bezrobotnych w powiecie.

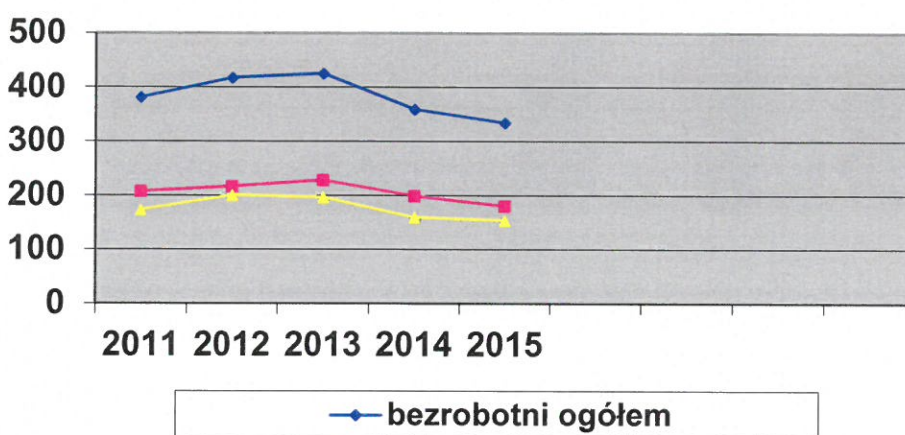
Tabela 20. Bezrobotni zarejestrowani

Rok	Liczba ludności	Zarejestrowani bezrobotni ogółem	% w stosunku do liczby mieszkańców	w tym kobiety	
				ogółem	% ogólnej liczby bezrobotnych
2011	4183	382	9,1	208	54,5%
2012	4182	418	10,0	217	51,9%
2013	4160	426	10,2	229	53,8%
2014	4111	360	8,8	200	55,6%
2015	4065	335	8,2	181	54,0%

Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Goldapi.

Poniżej na rysunku 17 przedstawiono za pomocą wykresu liniowego liczbę osób bezrobotnych z terenu gminy Banie Mazurskie dodatkowo obrazujący tendencje tego zjawiska.

Rysunek 13. Tendencje bezrobocia

Opracowanie własne na podstawie danych z PUP

Jak przedstawia powyższy rysunek w ostatnich 3 latach zauważono spadek bezrobocia, a jego poziom kształtuje się najniżej w ciągu ostatnich 8 lat. Ten widoczny spadek bezrobocia wywołany jest polepszeniem się sytuacji na rynku pracy w Polsce a przede wszystkim migracją zawodową do dużych miast i do zachodnich krajów Unii Europejskiej. Zwiększona liczba wyjazdów w poszukiwaniu pracy do krajów europejskich nastąpiła od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej i stale wzrasta. Mieszkańcy wyjeżdżający do pracy za granicą to najczęściej ludzie

młodzi, którzy podejmują legalną pracę, a także osoby w wieku powyżej 30 roku życia, którzy przeważnie szukają pracy dorywczej, bądź sezonowej, ze względu na to że w Polsce pozostawiają rodzinę i dzieci.

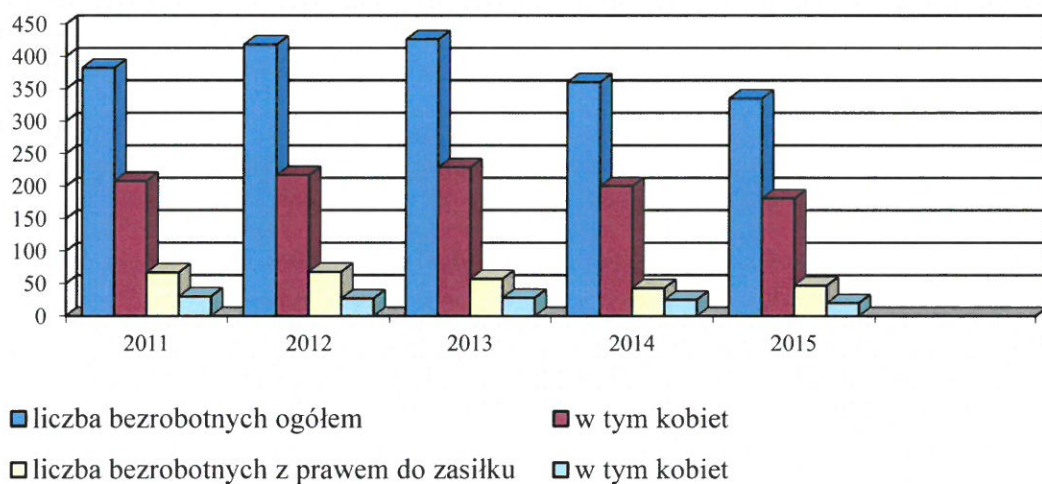
Tabela 21. Bezrobotni w gminie z prawem do zasiłku.

Rok	Bezrobotni z prawem do zasiłku	w tym kobiety	% bezrobotnych z prawem do zasiłku w stosunku do ogółu zarejestrowanych
2011	67	27	18%
2012	68	28	16%
2013	57	25	13%
2014	43	20	12%
2015	47	20	14%

Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Gołdapi.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gołdapi zarejestrowanych było 2394 bezrobotnych, w tym 1356 kobiet, a także 139 osób (w tym 71 kobiet) posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Bezrobotni z gminy Banie Mazurskie stanowili 17,8% ogółu zarejestrowanych (426 osób, w tym 229 kobiet stanowiących 53,8%). Na koniec 2014r. bezrobotni z gminy Banie Mazurskie stanowili 18,1% ogółu zarejestrowanych (360 osób, w tym 200 kobiet stanowiących 55,6%), zaś na koniec 2015r. osób bezrobotnych było 333, w tym 181 kobiet.

Rysunek 14. Zestawienie liczby osób bezrobotnych ogółem oraz bezrobotnych z prawem do zasiłku z uwzględnieniem ilości kobiet

Opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę bezrobotnych z prawem do zasiłku, procentowy udział kobiet jest niski i wynosi:

- w 2011 r. – 40%,
- w 2012 r. – 41%,
- w 2013 r. – 44%,
- w 2014 r. – 47%,

e) i w 2015 r. – 43%.

Niepokojącym zjawiskiem jest stosunkowo niski procentowy udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w porównaniu z ogólną liczbą zarejestrowanych. W 2011 r. 18% spośród zarejestrowanych bezrobotnych otrzymywało zasiłek, w 2012 r. ta liczba zmalała do 16%, w 2013 r. 13 %, w 2014 r. – 12%, zaś w 2015 r. – 14% bezrobotnych było z prawem do zasiłku.

Od początku stycznia do końca grudnia 2014 r. PUP w Gołdapi pozyskał 1245 wolnych miejsc pracy (z tego najwięcej w październiku – 204, tj. 16,4%, natomiast najmniej w listopadzie – 36, czyli 2,9% wszystkich zgłoszonych ofert pracy). Liczba pozyskanych ofert była o 245 wyższa w porównaniu do analogicznego okresu 2013 r., a więc wzrost wyniósł 24,5 pkt procentowego.

Najczęściej stosowaną formą przeciwdziałania bezrobociu w latach 2013-2014 były staże, prace społecznie użyteczne oraz szkolenia.

Tabela 22. Liczba osób bezrobotnych z powiatu Gołdapi korzystających z instrumentów i usług rynku pracy

Usługi/instrumenty rynku pracy	Rok		Tendencja
	2013	2014	
Szkolenia	103	92	-11
Prace interwencyjne	69	68	-1
Stáže	364	339	-25
Przygotowanie zawodowe	4	2	-2
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	37	40	+3
Doposażenie stanowiska pracy	59	64	+5
Prace społecznie użyteczne	85	94	+9
Roboty publiczne	75	45	-30

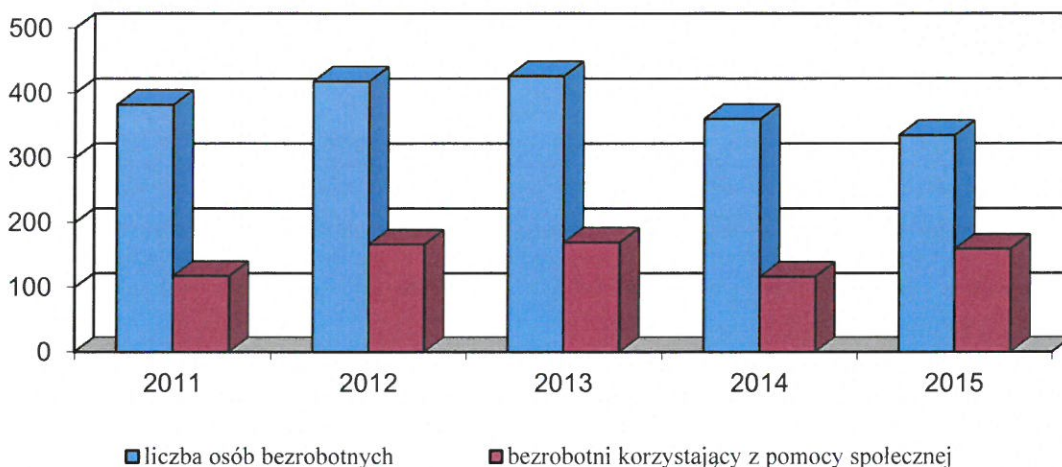
Opracowania własne

Tabela 23. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w gminie

Rok	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba rodzin bezrobotnych, którym przyznano świadczenia	%
2011	382	118	31%
2012	418	167	40%
2013	426	170	40%
2014	360	117	33%
2015	335	160	48%

Opracowanie własne GOPS.

Rysunek 15. Udział osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w gminie

Opracowanie własne.

Wielu bezrobotnych z terenu gminy Banie Mazurskie korzysta z pomocy społecznej. W 2012 r. świadczenia pieniężne przyznano 39% zarejestrowanych bezrobotnych, w 2013 r. również 39% zarejestrowanych bezrobotnych, w 2014 r. liczba bezrobotnych korzystających z pomocy zmalała do 32%, zaś w 2015r. wzrosła do 48%.

f) Bezpieczeństwo publiczne i patologie społeczne

Na terenie gminy nie stwierdza się wysokiego poziomu przestępczości. Działania prewencyjne oraz zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego prowadzi Komenda Powiatowa w Gołdapi.

Nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym czuwają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach Banie Mazurskie, Lisy, Grodzisko, Surminy i Żabin, które dodatkowo jako organizacje społeczne włączają się w działania na rzecz społeczności lokalnych.

Problemy wychowawcze z dziećmi wynikają głównie z niedostatecznej opieki ze strony rodziców. Przypadki te pojawiają się przede wszystkim w rodzinach, w których stwierdza się problemy alkoholowe. Problemy wychowawcze przejawiają się głównie w problemach w nauce, kontaktem z papierosami i alkoholem oraz wulgarnym sposobem wyrażania się oraz nieliczne konflikty z prawem wśród uczniów gimnazjum. Według informacji uzyskanych ze szkół najczęściej występujące problemy z dziećmi to problemy w nauce. Występuje także agresja i przemoc. Najczęstszymi przejawami przemocy stosowanej wśród uczniów względem rówieśników są: przezywanie, wyśmiewanie, bicie i kopanie, obgadywanie, grożenie i zastraszanie, izolowanie w klasie lub innych pomieszczeniach, okradanie. Najczęściej przemoc stosują uczniowie klas gimnazjalnych. Szkoły na bieżąco starają się rozwiązywać problemy pojawiającej się przemocy w szkołach oraz stosują różnego rodzaju środki zapobiegawcze, między innymi takie jak: rozmowy z rodzicami i uczniami lub podejmuje się współpracę z psychologiem, kuratorem sądowym oraz Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną

Na podstawie danych uzyskanych z Sądu Rejonowego w Olecku wynika, iż obecnie na terenie Gminy Banie Mazurskie wykonywanych jest 16 nadzorów: 6 w sprawach o leczenie odwykowe, 5 w sprawach o ograniczenie władzy rodzicielskiej i 5 w sprawach karnych nieletnich. Ponadto jedna rodzina zastępcza objęta jest nadzorem kuratorskim. Od chwili powołania Sądu Rejonowego w Olecku, tj. od 01.07.2004r. obserwuje się tendencję wzrostową w ilości spraw pozostających w referencji kuratorów. Nadto kuratorzy dla dorosłych sprawują 41 dozorów nad osobami dorosłymi (w związku z popełnionymi przestępstwami). Osobom dorosłym opuszczającym zakłady karne w uzasadnionych przypadkach udzielana jest pomoc finansowa z Funduszu Pomocy Postpenitencjarnej.

Kwestią rozwiązywania problemów alkoholowych zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca od lutego 1997 r. Realizuje ona Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który jest przyjmowany

corocznie uchwałą Rady Gminy.

Alkohol jest przyczyną wielu różnorodnych problemów społecznych i zdrowotnych. Problemy społeczne spowodowane alkoholem mogą dotyczyć:

- pijącej jednostki (bezrobocie, zaburzenia rozwoju psychofizycznego i kariery edukacyjnej nastolatków),
- życia rodzinnego (demoralizacja, przemoc, rozkład rodziny, zaburzenia emocjonalne, psychosomatyczne u dzieci),
- zaburzenia psychofizycznego rozwoju pijącej młodzieży.

Ze środków budżetu gminy Banie Mazurskie na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydatkowane kwoty przeznaczone głównie na:

- działalność punktu interwencji kryzysowej,
- zajęcia i warsztaty psychoedukacyjno – socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży,
- zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców,
- otwarte konkursy ofert z zakresu uzależnienia i patologii społecznych,
- realizacje programów i spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- udział w szkoleniach,
- wydanie opinii lekarskiej przez lekarza biegłego i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- zakup materiałów informacyjno – edukacyjnych.

Tabela 24. Działania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych.

Lp.	Rodzaj działań	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Przeprowadzone programy i spektakle profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży	3	3	3	4	4
2.	Rozmowy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi	4	4	2	7	6
3.	Zlecenie badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	5	7	3	5	3
4.	Skierowane wnioski do Sądu Rejonowego o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego	5	7	3	5	3
5.	Pomoc dla rodzin udzielona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	56	55	41	38	41
6.	Prowadzenie przez Policję Niebieskich Kart w rodzinach zagrożonych przemocą	2	5	13	17	18

Opracowanie własne – dane GKRPA oraz policji

Innym, ważnym problemem, poddanym analizie badawczej była kwestia orientacji badanych w zakresie dostępności różnorodnych form pomocy osobom uzależnionym od alkoholu. Z doświadczeń w gminie wynika, że jednym z decydujących czynników wpływających na decyzję o zwróceniu się o pomoc, jest przekonanie, że może ona być skuteczna.

Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz szereg akcji przeciwko przemocy w rodzinie spowodowało, że coraz więcej rodzin z problemem alkoholowym oraz występowaniem przemocy ujawnia się, szuka pomocy, zgłasza problem. Poprzez większą świadomość społeczną ofiary przemocy oraz osoby współuzależnione od alkoholu podejmują działania, mające na celu wyjście z trudnej sytuacji rodzinnej.

Większość działań profilaktycznych, korekcyjnych i terapeutycznych związanych z

rozwiązywaniem problemów alkoholowych odgrywa istotną rolę także w rozwiązywaniu problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego. Istnieje wiele przykładów świadczących, iż terapia uzależnienia wspomagana samopomocową działalnością klubu abstynenta i grup AA przyczynia się nie tylko do uratowania życia wielu ludziom, ale i wywołuje pozytywne zmiany związane z przezwyciężeniem bezrobocia i ubóstwa tych osób i ich rodzin.

Na terenie gminy nie funkcjonują grupy terapeutyczne, ale osoby potrzebujące tej formy pomocy korzystają z grup istniejących przy Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku, zaś GKRPA udziela pomocy organizacyjnej.

Z ankiet wynika, że pojawił się problem narkomanii. Placówki oświatowe i GKRPA prowadzą działania takie jak: pogadanki, programy profilaktyczne, zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz rodziców.

1.4.2. Katalog problemów społecznych w gminie zidentyfikowany i wybrany podczas warsztatów

Jednym ze źródeł informacji o problemach, deficytach i potrzebach społecznych gminy była ankieta przeprowadzona wśród społeczności. Celem ankiety było zbadanie opinii mieszkańców gminy Banie Mazurskie na temat ich sytuacji, postrzegania problemów społecznych, potrzeb i relacji w gminie. Ankietyzację przeprowadzono w miesiącach maju i czerwcu 2008 roku. Formularz ankiety został opracowany przez Zespół roboczy. Badaniu poddano 200 osób, co stanowi 5% mieszkańców w wieku 12 i 65 więcej lat. Ankiety rozprowadzono poprzez sołtysów wsi, radnych, pracowników GOPS, mieszkańców gminy.

Pytania kwestionariusza adresowano do różnych grup społecznych. Udział w badaniu brali podopieczni GOPS, kierownicy jednostek organizacyjnych gminy i ich pracownicy, a także radni, przedstawiciele instytucji lokalnych i ich pracownicy oraz pozostali lokalni liderzy i mieszkańcy.

Tabela 25. Zbiornicze zestawienie wyników ankiety i danych świadczących o nasileniu danego problemu społecznego

Problem	Dane z ankiety: pytanie (% odpowiedzi)
Mała aktywność mieszkańców	Pyt. 1. Uczestnictwo w spotkaniach TAK 17 NIE 52 CZASAMI 31 Pyt. 9. Aktywne uczestnictwo TAK 27 CZASAMI 11 NIE 62 Pyt. 12. Uczestniczę w spotkaniach TAK 35 CZASAMI 29,5 NIE 35,5 Pyt. 11. Działania przy Parafii w org. społecznych

	TAK 11,5 CZASAMI 35 NIE 53,5 Pyt. 10. Uczestnictwo w zabawach tanecznych TAK 10,5 CZASAMI 35,5 NIE 54 Pyt. 8 Szkolenia organizowane przez Gminę TAK 16 CZASAMI 26 NIE 58
Uzależnienia i przemoc	Pyt. 13. Rodziny zmagające się z problemem alkoholowym TAK 67 NIE 11 NIE MAM ZDANIA 22 Pyt. 27. W naszej gminie można kupić narkotyki TAK 29 NIE 71 Pyt. 28. Koleżanki/koledzy używają narkotyków TAK 16 NIE 39 NIE DOTYCZY 45 Pyt. 29. Koleżanki/koledzy piją alkohol TAK 25 NIE 36,5 NIE DOTYCZY 38,5 Pyt. 21. Widział osoby nadużywające alkohol NIE 9,5 RZADKO 15,5 CZĘSTO 63 NIE CHCĘ O TYM MÓWIĆ 12 Pyt. 23. Wiem kiedy i komu przyznaje się niebieską kartę TAK 50,5 NIE 49,5
Problemy wychowawcze i zdrowotne z dziećmi i młodzieżą oraz ich mała aktywność	Pyt. 16. Dodatkowe zajęcia TAK 19,5 CZASAMI 15 NIE 30,5 NIE DOTYCZY 35 Pyt. 17. Zadowolenie ze szkoły TAK 49 NIE 13,5 NIE DOTYCZY 37,5 Pyt. 3. Dzieci nudzą się po szkole i głównie biegają po podwórku TAK 26 CZASAMI 14 NIE 23,5 NIE DOTYCZY 36,5

Utrudnianie funkcjonowania w życiu społecznym osób niepełnosprawnych i starszych	Pyt. 22. Mieszkanie na uboczu TAK 51 NIE 49 Pyt. 24. Izolowanie osób starszych TAK 25 NIE 27,5 NIE WIEM 47,5 Pyt. 25. Osoby starsze mają zapewnioną opiekę TAK 28 NIE 17 NIE WIEM 55 Pyt. 31. Nasza rodzina sama opiekuje się osobą starszą TAK 28,5 NIE 25,5 NIE DOTYCZY 36 Pyt. 19. Niepełnosprawność umożliwia pracę ale nie chcą mnie zatrudnić TAK 9,5 NIE 14 NIE DOTYCZY 76,5
Niska zamożność	Pyt. 4. Nie mam pracy NIE MAMY JAK DOJECHAĆ 32,5 NIE OPŁACA SIĘ PRACOWAĆ 1,5 NIE WIEMY JAK JĄ ZDOBYĆ 2,5 NIE CHCĘ O TY MÓWIĆ 21 NIE MA PRACY 12,5 NIE DOTYCZY 30 Pyt. 5. Dużo ubogich rodzin TAK 81 NIE 8,5 NIE WIEM 10,5 Pyt. 7. Pomagają nam pracownicy OPS TAK 49,5 NIE 16 NIE CHCĘ O TYM MÓWIĆ 18 NIE DOTYCZY 16,5 Pyt. 30. W naszej gminie jest dużo osób bezrobotnych TAK 76 NIE 9 NIE MAM ZDANIA 15 Pyt. 32. Większość bezrobotnych to osoby które nie chcą pracować TAK 48,5 NIE 16 NIE MAM ZDANIA 35,5

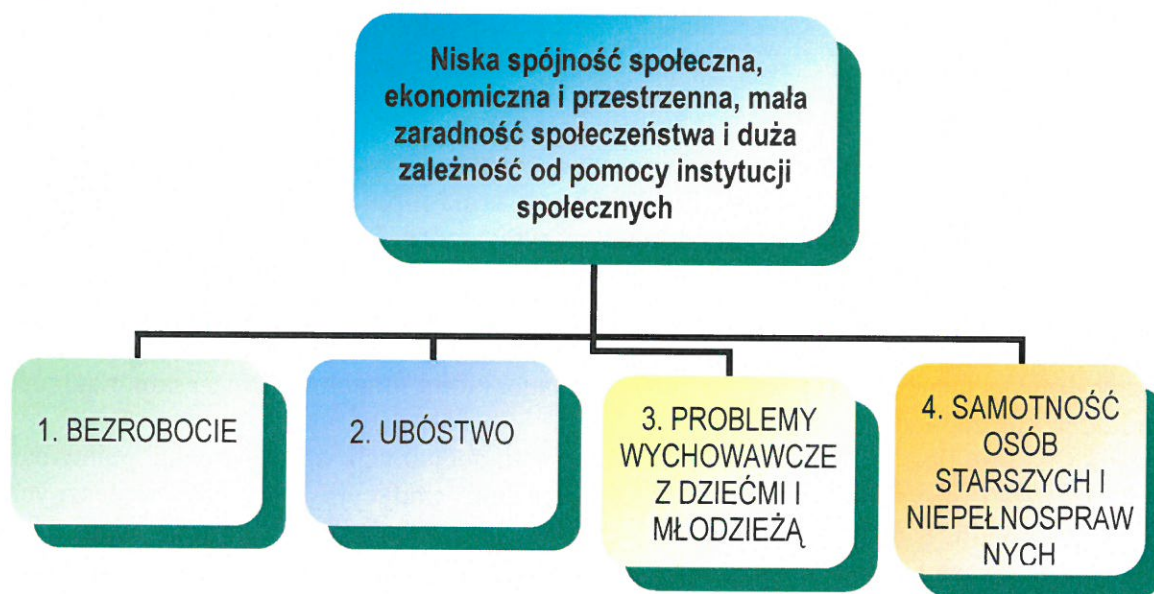
Na podstawie wyników ankiet oraz innych danych, takich jak dane statystyczne, potrzeby zgłoszone podczas spotkania ze społecznością lokalną przeprowadzono dalsze prace.

Podczas warsztatów w dniu 12 stycznia i 23 marca 2016r. zidentyfikowano najistotniejsze problemy społeczne, do których należą:

- bezrobocie,
- ubóstwo,

- problemy wychowawcze z dziećmi i młodzieżą,
- samotność osób starszych i niepełnosprawnych.

Rysunek 16. Hierarchia problemów społecznych

Za pomocą „drzewa problemów” uczestnicy dokonali analizy tych problemów wskazując na przyczyny ich powstawania.

Rozdział II

2.1 Kierunki rozwoju gminy

2.1.1 Założenia wstępne

Koncepcja wdrażania Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Banie Mazurskie na lata 2016 – 2020 odwołuje się do aktualnych zasad i trendów w europejskiej polityce społecznej, które stanowią odpowiedź na zmiany cywilizacyjne i kulturowe zachodzące we współczesnym świecie. Dominuje w nich odejście od państwa opiekuńczego, gwarantującego obywatelom bezpieczeństwo socjalne i dostęp do pracy, w kierunku państwa pomocniczego i zdecentralizowanego, które stymuluje rozwój przedsiębiorczości społecznej i aktywności obywatelskiej. Koncepcja ta bazuje na wizji ładu zbiorowego, której fundamentami są samorządność, solidaryzm i odpowiedzialność obywatelska.

Nowoczesna polityka społeczna dokonuje redefinicji kwestii socjalnych, uwzględniając pojawienie się nowych zagrożeń socjalnych związanych z rozpadem tradycyjnych więzi społecznych, wydłużaniem się życia ludzi, zmianami w organizacji pracy oraz rewolucją teleinformatyczną.

Najważniejszym wyzwaniem dla współczesnej polityki społecznej staje się wykluczenie społeczne dotykające osób, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach ekonomicznych (ubóstwo materialne);
- mają słabo rozwinięty potencjał życiowy utrudniający im zdobycie kwalifikacji, wejście na rynek pracy lub założenie rodziny;
- nie posiadają dostępu do odpowiednich instytucji pozwalających na wyposażenie w kapitał życiowy, jego rozwój i pomnażanie;
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych zasobów społecznych (np. ze względu na zaistnienie uzależnienia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby);
- są przedmiotem niszczącego działania innych osób lub podmiotów (polegającego na stosowaniu przemocy, szantażu, dyskryminacji itp.)

Zjawisko to ma charakter wielopłaszczyznowy i kumulatywny, ponieważ jego przejawy (deprywacja ważnych potrzeb oraz deficyty uczestnictwa w różnych sferach życia) występują zwykle w tych samych rodzinach. Co ważne, aktywna polityka społeczna postrzega wykluczenie społeczne przede wszystkim w kategoriach systemowych, jako wynik różnych niedostosowań w sferze regulacji prawnych, polityki, gospodarki i społeczeństwa, a nie poprzez pryzmat winy lub wyboru poszczególnych osób czy rodzin. Nie pomniejsza znaczenia wolnej woli człowieka, dzięki której może on podejmować decyzje – świadome i odpowiedzialne. Ale muszą być ku temu stworzone odpowiednie warunki w sferze socjalno- bytowej, zdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, zawodowej itd. Aktywna integracja osób i rodzin wykluczonych społecznie lub tym problemem zagrożonych wymaga zatem połączenia profesjonalnych metod i instrumentów oddziaływania na różnych poziomach.

2.1.2 Profilaktyka

Podstawę i zarazem najszerszy obszar aktywności podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii rozwiązywania problemów społecznych powinny stanowić programy profilaktyczne oraz instrumenty aktywizujące mieszkańców. Chodzi o wyprzedzanie wszelkich stanów zagrożenia zdrowotnego, bytowego, a także przypadków niedostosowania społecznego. Działania profilaktyczne, skupiające się na edukacji społecznej, poradnictwie i samopomocy, powinny być adresowane do osób zagrożonych ubóstwem i dysfunkcjami, a także do ogółu mieszkańców Gminy. Działania aktywizujące powinny natomiast wspierać wysiłki osób i rodzin, które chcą zmienić swoją sytuację przede wszystkim poprzez podjęcie aktywności zawodowej.

2.1.3 Interwencja

Drugi obszar, w którym realizowane są zadania polityki społecznej, stanowią działania interwencyjne i terapeutyczne, adresowane do osób i grup doświadczających trudności życiowych, obejmujące również reakcje na bezpośrednie sytuacje zagrożenia. W tym obszarze mieszczą się m.in. instrumenty służące zabezpieczeniu podstawowych potrzeb osób niepełnosprawnych, chorujących czy starszych w ich środowisku zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia. Usługi interwencyjne to również wsparcie osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych (ze względu na uzależnienia, przemoc domową, zdarzenia losowe lub klęski żywiołowe).

2.1.4 Sankcje

Zwieńczeniem wcześniej omówionych obszarów są sankcje, będące odpowiedzią instytucji państwowych na działania jednostek niezgodne z normami prawa. Kary za złamanie prawa mają istotne znaczenie dla zachowania ładu i porządku wewnętrznego, nie mogą jednak dominować jako sposób oddziaływania na społeczeństwo.

Skuteczność działań służb społecznych wzmacnia orientacja na klientów i ich specyficzne potrzeby. Wymaga to dążenia do zdobywania nowych i doskonalenia posiadanych umiejętności, szczególnie w zakresie innowacyjnych metod pracy stosowanych przez psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych i innych specjalistów. Z uwzględnieniem istotnej roli prawidłowego przebiegu procesu komunikacji i współpracy sprzyjającemu poszerzaniu sfery autonomii i odpowiedzialności klientów.

Indywidualizacja wsparcia, czyli jego dopasowywanie do możliwości i ograniczeń poszczególnych grup i jednostek marginalizowanych, stanowi efekt tzw. podejścia holistycznego. Instytucje działające w sferze polityki społecznej powinny patrzeć na swoich klientów całościowo – nie tylko przez pryzmat „sprawy”, z którą przychodzą, ale również uwzględniając wartości, emocje, cechy fizyczne i psychiczne, środowisko rodzinne i społeczne itp.

Orientacja na potrzeby wymaga ponadto zwiększenia roli sektora ekonomii społecznej w zakresie świadczenia usług socjalnych, edukacyjnych, kulturalnych czy sportowo-rekreacyjnych. Podmioty Ekonomii Społecznej zakorzenione w środowisku lokalnym oraz zorientowane na cele społeczne mogą bardzo skutecznie rozpoznawać i zaspokajać potrzeby obywateli.

Do kanonu reguł towarzyszących realizacji założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych warto ponadto dołączyć następujące zasady:

a) zrównoważony i trwały rozwój - dążenie do równowagi pomiędzy zaspokajaniem podstawowych potrzeb ludzkich a racjonalnym korzystaniem z zasobów naturalnych w perspektywie obecnych i przyszłych pokoleń. Sprostanie wymogom tej zasady jest możliwe dzięki zintegrowaniu polityki środowiskowej (ochrona środowiska), gospodarczej i społecznej. Wymaga to traktowania zasobów naturalnych jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej.

b) równość szans, w tym równość płci – oznacza prawo wszystkich mieszkańców gminy do równego (sprawiedliwego) dostępu do różnych życiowych możliwości, np. edukacji, kultury, rynku pracy. Związany jest z nią ściśle zakaz dyskryminacji (np. ze względu na płeć, wiek, wyznanie religijne czy narodowość) gwarantowany prawami człowieka. Jednakże równość szans idzie dalej, bowiem w obszarze planowania, realizacji i ewaluacji polityk publicznych zakłada włączenie „równościowej” perspektywy, czyli dokonywanie oceny wpływu tych polityk na warunki życia różnych grup społecznych, w szczególności kobiet i mężczyzn, osób niepełnosprawnych oraz innych grup marginalizowanych (ze względu na wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania itd). Zasada

równości szans nakłada zatem obowiązek tworzenia przez władze publiczne, w tym samorządy lokalne, warunków do równego uczestnictwa w życiu publicznym przez wszystkich mieszkańców.

c) dobre rządzenie - odnosi się do zarządzania w sektorze publicznym i obejmuje szereg reguł kształtujących sposób sprawowania władzy przez organy państwa z aktywnym zaangażowaniem obywateli. Główne wyznaczniki dobrego rządzenia to: praworządność, przejrzystość (transparentność), odpowiadanie na potrzeby, włączanie i konsensus. Z zasady tej wynikają różnorodne obowiązki dla instytucji publicznych, które mają na celu zapewnienie uczestnictwa wszystkich zainteresowanych obywateli w procesach rządzenia. Jednakże zakres odpowiedzialności można rozszerzyć na sektor prywatny i organizacje pozarządowe, ponieważ ich działania również mają istotny wpływ na społeczeństwo i środowisko. Podmioty te powinny być zatem „naturalnymi” partnerami administracji publicznej w realizacji jej misji.

2.2 Wizja

Wizja rozwoju społecznego, która będzie spełniała jak najlepiej oczekiwania społeczności gminy Banie Mazurskie została wypracowana podczas warsztatów ze społecznością lokalną.

Chcemy, aby gmina Banie Mazurskie do roku 2020 była gminą rolniczo-turystyczną i agroturystyczną z rozwiniętym rolnictwem ekologicznym, zapewniającą dobre warunki życia mieszkańcom dzięki zadbanemu otoczeniu, przyjaznej infrastrukturze (drogi gminne i wewnętrzne), rozwiniętej bazie rekreacyjnej, kulturowo-oświatowej i rehabilitacyjnej, służącej wszystkim pokoleniom mieszkańców oraz gościom.

Zasobami społeczności, które posłużą zrealizowaniu wizji są:

- kultura lokalna polsko-ukraińska, bogate tradycje regionalne, kultywowane poprzez obrzędy świąt kościelnych, narodowych i lokalnych, wydarzenia kulturalne i integracyjne
- zwiększająca się liczba osób wykształconych
- piękno natury nieskażonego środowiska i zabytków, które chcemy chronić.

Warunkiem wdrożenia wizji jest rozwój społeczności zarówno w zakresie integracji, wykształcenia, jak i liczebności (np. zmniejszenie migracji, zwiększenie przyrostu naturalnego, osiedlanie się nowych mieszkańców).

Wizja rozwoju społecznego gminy Banie Mazurskie jest spójna z założeniami Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego, która zakłada zrównoważony rozwój gminy zapewniający ograniczenie bezrobocia i podniesienie poziomu życia mieszkańców oraz atrakcyjność życia, przebywania właśnie tutaj.

2.3. Cele i kierunki działań

Samorząd gminy opracowuje i realizuje strategię rozwiązywania problemów społecznych, we współpracy z lokalnymi partnerami, ze względu na dążenie do zmiany istniejącej sytuacji, która w różnych aspektach jest oceniana negatywnie. Działania zaplanowane w ramach dokumentu są ukierunkowane na długoterminowe cele odnoszące się do dużych grup ludności a nawet całej populacji gminy, obrazujące znaczącą pozytywną zmianę w sytuacji osób, rodzin oraz szerszych zbiorowości.

CEL GŁÓWNY STRATEGII:

Poprawa funkcjonowania mieszkańców Gminy Banie Mazurskie w środowisku rodzinnym, społecznym i zawodowym.

Tak sformułowany cel główny wymaga podejścia zintegrowanego, łączącego kompetencje oraz zadania samorządu gminy, jego jednostek organizacyjnych, innych instytucji publicznych oraz firm i podmiotów pozarządowych działających zwłaszcza w sferze pomocy społecznej, rynku pracy, zdrowia i uzależnień, mieszkalnictwa, edukacji, kultury, sportu oraz rekreacji. Programy i projekty realizowane w ramach strategii powinny kreować lokalne warunki sprzyjające oddolnej aktywności i integracji, w sposób uwzględniający potrzeby i oczekiwania poszczególnych grup, wymogi ochrony środowiska oraz istniejące możliwości i prawne, organizacyjne i finansowe.

Cel główny strategii zostanie osiągnięty dzięki realizacji następujących celów szczegółowych:

1. Wzrost aktywności mieszkańców na rynku pracy poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej.
2. Zmniejszenie skali zagrożenia mieszkańców wykluczeniem społecznym związanym z ubóstwem, niepewnością mieszkaniową lub bezdomnością.
3. Wzmocnienie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu, w szczególności w sferze opieki i wychowania dzieci.
4. Wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców dzięki ograniczeniu skali uzależnień, przemocy w rodzinie oraz przestępczości.
5. Poprawa jakości życia osób starszych, niepełnosprawnych oraz ciężko lub przewlekle chorujących w środowisku zamieszkania.
6. Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczności lokalnych oraz całej Gminy
7. Poprawa jakości działań realizowanych w sferze gminnej polityki społecznej.

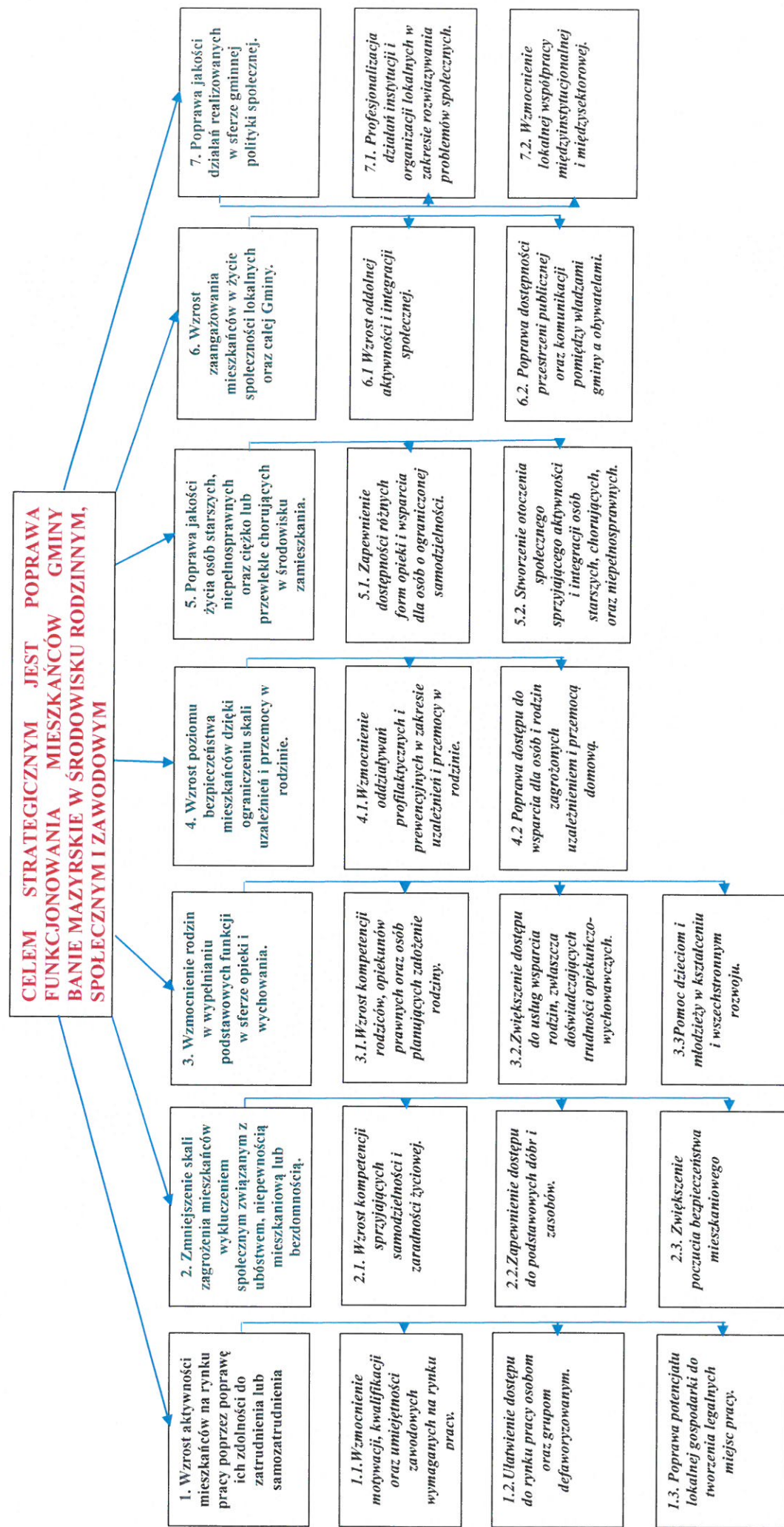
Sześć pierwszych celów szczegółowych odnosi się do osób, rodzin i grup społecznych zamieszkujących Gminę Banie Mazurskie. Natomiast siódmy cel szczegółowy dotyczy uwarunkowań instytucjonalnych, zwłaszcza w sferze komunikacji oraz kooperacji, które przekładają się na jakość usług społecznych udostępnianych mieszkańcom.

Ogólną logikę rozumowania strategicznego, przyjętą w ramach Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Banie Mazurskie na lata 2016-2020, można przedstawić w formie schematu „drzewa celów”, które zaprezentowano poniżej.

Przedstawiony plan operacyjny jest wynikiem wspólnych prac członków zespołu roboczego uczestniczących w warsztatach, którzy analizowali strategicznie politykę społeczną gminy, sformułowali priorytety rozwoju gminnej polityki społecznej oraz założyli planów operacyjnych niniejszej Strategii.

W wyniku prac warsztatowych i analiz strategicznych wyodrębniono cel strategiczny oraz następujące cele główne i operacyjne /Rysunek 17/.

Rysunek 17: Drzewo celów

2.3.1. Obszar: aktywność zawodowa i przedsiębiorczość

Cel strategiczny:	1. Wzrost aktywności mieszkańców na rynku pracy poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia lub samozatrudnienia	Wskaźniki realizacji zadania
Cel operacyjny:	1.1. Wzmocnienie motywacji, kwalifikacji oraz umiejętności zawodowych wymaganych na rynku pracy.	
Kierunki działań:	1.1.1. Realizacja pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi i ich rodzinami w oparciu o kontrakt socjalny i projekt socjalny. 1.1.2. Rozpowszechnienie ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy. 1.1.3. Programy i projekty aktywizacji zawodowej.	1.1.1. Liczba kontraktów socjalnych i projektów socjalnych. 1.1.2. Liczba ofert udostępnionych mieszkańcom Gminy Banie Mazurskie. 1.1.3. Liczba mieszkańców gminy uczestniczących w projektach aktywizacji zawodowej.
Cel operacyjny:	1.2. Ułatwienie dostępu do rynku pracy osobom oraz grupom defaworyzowanym.	
Kierunki działań:	1.2.1. Promocja równowartościowego podejścia do kobiet i mężczyzn na rynku pracy. 1.2.2. Organizacja zajęć społeczno-zawodowych w ramach Klubu lub Centrum Integracji Społecznej dla osób wykluczonych społecznie. 1.2.3. Upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej. 1.2.4. Preferowanie w wyborze usługodawców oferujących zatrudnienie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (klauzula społeczna – zgodnie z PZP).	1.2.1. Liczba inicjatyw promujących równość szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy. 1.2.2. Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym uczestnicząca w zajęciach KIS lub CIS. Liczba osób, które ukończyły program integracji społecznej. 1.2.3. Liczba inicjatyw upowszechniająca wiedzę o ekonomii społecznej. 1.2.4. Liczba postępowań o zamówienie publiczne uwzględniających preferencje osób zagrożonych wyklucz. społecznym
Cel operacyjny:	1.3. Poprawa potencjału lokalnej gospodarki do tworzenia legalnych miejsc pracy.	
Kierunki działań:	1.3.1. Pomoc szkoleniowo-doradcza oraz finansowa (dotacje, pożyczki, poręczenia) dla osób podejmujących samozatrudnienie. 1.3.2. Promocja walorów gminy na zewnątrz pod kątem współpracy biznesowej i rozwoju turystyki.	1.3.1. Liczba osób podejmujących samozatrudnienie. Liczba spółdzielni socjalnych oraz miejsc pracy w tych podmiotach utworzonych przy wsparciu ze środków publicznych. 1.3.2. Liczba inicjatyw promujących walory gminy na zewnątrz.

OKRES REALIZACJI : 2016 - 2020	
Podmioty realizujące:	Urząd Gminy w Baniach Mazurskich, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi, Instytucje szkoleniowe, agencje zatrudnienia, instytucje otoczenia biznesu, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
Podmioty współpracujące:	Starostwo Powiatowe w Gołdapi, przedsiębiorcy i organizacje branżowe przedsiębiorców, podmioty ekonomii społecznej, placówki oświatowe

2.3.2. Obszar: ubóstwo, niepewność mieszkaniowa i bezdomność

Cel strategiczny:	2. Zmniejszenie skali zagrożenia mieszkańców wykluczeniem społecznym związanym z ubóstwem, niepewnością mieszkaniową lub bezdomnością.	
Cel operacyjny:	2.1. Wzrost kompetencji sprzyjających samodzielności i zaradności życiowej.	
Kierunki działań:	2.1.1. Wsparcie osób i rodzin w rozwiązywaniu problemów socjalnych, rozwijaniu umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego. 2.1.2. Edukacja w zakresie prawa, ekonomii i finansów dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy. 2.1.3. Pomoc psychologiczna oraz prawna kierowana do osób i rodzin w kryzysie.	2.1.1. Liczba rodzin i osób: - objętych pracą socjalną /pracownik socjalny, asystent rodziny/ - przypadających na jednego pracownika socjalnego / asystenta rodziny. 2.1.2. Liczba i inicjatyw edukacyjnych z zakresu prawa, ekonomii i finansów, liczba odbiorców tych działań. 2.1.3. Liczba osób i rodzin w kryzysie korzystających z pomocy psychologicznej i prawnej.
Cel operacyjny:	2.2. Zapewnienie dostępu do podstawowych dóbr i zasobów.	
Kierunki działań:	2.2.1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. 2.2.2. Organizowanie zbiórek żywności, odzieży i innych podstawowych dóbr osobom najbardziej potrzebującym. 2.2.3. Udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom lub rodzinom tego pozbawionym.	2.2.1. Liczba rodzin i osób: - korzystają z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, - przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy, - przyznano świadczenie niepieniężne. 2.2.2. Liczba zbiórek odzieży i innych dóbr. 2.2.3. Liczba osób korzystających ze schronienia, noclegu, niezbędnego ubrania.
Cel operacyjny:	2.3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkaniowego	
Kierunki działań:	2.3.1. Prowadzenie działań w zakresie prewencji przed utratą mieszkania, eksmisją i bezdomnością. 2.3.2. Zwiększenie na terenie gminy zasobów mieszkań komunalnych, w	2.3.1. Liczba rodzin objętych działaniami prewencyjnymi przed utratą mieszkania, eksmisją, bezdomnością. 2.3.2. Liczba mieszkań

	tym socjalnych.	komunalnych i socjalnych.
OKRES REALIZACJI : 2016 - 2020		
Podmioty realizujące:	Urząd Gminy w Baniach Mazurskich, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Spółdzielnia Mieszkaniowa MAZURY w Olecku, Agencja Rynku Rolnego, sołectwa, placówki oświatowe	
Podmioty współpracujące:	Powiatowy Rzecznik Praw Konsumentów, przedsiębiorcy, banki, instytucje finansowe	

2.3.3 Obszar: funkcjonowanie rodzin

Cel strategiczny:	3. Wzmocnienie rodzin w wypełnianiu podstawowych funkcji w sferze opieki i wychowania.	
Cel operacyjny:	3.1. Wzrost kompetencji rodziców, opiekunów prawnych oraz osób planujących założenie rodziny.	
Kierunki działań:	3.1.1. Realizacja zajęć przygotowujących młodych ludzi do świadomego podjęcia decyzji o założeniu rodziny. 3.1.2. Wspieranie kobiet w ciąży i ich małżonków / partnerów do narodzin dziecka. 3.1.3. Organizacja „Szkół dla rodziców i wychowawców” 3.1.4. Promowanie prawidłowych postaw rodzicielskich.	3.1.1. Liczba młodzieży uczestniczącej w spotkaniach. 3.1.2. Liczba dostępnych form wsparcia. 3.1.3. Liczba osób uczestniczących w „Szkole dla rodziców i wychowawców” 3.1.4. Liczba wydarzeń promujących prawidłowe postawy rodzicielskie.
Cel operacyjny:	3.2. Zwiększenie dostępu do usług wsparcia rodzin, zwłaszcza doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych.	
Kierunki działań:	3.2.1. Wspieranie rodzin doświadczających trudności w pełnieniu funkcji rodzicielskich, szczególnie w sytuacji zagrożenia odebraniem dzieci: - pracy socjalnej /asystentury rodzinnej. 3.2.2. Rozwój specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, w tym; prawnego, psychologicznego i terapii rodzinnej.	3.2.1. Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Liczba asystentów rodziny zatrudnionych na terenie gminy, liczba rodzin objętych pomocą. 3.2.2. Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa rodzinnego.
Cel operacyjny:	3.3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.	
Kierunki działań:	3.3.1. Pedagogizacja rodziców oraz wzmocnienie współpracy placówek oświatowych z rodzinami dzieci uczęszczających do szkół. 3.3.2. Organizacja miejsc w przedszkolach i innych formach opieki	3.3.1. Liczba inicjatyw zorganizowanych przez szkoły kierowanych do rodziców. 3.3.2. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem

	przedszkolnej – pełny dostęp dzieci w wieku od 3-5 lat. 3.3.3.Realizacja różnych form zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych doskonalących wiedzę i rozwijających zainteresowania. 3.3.4.Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych poprzez doskonalenie kadry, doposażenie szkół w sprzęt i materiały dydaktyczne. 3.3.5.Propagowanie wśród młodzieży idei wolontariatu.	przedszkolnym. 3.3.3. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących z zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych. 3.3.4.Liczba zorganizowanych projektów i inwestycji w placówkach oświatowych służących poprawie kształcenia. 3.3.6. Liczba dzieci i młodzieży będących wolontariuszami.
OKRES REALIZACJI: 2016 - 2020		
Podmioty realizujące:	Urząd Gminy w Baniach Mazurskich, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Promocji w Baniach Mazurskich, Biblioteka Publiczna w Baniach Mazurskich, sołectwa	
Podmioty współpracujące:	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gołdapi, szkoły ponadgimnazjalne, służba zdrowia.	

2.3.4. Obszar: dysfunkcje społeczne

Cel strategiczny:	4. Wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców dzięki ograniczeniu skali uzależnień i przemocy w rodzinie.	
Cel operacyjny:	4.1.Wzmocnienie oddziaływań profilaktycznych i prewencyjnych w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie.	
Kierunki działań:	4.1.1 Propagowanie wśród rodziców wiedzy na temat występujących uzależnień i ich negatywnych skutków. 4.1.2.Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia. 4.1.3.Organizacja lub udział w kampaniach społecznych na temat przemocy w rodzinie. 4.1.4. Opracowywanie i realizacja środowiskowych programów profilaktyczno-edukacyjnych. 4.1.5.Wzmożenie działań służb patrolowych policji oraz kontroli prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 4.1.6.Realizacja akcji podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz konsekwencji wynikających z łamania prawa.	4.1.1.Liczba inicjatyw propagujących wiedzę o występujących uzależnieniach. 4.1.2.Liczba wydarzeń promujących zdrowy styl życia. 4.1.3.Liczba kampanii społecznych na temat przemocy w rodzinie. 4.1.4.Liczba osób w środowiskowych programach profilaktyczno-edukacyjnych. 4.1.5.Liczba przestępstw i wykroczeń przeciwko ustawie o wychowaniu w trzeźwości. Liczba kontroli przeprowadzonych przez GKRPA. 4.1.6.Liczba wydarzeń zwiększających świadomość w zakresie bezpieczeństwa publicznego.
Cel operacyjny:	4.2 Poprawa dostępu do wsparcia dla	

	<i>osób i rodzin zagrożonych uzależnieniem i przemocą domową.</i>	
Kierunki działań:	4.2.1. Monitorowanie sytuacji rodzin i podejmowanie adekwatnych działań interwencyjnych. 4.2.2. Kontynuacja działania Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy. 4.2.3. Kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.	4.2.1. Liczba: - założonych Niebieskich Kart przekazanych do zespołu interdyscyplinarnego, - rozmów motywujących prowadzonych przez GKRPA, - wniosków o leczenie odwykowe. 4.2.2. Liczba porad zrealizowanych przez Punkt Konsultacyjny. 4.2.3. Liczba sprawców przemocy skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.
OKRES REALIZACJI : 2016 - 2020		
Podmioty realizujące:	Urząd Gminy w Baniach Mazurskich, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Promocji w Baniach Mazurskich, Biblioteka Publiczna w Baniach Mazurskich, sołectwa, organizacje kościelne	
Podmioty współpracujące:	Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gołdapi, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Straży Pożarnej, ochotnicze straże pożarne, prokuratura, sąd rejonowy, służba kuratorska	

2.3.5. Obszar: starość, niepełnosprawność, choroby

Cel strategiczny:	5. Poprawa jakości życia osób starszych, niepełnosprawnych oraz ciężko lub przewlekle chorujących w środowisku zamieszkania.	
Cel operacyjny:	5.1. Zapewnienie dostępności różnych form opieki i wsparcia dla osób o ograniczonej samodzielności.	
Kierunki działań:	5.1.1. Organizacja usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych. 5.1.2. Upowszechnienie pomocy sąsiedzkiej, wolontariatu oraz grup samopomocowych dla osób starszych, chorujących. 5.1.3. Rozwój instytucjonalnych form opieki dla osób niepełnosprawnych, chorujących oraz ich rodzin. 5.1.4. Upowszechnienie informacji o uprawnieniach oraz dostępnych formach pomocy przysługującym seniorom, osobom chorym i niepełnosprawnym.	5.1.1. Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. 5.1.2. Liczba działań upowszechniających pomoc sąsiedzką, wolontariat oraz grup samopomocowych dla osób starszych, chorujących. 5.1.3. Liczba placówek zapewniających opiekę dzienną lub całodobową dla osób niepełnosprawnych, chorujących oraz ich rodzin. 5.1.4. Liczba działań upowszechniających informacje o uprawnieniach i dostępnych formach pomocy.

Cel operacyjny:	5.2. Stworzenie otoczenia społecznego sprzyjającego aktywności i integracji osób starszych, chorujących oraz niepełnosprawnych.	
Kierunki działań:	5.2.1. Likwidacja barier architektonicznych, komunikacyjnych oraz transportowych w przestrzeni publicznej oraz w miejscu zamieszkania. 5.2.2. Organizacja wydarzeń o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym i turystycznym. 5.2.3. Upowszechnianie wiedzy na temat zagrożeń dla bezpieczeństwa fizycznego i materialnego oraz metod przeciwdziałania wyłudzeniom, oszustwom, agresji itp. 5.2.4. Realizacja akcji i imprez służących integracji oraz przełamywaniu stereotypów dotyczących osób starszych i niepełnosprawnych w społeczeństwie.	5.2.1. - Liczba obiektów użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne i komunikacyjne. - Liczba mieszkań, w których zlikwidowano bariery architektoniczne. 5.2.2 – Liczba wydarzeń o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, rekreacyjnym i turystycznym. - Liczba bezpośrednich uczestników wydarzeń wśród osób starszych, chorujących oraz niepełnosprawnych. 5.2.3. Liczba inicjatyw upowszechniających wiedzę na temat zagrożeń dla bezpieczeństwa fizycznego i materialnego seniorów i osób niepełnosprawnych. 5.2.4 Liczba akcji i imprez służących integracji oraz przełamywaniu stereotypów dotyczących osób starszych i niepełnosprawnych w społeczeństwie; liczba osób uczestniczących.
OKRES REALIZACJI: 2016-2020		
Podmioty realizujące:	Urząd Gminy w Baniach Mazurskich, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Środowiskowy Dom Samopomocy w Gołdapi, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Promocji w Baniach Mazurskich, Biblioteka Publiczna w Baniach Mazurskich, sołectwa, organizacje pozarządowe	
Podmioty współpracujące:	Starostwo Powiatowe w Gołdapi, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gołdapi, Komenda Powiatowa Policji w Gołdapi, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gołdapi, służba zdrowia.	

2.3.6. Obszar: aktywność społeczna

Cel strategiczny:	6. Wzrost zaangażowania mieszkańców w życie społeczności lokalnych oraz całej Gminy.	
Cel operacyjny:	6.1 Wzrost oddolnej aktywności i integracji społecznej.	
Kierunki działań:	6.1.1. Rozwój i modernizacja obiektów służących aktywności	6.1.1 Liczba nowoutworzonych lub zmodernizowanych obiektów

	społecznej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej ludności, w szczególności na terenach wiejskich. 6.1.2. Realizacja działań służących integracji oraz organizowaniu społeczności lokalnej. 6.1.3. Wspieranie przez samorząd gminy działalności pożytku publicznego realizowanej przez organizacje pozarządowe i inne podmioty ekonomii społecznej na rzecz mieszkańców. 6.1.4. Kreowanie wspólnej tożsamości i odpowiedzialności mieszkańców za otoczenie (edukacja ekologiczna, promocja dziedzictwa historycznego i kulturowego, organizacja wydarzeń lokalnych itp.)	służących aktywności społecznej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej ludności. 6.1.2. Liczba programów służących integracji oraz organizowaniu społeczności lokalnej; liczba uczestników. 6.1.3. - Wartość środków finansowych z budżetu gminy przekazanych na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. - Liczba zrealizowanych zadań. 6.1.4. Liczba wydarzeń lokalnych; liczba uczestników.
Cel operacyjny:	6.2. Poprawa dostępności przestrzeni publicznej oraz komunikacji pomiędzy władzami gminy a obywatelami.	
Kierunki działań:	6.2.1 Wykorzystanie różnych form konsultacji społecznych w procesie podejmowania decyzji przez władze gminy. 6.2.2. Włączanie lokalnych liderów do prac zespołów o charakterze inicjatywnym, konsultacyjnym i opiniotwórczym. 6.2.3. Upowszechnianie informacji o działaniach i zamierzeniach samorządu gminy i organizacji współpracujących, w tym o ważnych dla społeczności wydarzeniach.	6.2.1. Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy. 6.2.2. Liczba zespołów o charakterze inicjatywnym, konsultacyjnym i opiniotwórczym. 6.2.3. Liczba upowszechnionych informacji.
OKRES REALIZACJI: 2016-2020		
Podmioty realizujące:	Urząd Gminy w Baniach Mazurskich, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Promocji w Baniach Mazurskich, Biblioteka Publiczna w Baniach Mazurskich, sołectwa	
Podmioty współpracujące:	Podmioty ekonomii społecznej, grupy nieformalne	

2.3.7. Obszar: rozwój systemu współpracy i wsparcia

Cel strategiczny:	7. Poprawa jakości działań realizowanych w sferze gminnej polityki społecznej.	
Cel operacyjny:	7.1. Profesjonalizacja działań instytucji i organizacji lokalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.	

Kierunki działań:	7.1.1. Prowadzenie oraz upowszechnianie badań i analiz na temat problemów społecznych. 7.1.2. Rozwój kompetencji i kwalifikacji kadr służb społecznych w gminie (np. kursy i szkolenia, studia podyplomowe, wizyty studyjne), w tym poprzez interdyscyplinarne formy edukacji. 7.1.3. Upowszechnianie innowacyjnych metod pracy z rodziną wieloproblemową oraz tzw. „trudnym” klientem. 7.1.4. Wdrażanie standardów pracy z osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej (również poprzez wykorzystanie efektów projektów ogólnopolskich i regionalnych). 7.1.5. Zapobieganie wypaleniu zawodowemu pracowników służb społecznych (np. pomoc psychologiczna, superwizja).	7.1.1. Liczba przeprowadzonych badań i analiz na temat problemów społecznych. 7.1.2. Liczba pracowników służb społecznych, którzy uczestniczyli w różnych formach podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych. 7.1.3. Liczba pracowników instytucji pomocy społecznej wykorzystujących innowacyjne metody pracy. 7.1.4. Liczba wdrożonych/ stosowanych standardów pracy z osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej. 7.1.5. Liczba pracowników służb społecznych korzystających z superwizji i wsparcia psychologicznego.
Cel operacyjny:	7.2. Wzmocnienie lokalnej współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.	
Kierunki działań:	7.2.1. Tworzenie sieci wymiany informacji oraz partnerstw lokalnych. 7.2.2. Konsultowanie problemów społecznych i działań zaradczych z powiatem, organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz innymi lokalnymi partnerami. 7.2.3. Włączanie podmiotów sektora publicznego, gospodarczego i społecznego do działań służących koordynacji i monitoringowi wdrażania strategii rozwiązywania problemów społecznych. 7.2.4. Opracowywanie programów gminnych z zastosowaniem różnych metod partycypacji.	7.2.1. Liczba funkcjonujących sieci wymiany informacji oraz partnerstw lokalnych. 7.2.2, 7.2.3, 7.2.4. –Liczba spotkań roboczych służących rozwiązywaniu problemów społecznych, w tym spotkań dot. wdrażania i monitoringu strategii oraz opracowania programów gminnych. –Liczba podmiotów uczestniczących w tych spotkaniach.
OKRES REALIZACJI: 2016-2020		
Podmioty realizujące:	Urząd Gminy w Baniach Mazurskich, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Kultury i Promocji w Baniach Mazurskich, Biblioteka Publiczna w Baniach Mazurskich, sołectwa	
Podmioty współpracujące:	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gołdapi, Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi, Komenda Powiatowa Policji w Gołdapi, przedsiębiorcy, służba zdrowia.	

2.4. Wdrażanie i monitoring strategii

Niezbędnym elementem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest obszar dotyczący koordynacji wdrażania i monitoringu zaplanowanych działań. Wiodącą rolę w zakresie planowania oraz podejmowania decyzji strategicznych będą odgrywały władze Gminy Banie Mazurskie, natomiast praktyczne zadania związane z realizacją spoczną na jednostkach organizacyjnych i pomocniczych, w szczególności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminnych placówek oświatowych, instytucji kultury oraz sołectw.

Jednakże strategiczna wizja zmian nie będzie możliwa w pełni do osiągnięcia bez współpracy z podmiotami niezależnymi organizacyjne (przede wszystkim z Powiatem Gołdapskim oraz Województwem Warmińsko-Mazurskim, administracją rządową, służbą zdrowia, policją, strażą pożarną, podmiotami ekonomii społecznej, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami), a także a może przede wszystkim –z mieszkańcami gminy.

Znaczna część priorytetów oraz kierunków działań wynika wprost z zadań statutowych placówek i podmiotów istniejących w Gminie Banie Mazurskie, zaś powiązania funkcjonalne między nimi wynikają z uregulowań ustawowych lub wewnętrznych regulaminów. Niemniej jednak pozostaje pewna sfera działań, które będą wymagały utworzenia zupełnie nowych struktur instytucjonalnych oraz przyjęcia niestandardowych rozwiązań. Dlatego też postulowana szeroka współpraca lokalna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych powinna mieć charakter otwartej sieci z elementami koordynacji.

Jest to forma kooperacji, w której podmioty uczestniczą na elastycznych zasadach głównie w celu wymiany informacji, aczkolwiek określone są ogólne ramy współdziałania, a także wyznaczony jest koordynator– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich.

Regularna weryfikacja poziomu wdrożenia poszczególnych kierunków działań pozwoli uchwycić różnice pomiędzy przyjętym planem a jego faktycznym wykonaniem, przy czym analizowane powinny być informacje o charakterze zarówno ilościowym i jakościowym.

Wnioski oraz rekomendacje wypracowane w toku monitoringu i ewaluacji strategii wspomogą zarządzanie informacjami oraz proces decyzyjny, ułatwiając znajdowanie rozwiązań w sytuacjach problemowych.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach będą również podstawą do aktualizacji celów i kierunków działań strategii lub sposobu jej realizacji. Dlatego też proces monitoringu powinien również obejmować śledzenie oraz ocenę wpływu uwarunkowań zewnętrznych, np. zmian prawa, procesów ekonomicznych czy zjawisk społeczno-kulturowych, na aktualność założeń strategii.

Monitoring strategii będzie prowadzony w okresach dwuletnich, zgodnie ze schematem :

1. Monitoring strategii - I półrocze 2018;

2. a) Ewaluacja strategii - 2020;

b) Aktualizacja lub opracowanie nowego dokumentu - 2020;

Informacje o wynikach monitorowania strategii będą prezentowane w postaci raportów, zawierających w szczególności:

- opis uwarunkowań i przebieg procesu monitoringu;
- ogólną charakterystykę sytuacji społeczno-ekonomicznej w Gminie w okresie objętym monitoringiem;
- opis zrealizowanych działań pod względem ilościowym (wskaźniki realizacji działań) oraz jakościowym, wraz ze wskazaniem celów szczegółowych i operacyjnych strategii, do których te działania się odnoszą;
- wnioski i rekomendacje.

Z uwagi na fakt, iż ostatnim rokiem obowiązywania strategii będzie 2020 r., powinna w nim zostać przeprowadzona szersza ewaluacja, która pozwoli odpowiedzieć na zasadnicze pytanie: czy tekst strategii należy znówelizować (w tym o zmiany uwzględniające przedłużenie okresu jego obowiązywania), czy też Gmina Banie Mazurskie powinna przystąpić do opracowania zupełnie nowego dokumentu?

Należy w tym kontekście nadmienić, iż ewaluacja jako proces badania oraz oceny wartości i jakości podejmowanych działań jest szczególnie ważna w kontekście „uczenia się” organizacji oraz doskonalenia realizowanych strategii, programów i projektów. Jej istotą jest bowiem użyteczność, to znaczy możliwość wykorzystania wyników w praktyce. Punktem wyjścia procesu ewaluacji powinno być zatem precyzyjne określenie celu i przedmiotu ewaluacji, a także sformułowanie kluczowych pytań, na które odpowiedzi będzie się poszukiwać. Następnie należy zweryfikować dostępne metody zbierania danych oraz źródła informacji.

Z uwagi na bardzo szeroki zakres strategii, jej ewaluacja nie będzie odnosić się do wszystkich aspektów realizacyjnych. Szczególną uwagę należy skupić na najbardziej istotnych dla Gminy Banie Mazurskie oraz partnerów lokalnych zagadnieniach, takich jak skuteczność oraz efektywność działań. Przykładowe pytania, na które odpowiedź może dać ewaluacja:

- w jakim stopniu wyznaczone cele zostały osiągnięte?
- jakie były sukcesy, a jakie trudności wystąpiły podczas wdrażania strategii ?
- czy system zarządzania realizacją strategią był skuteczny?
- czy podobne efekty można było osiągnąć przy wykorzystaniu innych instrumentów lub niższych nakładów finansowych?

Ewaluacja może być prowadzona:

- a) przez niezależny organizacyjnie, zewnętrzny podmiot np. firmę doradczą,
- b) przez podmiot wewnętrzny, ale zachowujący pewną niezależność, np. jednostka nie zaangażowana bezpośrednio we wdrażanie strategii,
- c) w formie autoewaluacji, przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. Wybór formy i zakresu badań powinien zostać podjęty na podstawie analizy potrzeb wynikających z raportów monitoringowych oraz możliwości finansowania zadania przez budżet gminy, przy wsparciu ze strony zewnętrznych programów pomocowych.

2.4.1. Wskaźniki realizacji działań

W myśl ustawy o pomocy społecznej, przedmiotem monitoringu strategii rozwiązywania problemów społecznych będą wskaźniki, czyli zmienne wyrażane liczbowo, obrazujące stan realizacji poszczególnych działań. Zostały one określone w odniesieniu do kierunków działań pogrupowanych według celów szczegółowych oraz celów operacyjnych, których realizacji będą służyć.

2.4.2. Ramy finansowe strategii

Realizacja kierunków działań zaplanowanych w Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Banie Mazurskie na lata 2016 – 2020 wymaga odpowiednich zasobów

finansowych, bowiem każde przedsięwzięcie generuje określone koszty. Podstawowym źródłem finansowania strategii będzie budżet Gminy Banie Mazurskie. Większość kierunków działań mieszczących się w sferze lokalnej polityki społecznej realizują bowiem jednostki organizacyjne i pomocnicze gminy w ramach swoich podstawowych, statutowych zadań. Pewien działania lub określony ich zakres będą realizowane wspólnie przez Samorząd Gminy, Powiatu Gołdapskiego, Województwa Warmińsko - Mazurskiego oraz inne JST – na podstawie zawieranych pomiędzy nimi porozumień.

Duża część środków na lokalną politykę społeczną będzie pochodzić z budżetu państwa, w postaci subwencji ogólnej jak i dotacji celowych, z których część trzeba będzie pozyskać startując w konkursach.

W tej kategorii mieszczą się bowiem programy rządowe oraz programy ministerstw, takie jak „Senior - Wigor” czy „Świetlica Dzieci – Praca”, a także dwa duże programy adresowane do organizacji pozarządowych: Fundusz Inicjatyw Obywatelskich oraz Program na rzecz Aktywizacji Osób Starszych. Druga grupa źródeł finansowania to przede wszystkim środki z Funduszy Europejskich dostępne w ramach perspektywy obejmującej lata 2014 -2020. Polska otrzyma w niej około 4,5 mld euro więcej niż w latach 2007 - 2013; na politykę spójności przeznaczy 82,5 mld euro. Dla założeń strategii szczególne znaczenie będą miały Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko -Mazurskiego 2014 - 2020, umożliwiające pozyskiwanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, a także Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 - 2020.

W trzeciej grupie źródeł finansowania mieszczą się natomiast środki prywatne pochodzące z fundacji (np. Fundacja im. Stefana Batorego, Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga, Fundacja PZU), pieniądze od sponsorów, środki z 1% dla organizacji pożytku publicznego, darowizny, zbiórki publiczne i inne. Ta grupa jest dostępna przede wszystkim dla organizacji pozarządowych, dlatego też nieodzowna będzie współpraca gminy z III sektorem – w formie wzajemnego informowania o planowanych i realizowanych działaniach, a także przy okazji projektów partnerskich. Niektóre spośród wymienionych źródeł finansowania umożliwiają zarówno pozyskiwanie wsparcia na realizację inwestycji „miękkich”, czyli projektów służących rozwojowi kapitału ludzkiego i społecznego, jak i inwestycji „twardych” w budowę i modernizację infrastruktury drogowej, ochrony środowiska czy rozwój przedsiębiorczości. Obie te ścieżki powinny być wdrażane komplementarnie jako współzależne kierunki działań na rzecz poprawy warunków i jakości życia mieszkańców.

W świetle zaprezentowanych wcześniej założeń strategii, należy postulować stopniowy, procentowy wzrost wydatków publicznych na usługi aktywizujące oraz specjalistyczne wsparcie organizowane w formie środowiskowej, jak również programy i projekty służące rozwojowi kapitału ludzkiego i społecznego. Powinno się to odbywać kosztem zmniejszania świadczeń socjalnych (przede wszystkim pieniężnych), które bardzo często stanowią bodziec do dezaktywizacji społeczno-zawodowej, zamiast wspierać osoby i rodziny w poradzeniu sobie z sytuacjami trudnymi.

Określenie bardziej precyzyjnych ram finansowych strategii nie wydaje się obecnie możliwe ani celowe, ze względu na szeroki zakres tematyczny dokumentu, okres jego obowiązywania, konkursowy charakter większości programów pomocowych (z punktu widzenia gminy – „incydentalność” wsparcia).

Dodatkowo, dynamicznie zmieniającą się rzeczywistość, w tym zewnętrzne uwarunkowania prawne i ekonomiczne, powodują, iż określanie w momencie tworzenia strategii wysokości środków potrzebnych do realizacji jej zadań stanowi poważne wyzwanie. Dlatego też adekwatne do faktycznych potrzeb kosztorysy będą tworzone w momencie planowania i aktualizacji budżetu Gminy Banie Mazurskie (w tym planów finansowych poszczególnych jednostek organizacyjnych) oraz opracowywania projektów uszczegóławiających założenia strategii.

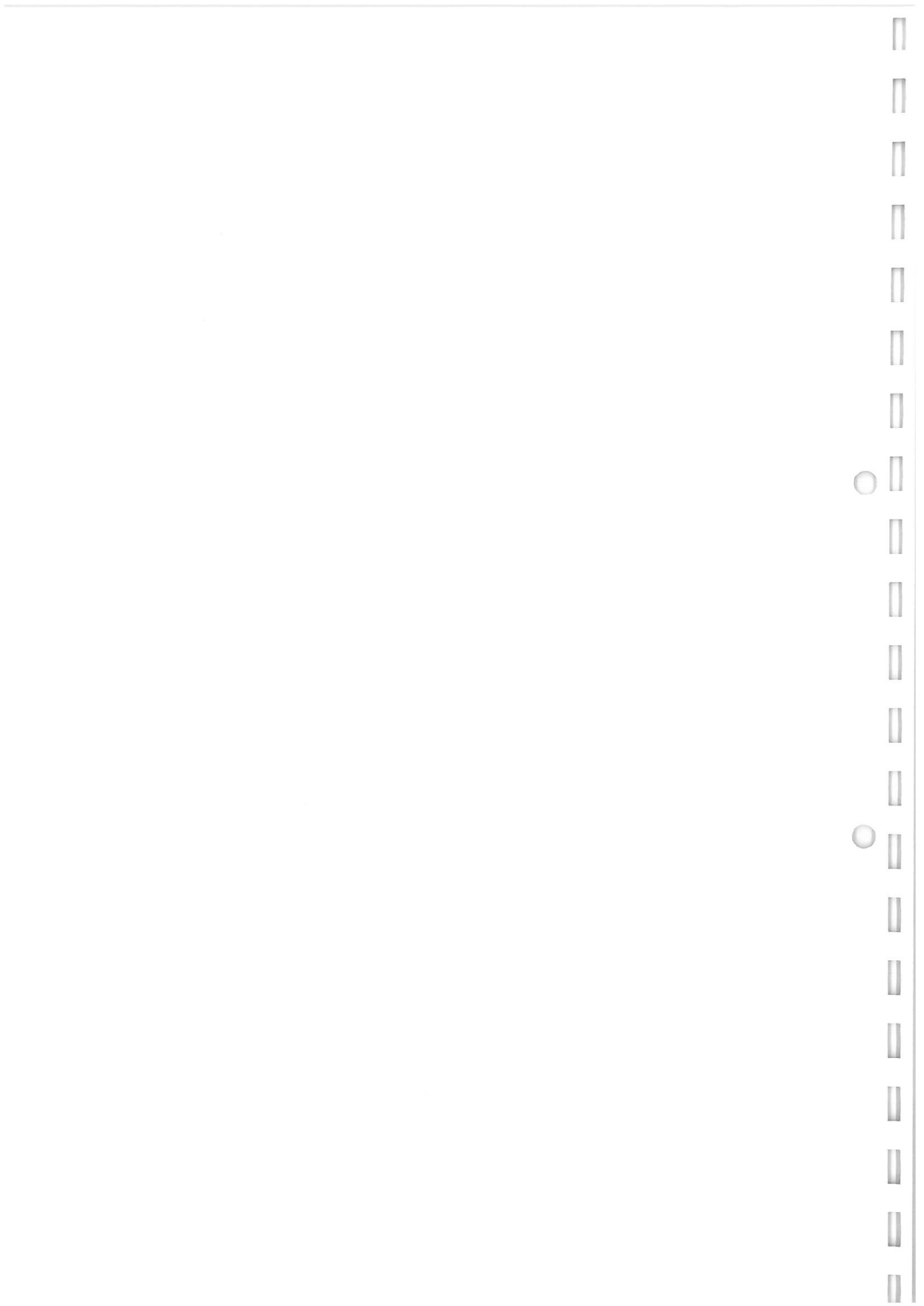
Spis tabel

1. Struktura ludności według płci i wieku	8
2. Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w gminie Banie Mazurskie.....	11
3. Instytucje zajmujące się pomocą społeczną.....	15
4. Świadczenia przyznane przez GOPS	18
5. . Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.....	18
6. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych z uwzględnieniem rodzin niepełnych.	19
7. Rodziny wielodzietne objęte pomocą socjalną.....	20
8. Zestawienie kwot przeznaczonych na pomoc społeczną z podziałem na zadania zlecone i zadania własne.....	20
9. Zestawienie kosztów dożywiania oraz źródło finansowania zakupionych posiłków i ich dowozu, zasiłków celowych i świadczeń rzeczowych oraz doposażenia punktów żywieniowych dla dzieci i młodzieży oraz osób ubogich	21
10. Zakres świadczonej pomocy w formie świadczeń rodzinnych - liczba świadczeń i wydatki.....	22
11. Formy pomocy materialnej dla uczniów.....	24
12. Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne działające w Gminie.....	25
13. Dotacje udzielone organizacjom pozarządowym z budżetu gminy w trybie konkursowym.....	27
14. Mieszkaniowy zasób komunalny gminy.....	29
15. Mieszkaniowy zasób komunalny gminy z uwzględnieniem stanu technicznego.....	30
16. Wykorzystanie budżetu z przeznaczeniem na dodatki mieszkaniowe.....	30
17. Struktura szkół w Gminie Banie Mazurskie	33
18. Oferta zajęć pozalekcyjnych kierowana do dzieci i młodzieży.....	33
19. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych.....	34
20. Bezrobotni zarejestrowani	36
21. Bezrobotni w gminie z prawem do zasiłku	37
22. Liczba osób bezrobotnych z powiatu Gołdap korzystających z instrumentów i usług rynku pracy.....	38
23. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w gminie.....	38

24. Działania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych.....	40
25. Zbiorcze zestawienie wyników ankiety i danych świadczących o nasileniu danego problemu społecznego	41

Spis rysunków

1. Liczba ludności gminy.....	7
2. Struktura wieku ludności gminy.....	8
3. Liczba ludności wg wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego.....	9
4. Ruch naturalny ludności.....	9
5. Gęstość zaludnienia.....	10
6. Ludność Powiatu Gołdap i Gminy Banie Mazurskie.....	10
7. Prognoza ludności.....	11
8. Liczba pracujących według płci w gminie Banie Mazurskie.....	12
9. Udział dotacji i środków własnych w kosztach dożywiania.....	21
10. Wydatki na świadczenia rodzinne ogółem.....	23
11. Dotacje udzielone organizacjom pozarządowym z budżetu gminy w trybie konkursowym.....	29
12. Poziom wykształcenia mieszkańców gminy Banie Mazurskie.....	32
13. Tendencje bezrobocia.....	36
14. Zestawienie liczby osób bezrobotnych ogółem oraz bezrobotnych z prawem do zasiłku z uwzględnieniem ilości kobiet.....	37
15. Udział osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w gminie.....	39
16. Hierarchia problemów społecznych.....	44
17. Drzewo celów.....	50

Ankieta

Szanowni Państwo

Niniejsza ankieta ma na celu poznanie Państwa opinii na temat problemów i potrzeb. Wyniki ankiety zostaną opracowane i zamieszczone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, a wnioski posłużą do zaplanowania stosownych działań w celu poprawy sytuacji. Liczymy, że będzie również tematem do dyskusji. O wynikach ankiety i dalszych krokach zostaniecie Państwo poinformowani w terminie późniejszym. Ankieta jest anonimowa. Dziękujemy za zaangażowanie.

Proszę przeczytać poniższe stwierdzenia jako członek rodziny, grupy sąsiedzkiej, społeczności całej gminy i znaleźć jedną lub kilka odpowiedzi na nie.

1. Uczestniczymy w różnych spotkaniach na terenie gminy, na temat ochrony zdrowia, sposobów żywienia, wychowania dzieci, rozwiązywania problemów rodzinnych i innych.

- ☐ Tak ☐ Czasami ☐ Nie, bo mnie to nie interesuje
☐ Nie, bo nie ma takiej możliwości ☐ Nie, bo nie mam czasu

2. Nasza parafia pomaga nam i/lub interesuje się nami

- ☐ Tak ☐ Czasami ☐ Nie ☐ Nie chcę o tym mówić

3. Nasze dzieci nudzą się po szkole i głównie biegają po podwórku

- ☐ Tak ☐ Czasami ☐ Nie ☐ Nie dotyczy

4. Nie mamy pracy (wszyscy lub ja/współmałżonek/partner/ka), ponieważ (proszę wybrać wszystkie pasujące odpowiedzi):

- ☐ nie mamy jak dojechać do niej ☐ nie wiemy jak ją zdobyć ☐ nie ma miejsc prac
☐ nie opłaca się pracować ☐ Nie chcę o tym mówić ☐ Nie dotyczy

5. W naszej gminie jest dużo ubogich rodzin, które potrzebują pomocy.

- ☐ Tak ☐ Raczej tak ☐ Raczej nie ☐ Nie ☐ Nie wiem

6. Sąsiedzi sobie nie pomagają, bo nie ma tu takiego zwyczaju

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie wiem

7. Pomagają nam pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej – rozmawiają, podpowiadają, proponują pomoc

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie chcę o tym mówić ☐ Nie dotyczy

8. Korzystamy ze szkoleń organizowanych przez gminę ze względu na ich przydatność i nieodpłatny udział

- ☐ Tak ☐ Czasami ☐ Nie, bo mnie to nie interesuje
☐ Nie, bo nie ma takiej możliwości ☐ Nie, bo nie mam czasu

9. Aktywnie uczestniczę w rozwiązywaniu problemów /spotkania, dyskusje/

- ☐ Tak ☐ Czasami ☐ Nie, bo nie ma takich spotkań
☐ Nie, bo mnie to nie interesuje ☐ Nie, bo nie mam czasu

10. Chodzimy na zabawy taneczne dla dorosłych organizowane przez gminę / inne organizacje w gminie / parafię

- ☐ Tak ☐ Czasami ☐ Nie, bo mnie to nie interesuje
☐ Nie, bo nie ma takiej możliwości ☐ Nie, bo nie mam czasu

11. Pomagamy innym działając przy parafii, w organizacji społecznej

- ☐ Tak ☐ Czasami ☐ Nie, bo mnie to nie interesuje
☐ Nie, bo nie ma takiej możliwości ☐ Nie, bo nie mam czasu

12. Biorę udział w spotkaniach z Wójtem/Sóltyssem

- ☐ Tak ☐ Czasami ☐ Nie, bo mnie to nie interesuje
☐ Nie, bo nie ma takiej możliwości ☐ Nie, bo nie mam czasu

13. W naszej gminie wiele rodzin zmaga się problem alkoholowym

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie mam zdania

14. Jestem zadowolona/y z dostępnych na terenie gminy punktów handlowych i usługowych

- ☐ Tak ☐ Nie

15. Gdy ktoś z nas zachoruje, możemy łatwo dostać się do lekarza

- ☐ Tak ☐ Nie

16. Dzieci chodzą na dodatkowe zajęcia w świetlicy wiejskiej lub innym miejscu

- ☐ Tak ☐ Czasami ☐ Nie, bo nie ma takiej możliwości ☐ Nie, bo ich to nie interesuje
☐ Nie dotyczy

17. Dzieci są zadowolone ze szkoły

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie dotyczy

18. Korzystam z biblioteki gminnej/szkolnej

- ☐ Często ☐ Rzadko ☐ W ogóle nie korzystam

19. Moja niepełnosprawność umożliwia pracę, ale nie chcą mnie zatrudnić

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie dotyczy

20. Moja gmina posiada strategię rozwiązywania problemów społecznych

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie wiem ☐ Nie interesuje mnie to

21. W moim otoczeniu widuję osobę/osoby nadużywające alkoholu

- ☐ Nie ☐ Rzadko ☐ Często ☐ Nie chcę o tym mówić

22. Mieszkamy na uboczu, daleko od dróg i dlatego jest nam trudno dostać się do różnych miejsc i instytucji

- ☐ Tak ☐ Nie

23. Wiem, kiedy i komu się przydaje Niebieska Karta

- ☐ Tak ☐ Nie

24. Osoby starsze w naszej gminie nie są odizolowane od społeczeństwa

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie wiem

25. Osoby starsze mają zapewnioną dobrą opiekę

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie wiem

26. Korzystała/em z pomocy policji w naszej gminie

- ☐ Tak ☐ Nie

27. Słyszała/em, że w naszej gminie można dostać narkotyki

- ☐ Tak ☐ Nie

28. Nasze dzieci mówiły, że ich koleżanki/koledzy używają narkotyków

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie dotyczy

29. Nasze dzieci mówiły, że ich koleżanki/koledzy piją alkohol

- ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie dotyczy

30. Uważam, że w naszej gminie jest dużo osób bezrobotnych

☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie mam zdania

31 Nasza rodzina sama opiekuje się osobą starszą

☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie dotyczy

32 Większość bezrobotnych to osoby, które nie chcą pracować

☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie mam zdania

33 W naszym mieszkaniu, domu mieszka za dużo osób i jest ciasno

☐ Tak ☐ Nie

Metryczka

Płeć

☐ Kobieta

☐ Mężczyzna

Wiek,

☐ 12-17,

☐ 18-24,

☐ 25-40,

☐ kobieta 41 – 59,

☐ mężczyzna 41- 64,

☐kobieta - 60 i więcej,

☐ mężczyzna - 65 i więcej

Wykształcenie

☐ niepełne podstawowe, ☐ podstawowe, ☐ zawodowe, ☐ średnie ☐ wyższe

Czy działa Pan/Pani w:

☐ organizacji pozarządowej,

☐ grupie kościelnej (np. parafialne koło Caritas),

☐ grupie nieformalnej (np. koło gospodyń wiejskich czy jakaś grupa zainteresowań – np. wędkarze),

☐ grupie wolontariuszy w jakiejś instytucji/organizacji (np. przy zbiórkach pieniędzy lub żywności, pomocy potrzebującym),

☐ zespole roboczym powołanym przez Wójta lub innego przedstawiciela samorządu.

Czy jest to działalność społeczna nieodpłatna: ☐ tak, ☐ nie

Źródła utrzymania Pani/Pana gospodarstwa domowego (można zaznaczyć więcej niż jedno):

☐ Praca we własnym gospodarstwie rolnym

☐ Własna działalność gospodarcza

☐ Praca najemna w firmie prywatnej

☐ Praca najemna w instytucji publicznej (samorządowej / rządowej)

☐ Praca w organizacji społecznej / pozarządowej

☐ Emerytura

☐ Renta

☐ Zasiłek dla bezrobotnych

☐ Świadczenie z GOPS

☐ Pozostaje na utrzymaniu członka rodziny (rodziców) –uczeń/student

☐ Praca dorywcza

☐ Ogród przydomowy

☐ Jestem osobą niepełnosprawną i nie pracuję

☐ Inne (jakie)

Stan cywilny (osoby dorosłej):

☐ panna/kawaler, ☐ zamężna/żonaty, ☐ rozwiedziona/rozwiedziony
☐ wdowa/wdowiec, ☐ konkubent/partner

Liczba dzieci na utrzymaniu w rodzinie:

☐ nie ma dzieci, ☐ 1 dziecko, ☐ 2 dzieci, ☐ 3 dzieci, ☐ 4 dzieci, ☐ 5 dzieci, ☐ 6 dzieci, ☐ 7 i więcej

Miejsce zamieszkania wg liczby ludności

☐ 300 i więcej ☐ 100 - 299 ☐ 50 - 99 ☐ do 50

Liczba osób składająca się na Pani/Pana gospodarstwo domowe: _____

Załącznik nr 2.

WYNIKI ANKIETY

Cel:

Zbadanie opinii mieszkańców gminy Banie Mazurskie na temat ich sytuacji, postrzegania występujących problemów społecznych, potrzeb i relacji w gminie.

Ankietyzację przeprowadzono w październiku 2015 roku. Formularz ankiety został opracowany przez zespół:

1. Irena Łobacz – koordynator Zespołu
2. Mariola Aleksandrowicz – asystent koordynatora Zespołu
3. Aneta Tkacz – członek
4. Krystyna Dadura – członek
5. Dorota Podgórna – Ćwik - członek
6. Krystyna Lewkowicz – członek
7. Katarzyna Engelhardt – członek

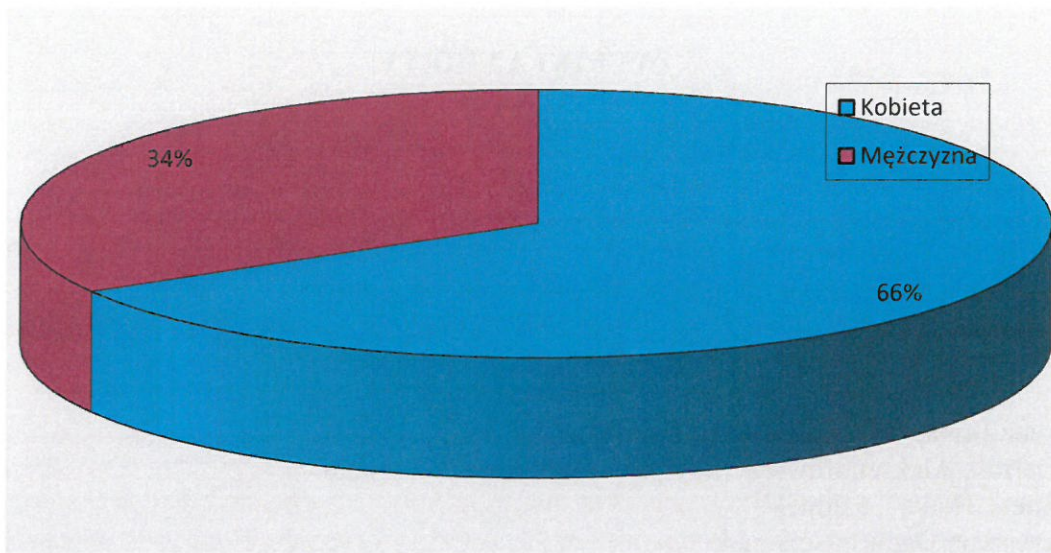
Wzór ankiety w załączniku nr 1

Badaniu poddano 200 osób, co stanowi 5% mieszkańców gminy w wieku 12-65 i więcej lat. Respondentów dobrano w taki sposób, aby zapewnić udział wszystkich grup społecznych, o czym świadczy charakterystyka osób, które odpowiedziały na pytania.

Informacje dotyczące respondentów zostały ujęte w formie tabel i wykresów kołowych.

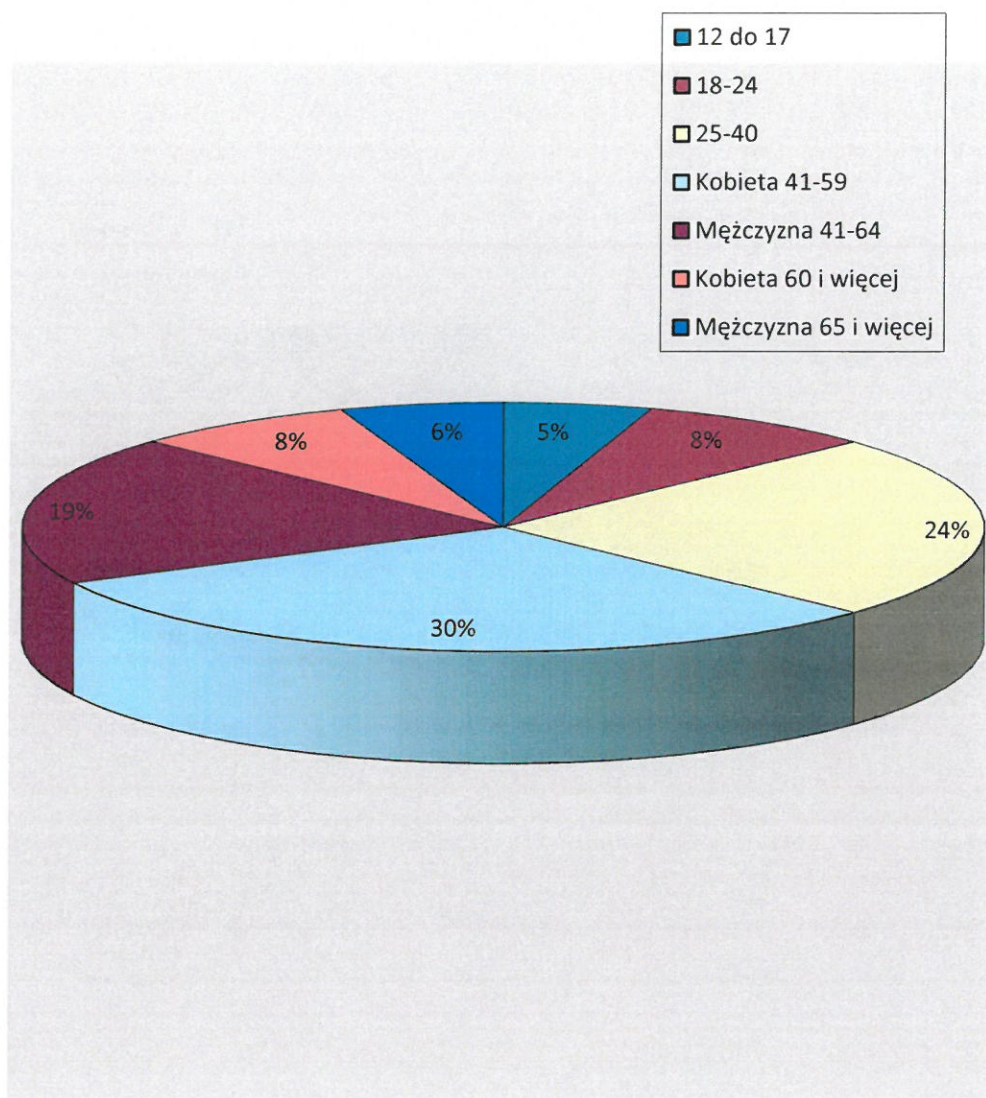
Płeć

PŁEĆ	KOBIETA	MĘŻCZYZNA
Liczba ankietowanych	133	67
% ankietowanych	66,5	33,5

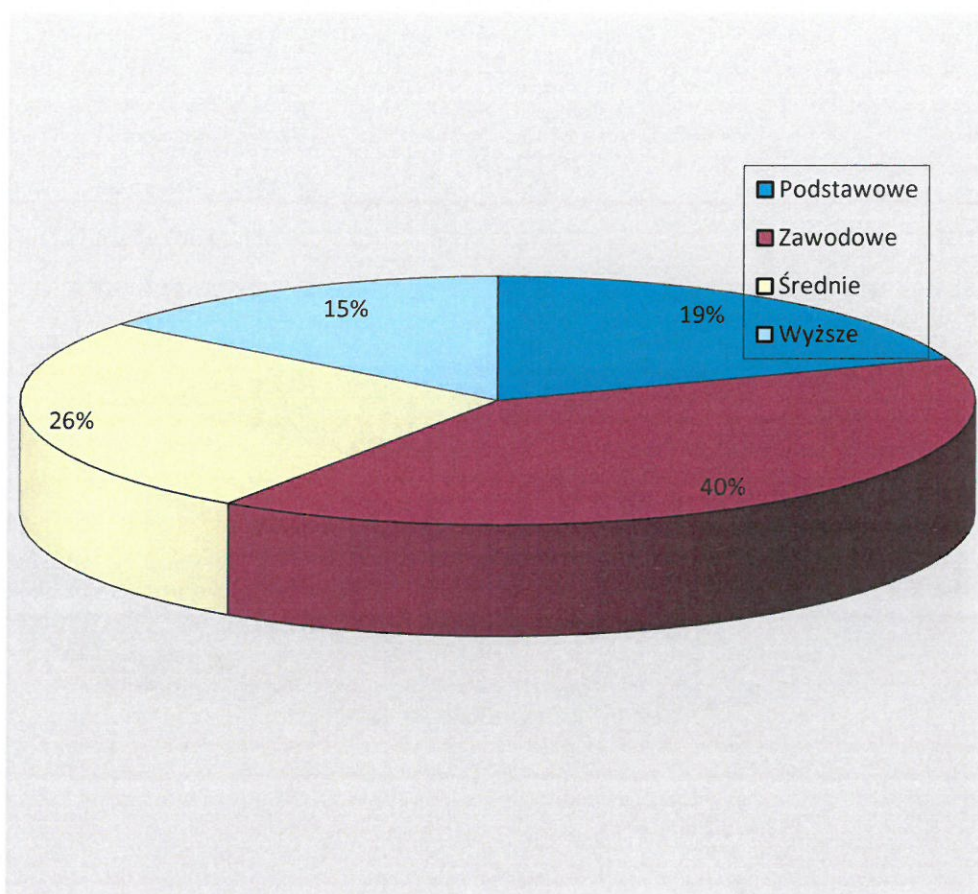
Wiek

WIEK	12 - 17	18- 24	25-40	<u>Kobieta</u> <u>41-59</u>	Mężczyzna 41-64	Kobieta 60 i więcej	Mężczyzna 65 i więcej
Liczba ankietowanych	12	16	48	61	39	15	11
% ankietowanych	5	8	24	30,5	19,5	7,5	5,5

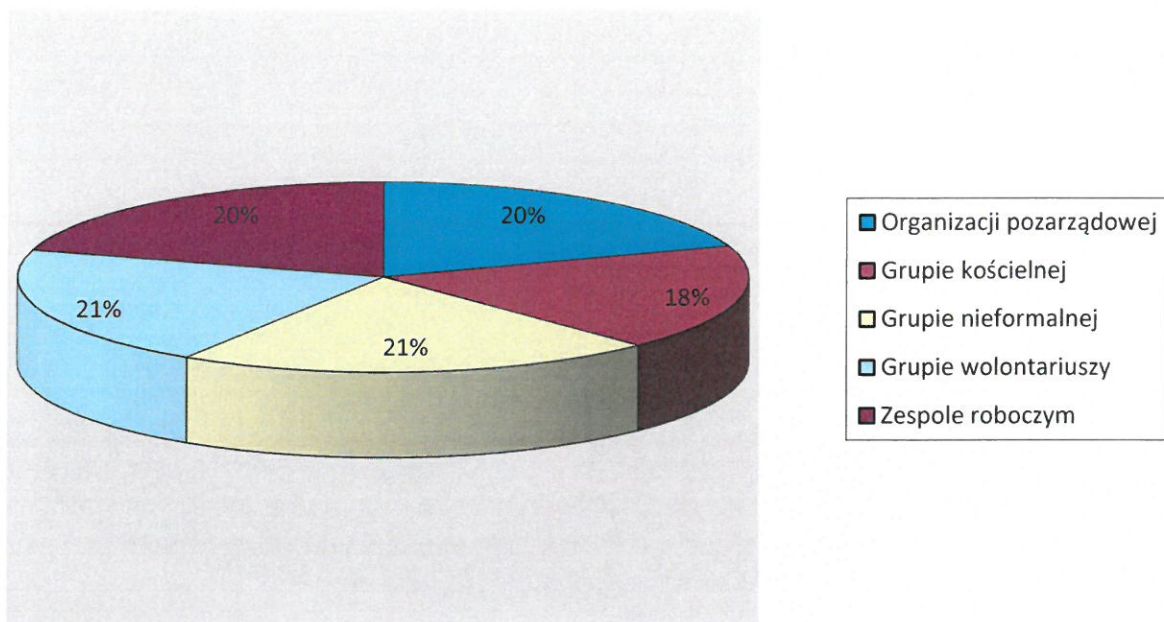
Wykształcenie

Wykształcenie	niepełne podstawowe	podstawowe	zawodowe	średnie	wyższe
Liczba ankietowanych	0	39	80	52	29
% ankietowanych	0	19,5	40	26	14,5

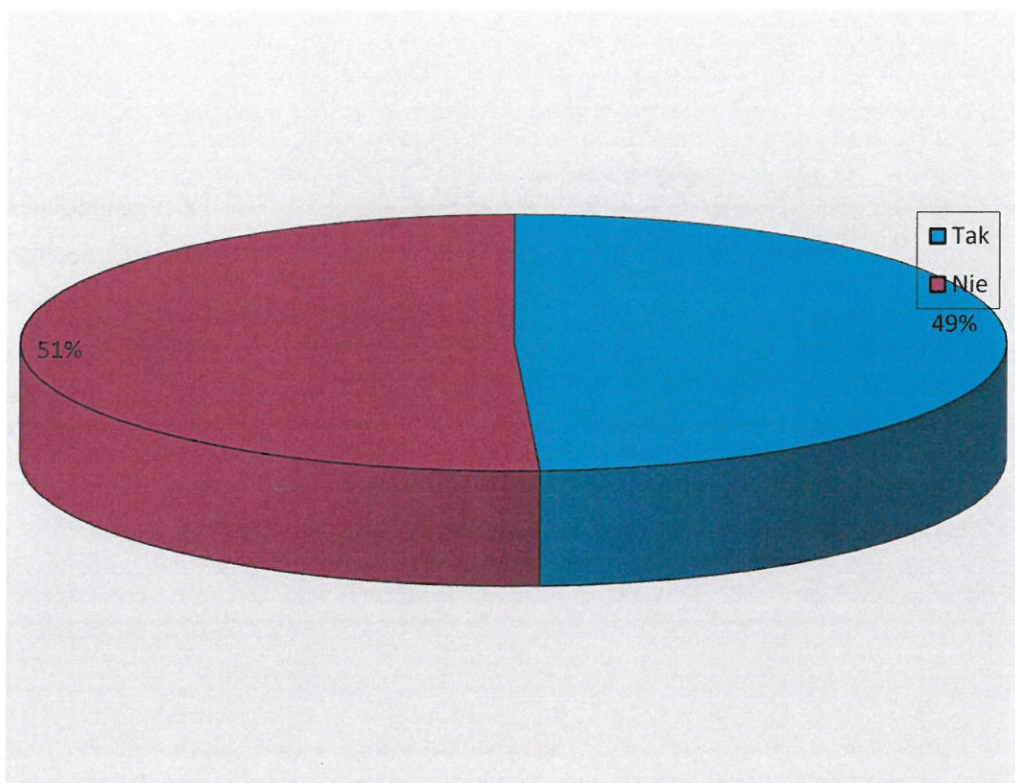
Czy działa Pan/Pani w:

Czy działa Pan/Pani	Organizacji pozarządowej	Grupie kościelnej	Grupie nieformalnej	Grupie wolontariuszy	Zespole roboczym
Liczba ankietowanych	24	22	26	25	25
% ankietowanych	19,7	18	21,3	20,5	20,5

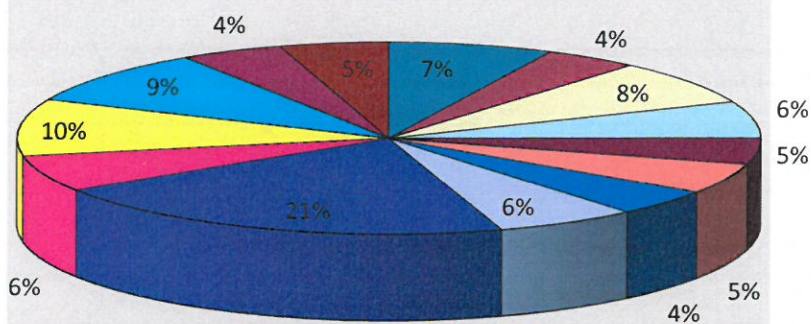
Czy jest to działalność społeczna nieodpłatna: ☐ tak, ☐ nie

Czy jest to działalność społeczna nieodpłatna	Tak	Nie
Liczba ankietowanych	29	30
% ankietowanych	49,2	50,8

Źródła utrzymania Pani/Pana gospodarstwa domowego (można zaznaczyć więcej niż jedno):

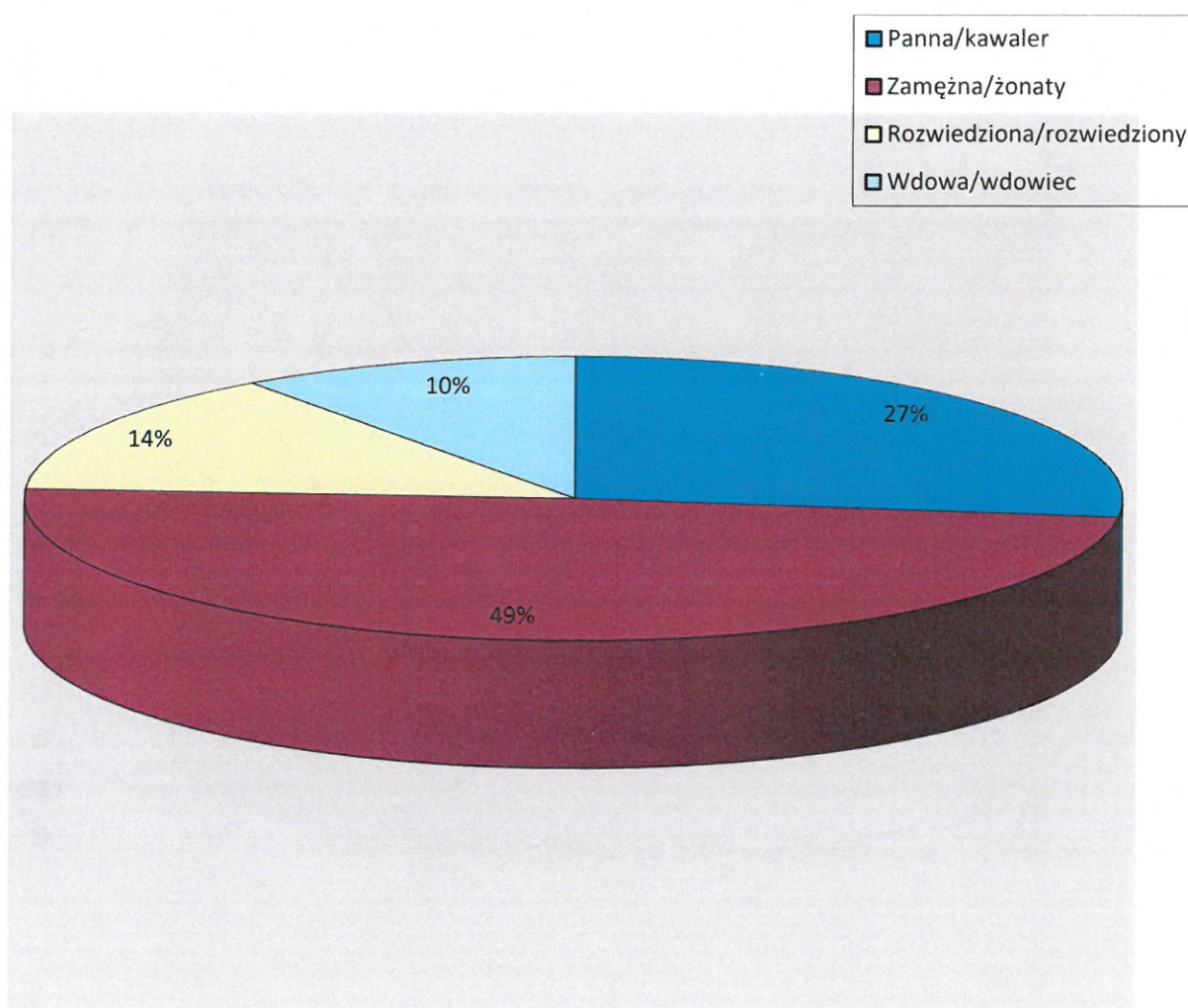
Źródło utrzymania	Liczba ankietowanych	% ankietowanych
Praca we własnym gospodarstwie rolnym	21	7,2
Własna działalność gospodarcza	12	4,1
Praca najemna w firmie prywatnej	22	7,5
Praca najemna w instytucji publicznej (samorządowej / rządowej)	18	6,1
Praca w organizacji społecznej / pozarządowej	13	4,4
Emerytura	15	5,1
Renta	13	4,4
Zasiłek dla bezrobotnych	18	6,1
Świadczenie z GOPS	61	20,8
Pozostaje na utrzymaniu członka rodziny (rodziców) –uczeń/student	18	6,1
Praca dorywcza	28	
Ogród przydomowy	27	9,2
Jestem osobą niepełnosprawną i nie pracuję	13	4,4
Inne (jakie)	14	4,8

- ☒ Praca we własnym gospodarstwie rolnym
- ☒ Własna działalność gospodarcza
- ☐ Praca najemna w firmie prywatnej
- ☒ Praca najemna w instytucji publicznej (samorządowej/rządowej)
- ☒ Praca w organizacji społecznej/pozarządowej
- ☒ Emerytura
- ☒ Renta
- ☐ Zasiłek dla bezrobotnych
- ☒ Świadczenie z GOPS
- ☒ Pozostaje na utrzymaniu członka rodziny (rodziców)-uczeń/student
- ☒ Praca dorywcza
- ☒ Ogród przydomowy
- ☒ Jestem osobą niepełnosprawną i nie pracuje
- ☒ Inne

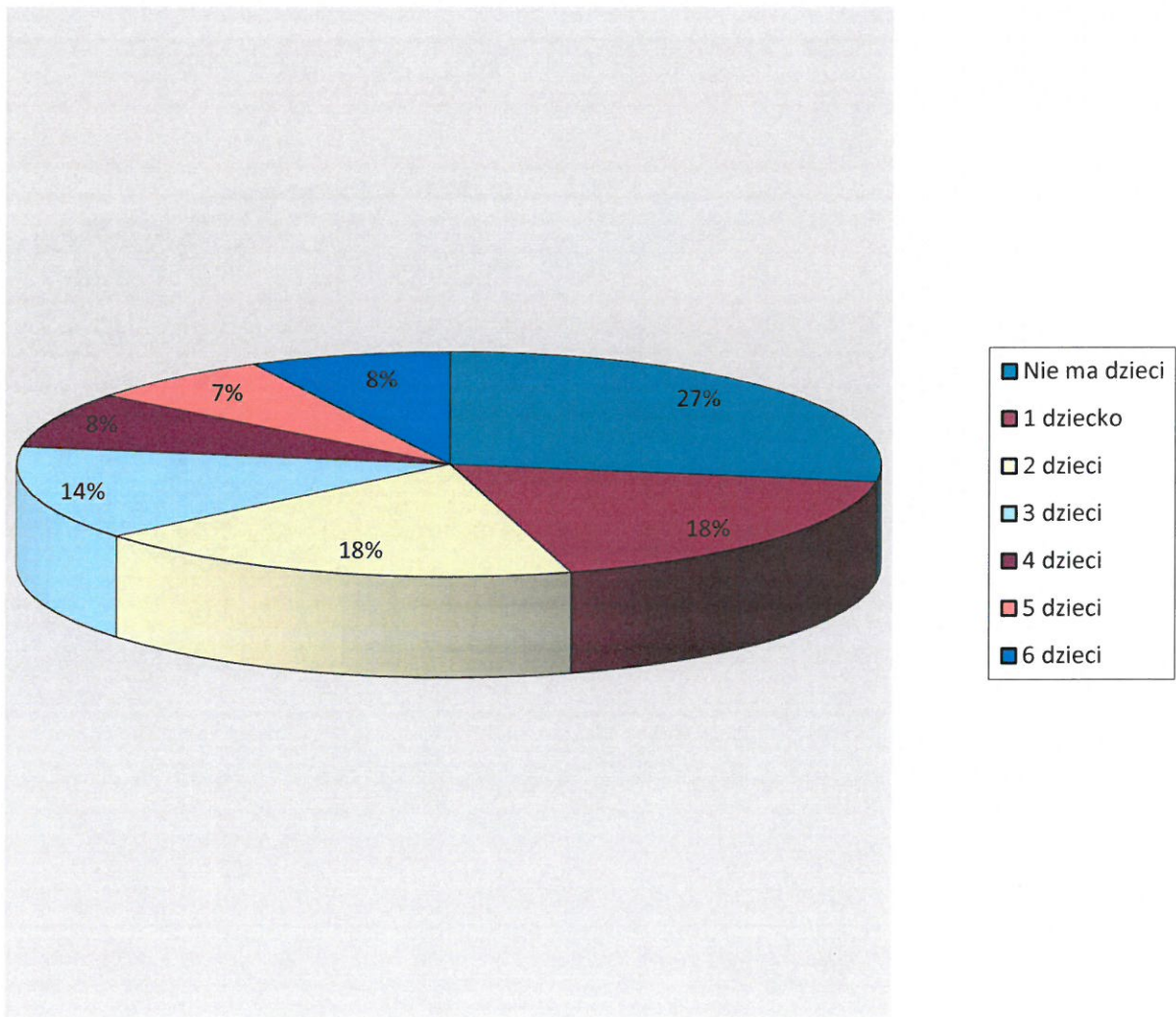
Stan cywilny:

Stan cywilny	Panna/kawaler	<u>Zamężna/żonaty</u>	Rozwiedziona/rozwiedziony	Wdowa/wdowiec	Konkubent/p
Liczba ankietowanych	54	98	28	20	0
% ankietowanych	27	49	14	10	0

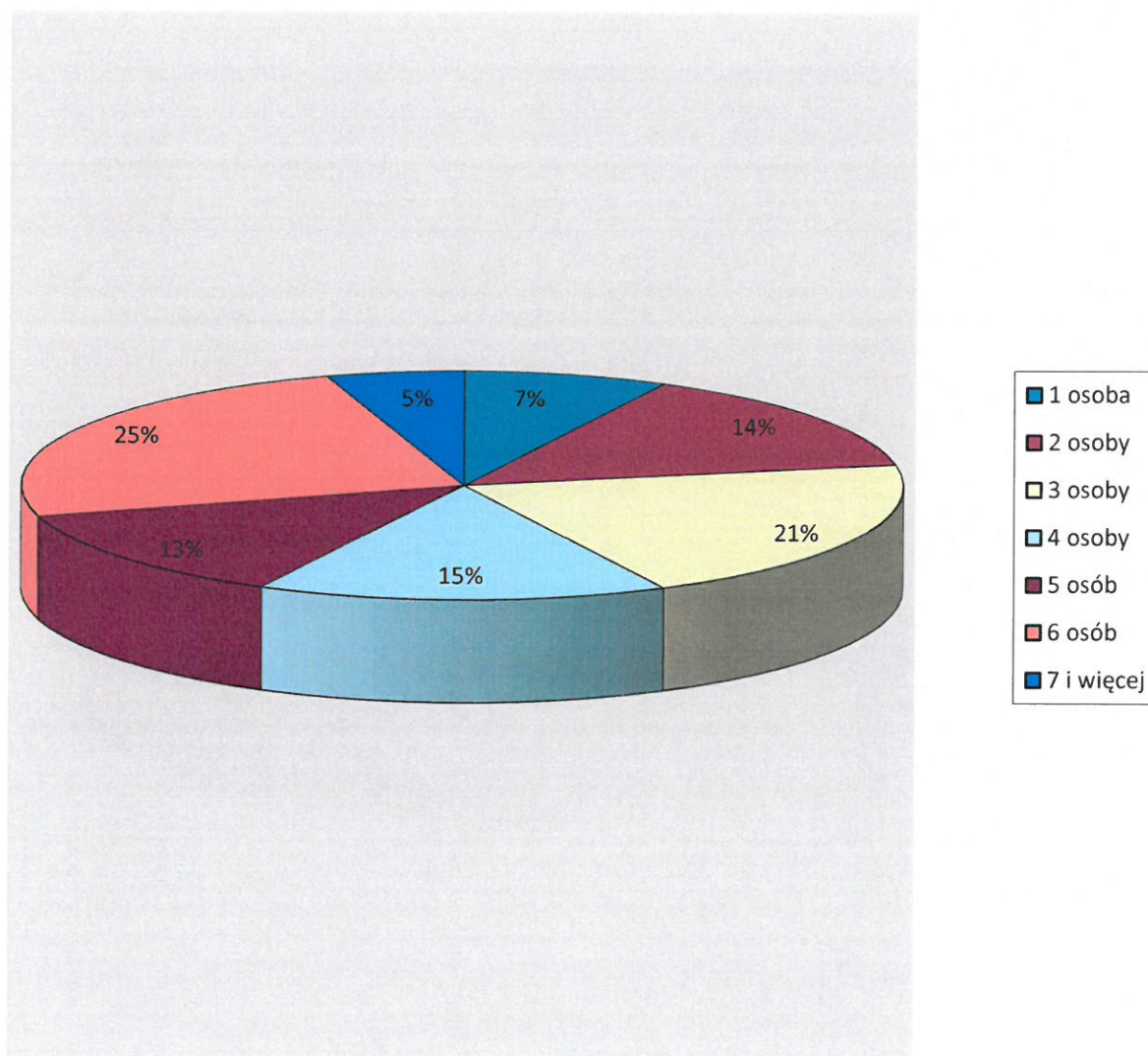
Liczba dzieci na utrzymaniu w rodzinie:

Liczba dzieci na utrzymaniu	Nie ma dzieci	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 i więcej
Liczba ankietowanych	55	36	37	27	16	14	15	0
% ankietowanych	27,5	18	18,5	13,5	8	7	7,5	0

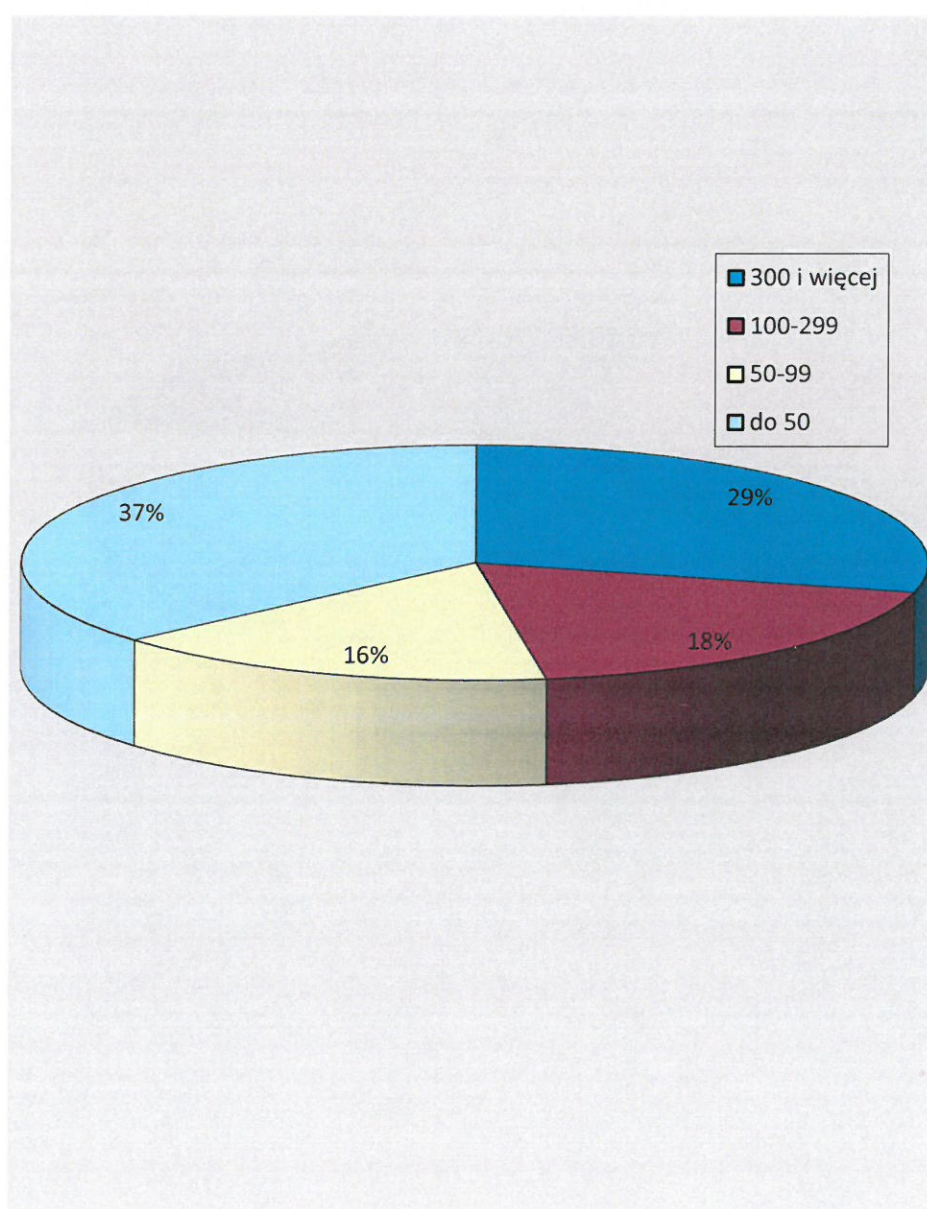
Liczba osób składająca się na Pani/Pana gospodarstwo domowe

Liczba osób w gospodarstwie domowym	1 osoba	2 osoby	3 osoby	4 osoby	5 osób	6 osób	7 i więcej
Liczba ankietowanych	15	29	41	30	26	49	10
% ankietowanych	7,5	14,5	20,5	15	13	24,5	5

Miejsce zamieszkania wg liczby ludności

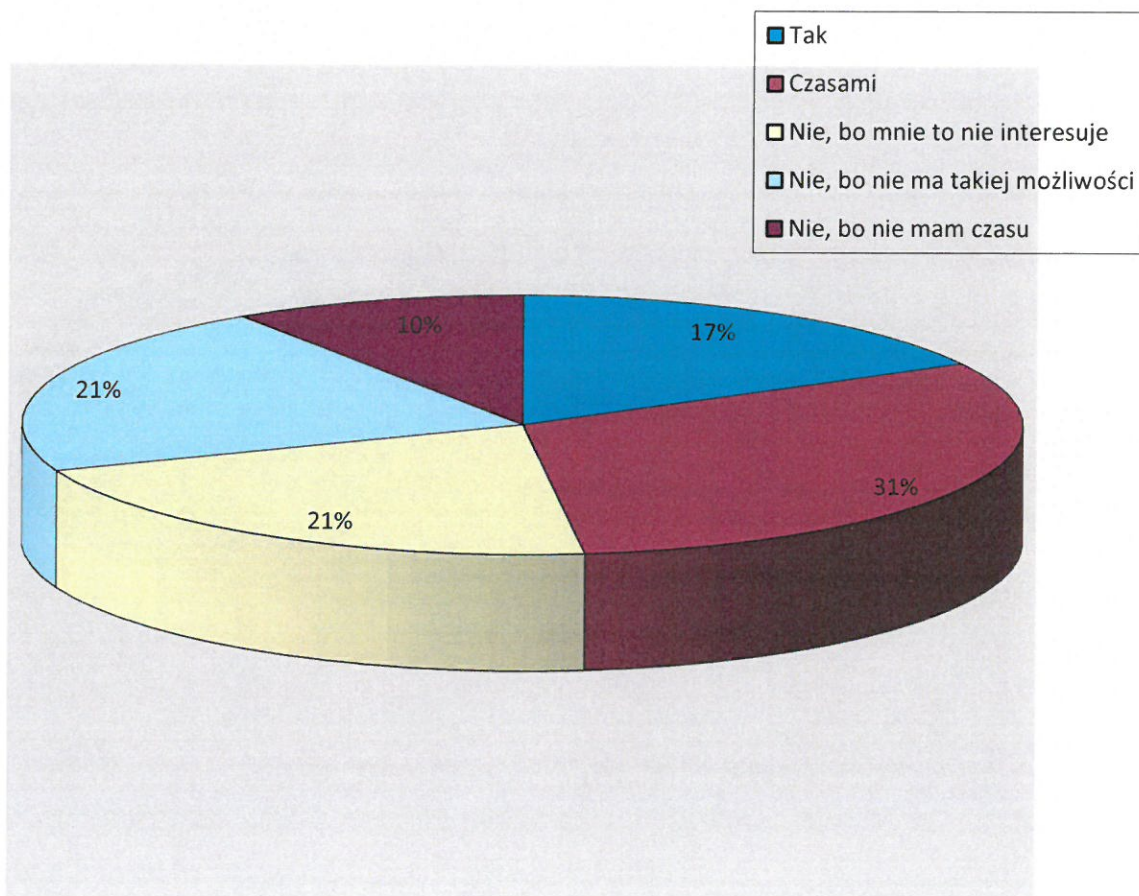
Miejsce zamieszkania	300 i więcej	100-299	50-99	Do 50
Liczba ankietowanych	58	37	32	73
% ankietowanych	29	18,5	16	36,5

ODPOWIEDZI

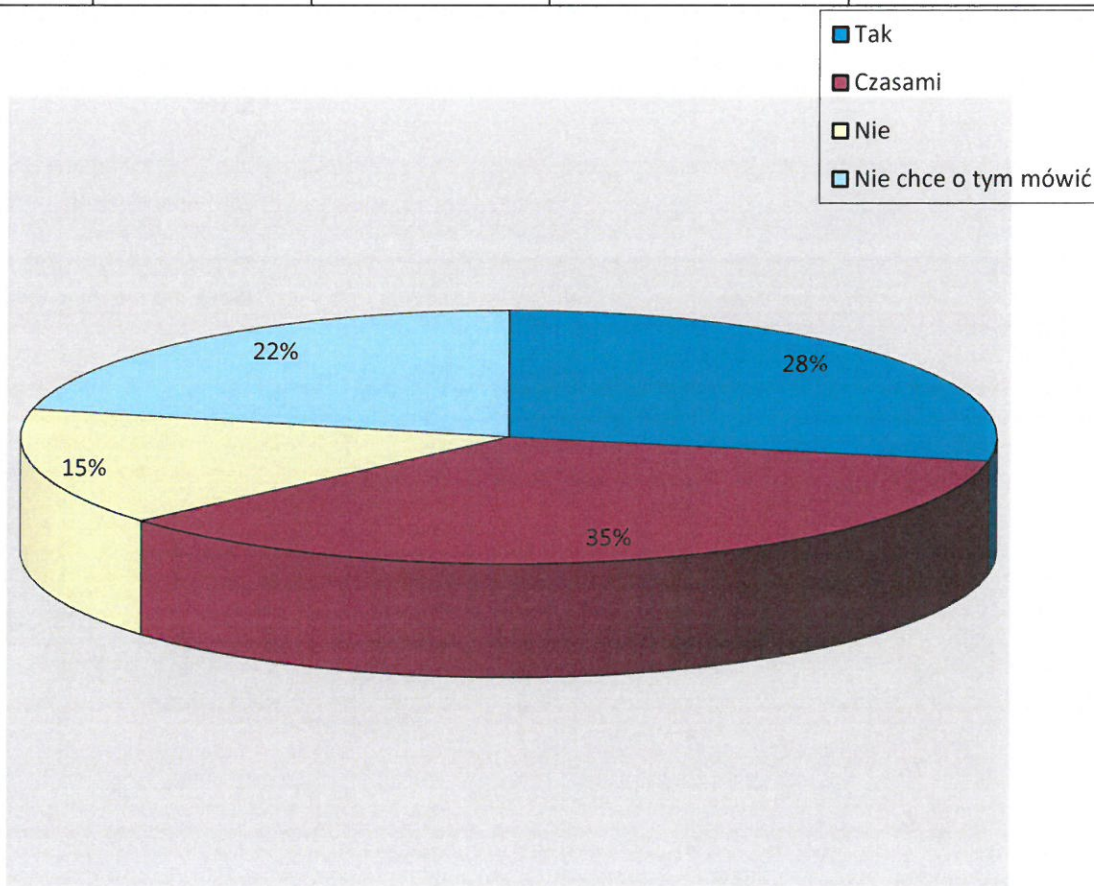
1. Uczestniczymy w różnych spotkaniach na terenie gminy, na temat ochrony zdrowia, sposobów żywienia, wychowania dzieci, rozwiązywania problemów rodzinnych i innych.

	Tak	<u>Czasami</u>	Nie, bo mnie to nie interesuje	Nie, bo nie ma takiej możliwości	Nie, bo nie mam czasu
Liczba ankietowanych	34	62	42	43	19
% ankietowanych	17	31	21	21,5	9,5

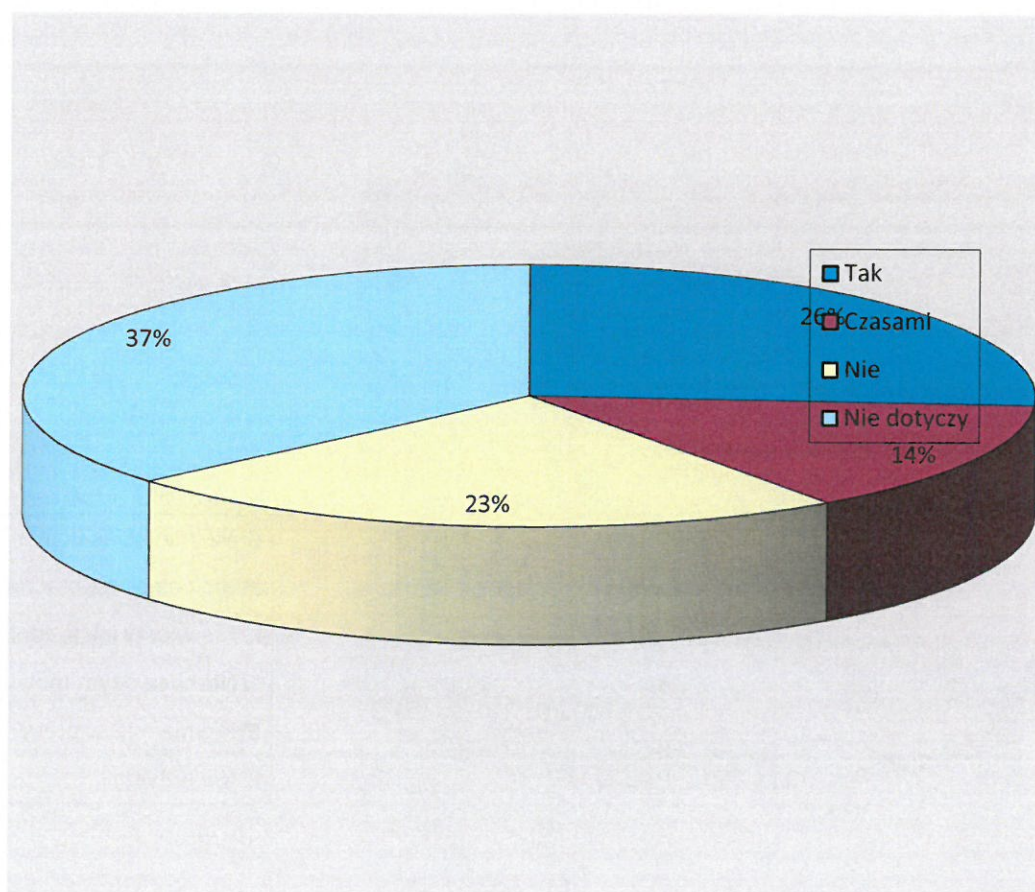
2. Nasza parafia pomaga nam i/lub interesuje się nami

	Tak	Czasami	Nie	Nie chce o tym mówić
Liczba ankietowanych	56	71	30	43
% ankietowanych	28	35,5	15	21,5

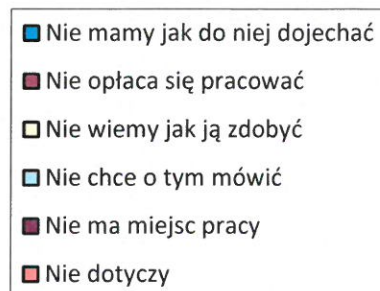
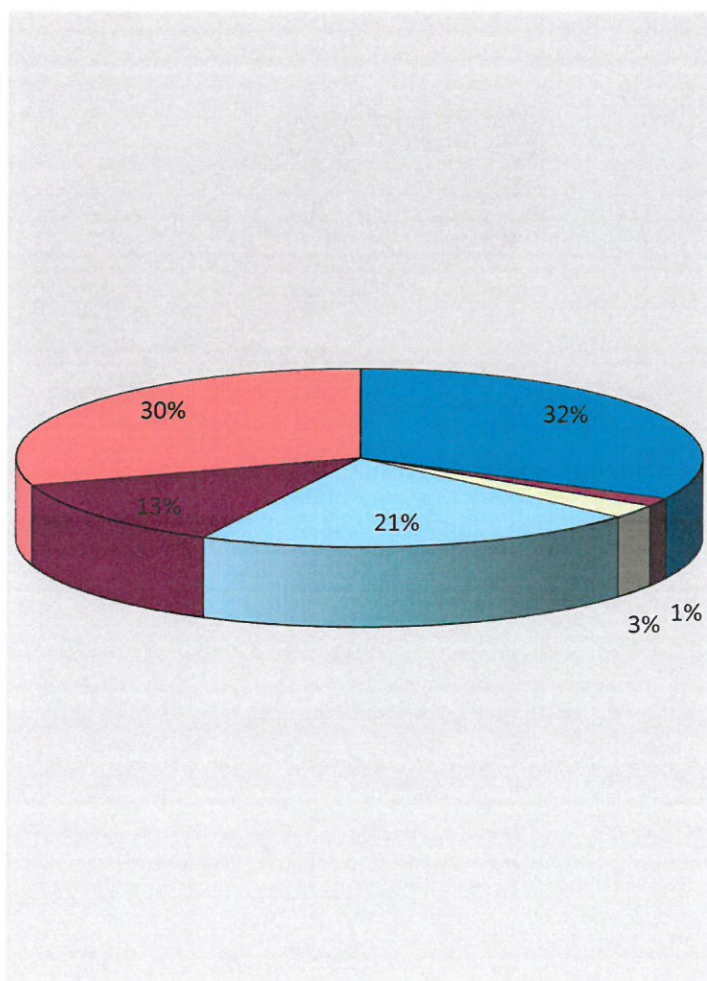
3. Nasze dzieci nudzą się po szkole i głównie biegają po podwórku

	Tak	Czasami	Nie	Nie dotyczy
Liczba ankietowanych	52	28	47	73
% ankietowanych	26	14	23,5	36,5

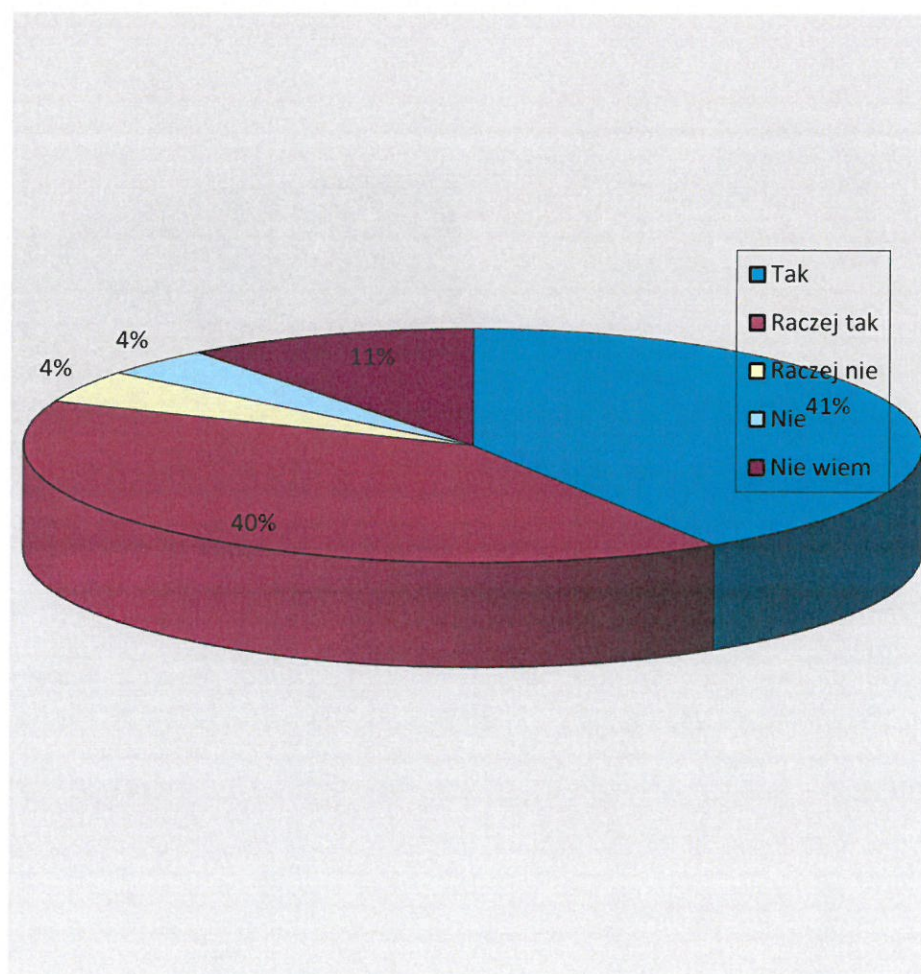
4. Nie mamy pracy (wszyscy lub ja/współmałżonek/partner/ka), ponieważ (proszę wybrać wszystkie pasujące odpowiedzi):

	Nie mamy jak dojechać do niej	Nie opłaca się pracować	Nie wiemy jak ją zdobyć	Nie chce o tym mówić	Nie ma miejsc pracy	Nie dotyczy
Liczba ankietowanych	65	3	5	42	25	60
% ankietowanych	32,5	1,5	2,5	21	12,5	30

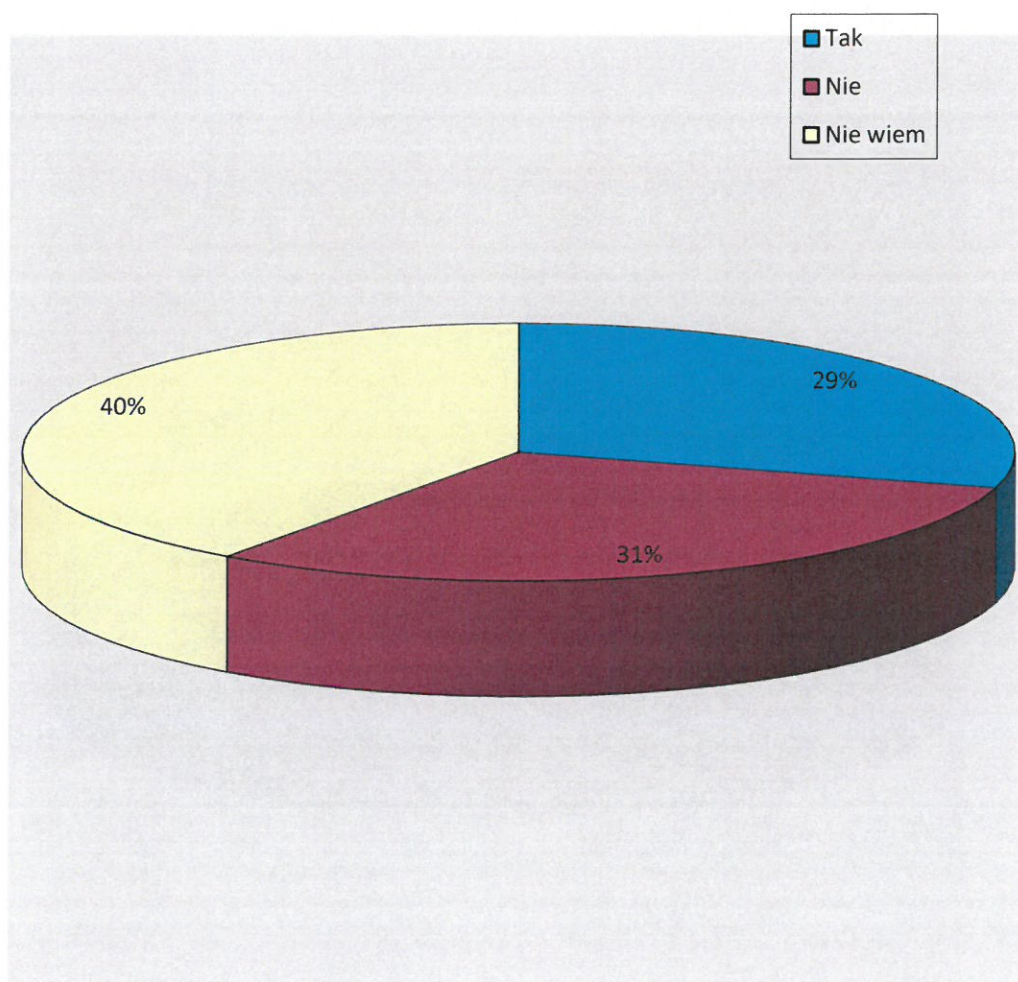
5. W naszej gminie jest dużo ubogich rodzin, które potrzebują pomocy.

	Tak	Raczej tak	Raczej nie	Nie	Nie wiem
Liczba ankietowanych	82	80	9	8	21
% ankietowanych	41	40	4,5	4	10,5

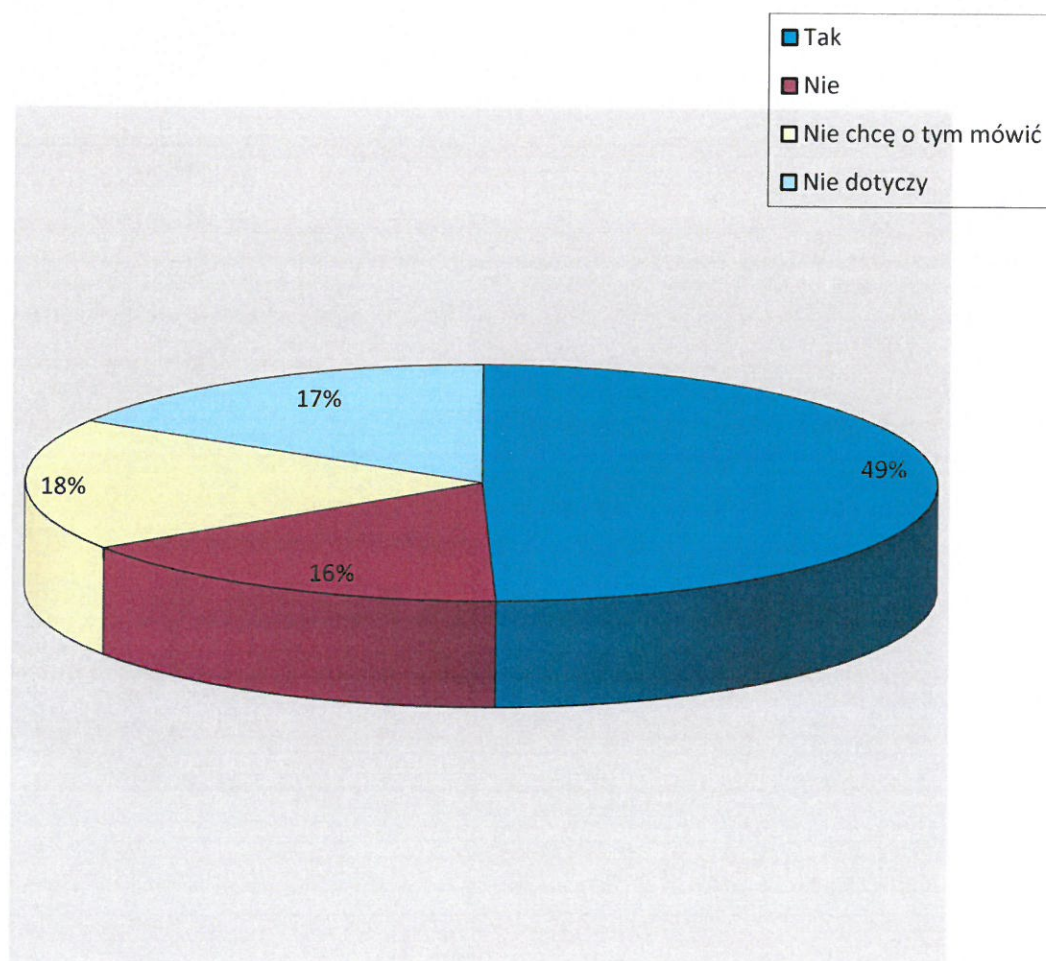
6. Sąsiedzi sobie nie pomagają, bo nie ma tu takiego zwyczaju

	Tak	Nie	Nie wiem
Liczba ankietowanych	59	61	80
% ankietowanych	29,5	30,5	40

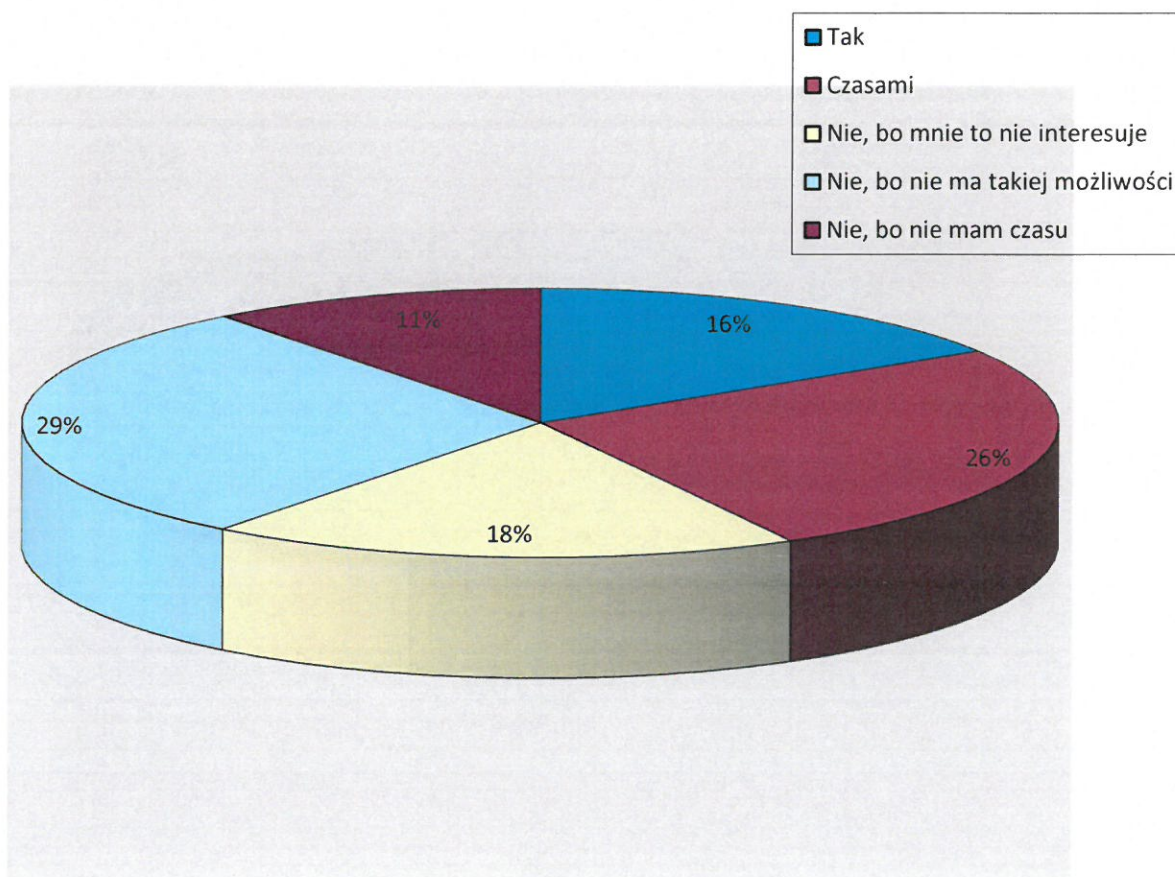
7. Pomagają nam pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej – rozmawiają, podpowiadają, proponują pomoc

	Tak	Nie	Nie chcę o tym mówić	Nie dotyczy
Liczba ankietowanych	99	32	36	33
% ankietowanych	49,5	16	18	16,5

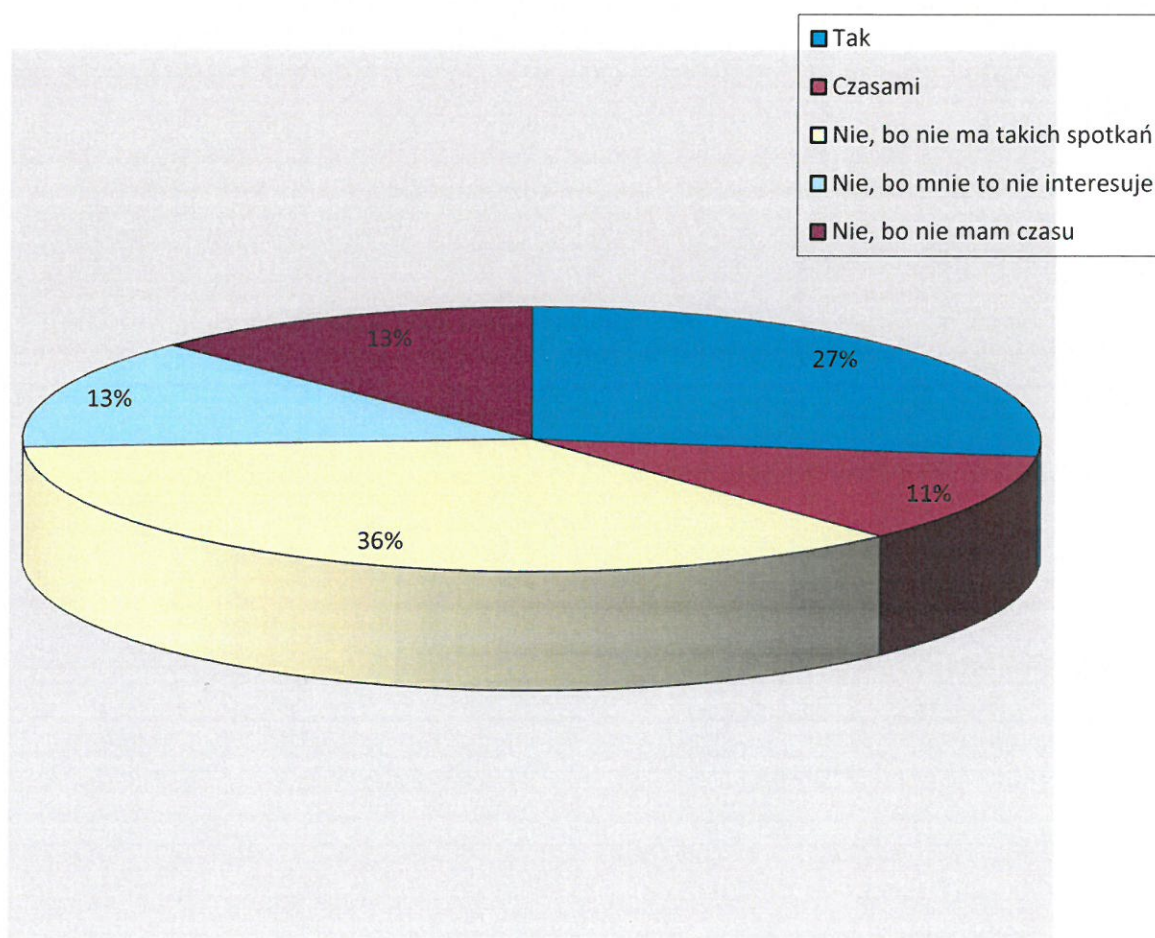
8. Korzystamy ze szkoleń organizowanych przez gminę ze względu na ich przydatność i nieodpłatny udział

	Tak	Czasami	Nie, bo mnie to nie interesuje	Nie, bo nie ma takiej możliwości	Nie, bo nie mam czasu
Liczba ankietowanych	32	52	37	58	21
% ankietowanych	16	26	18,5	29	10,5

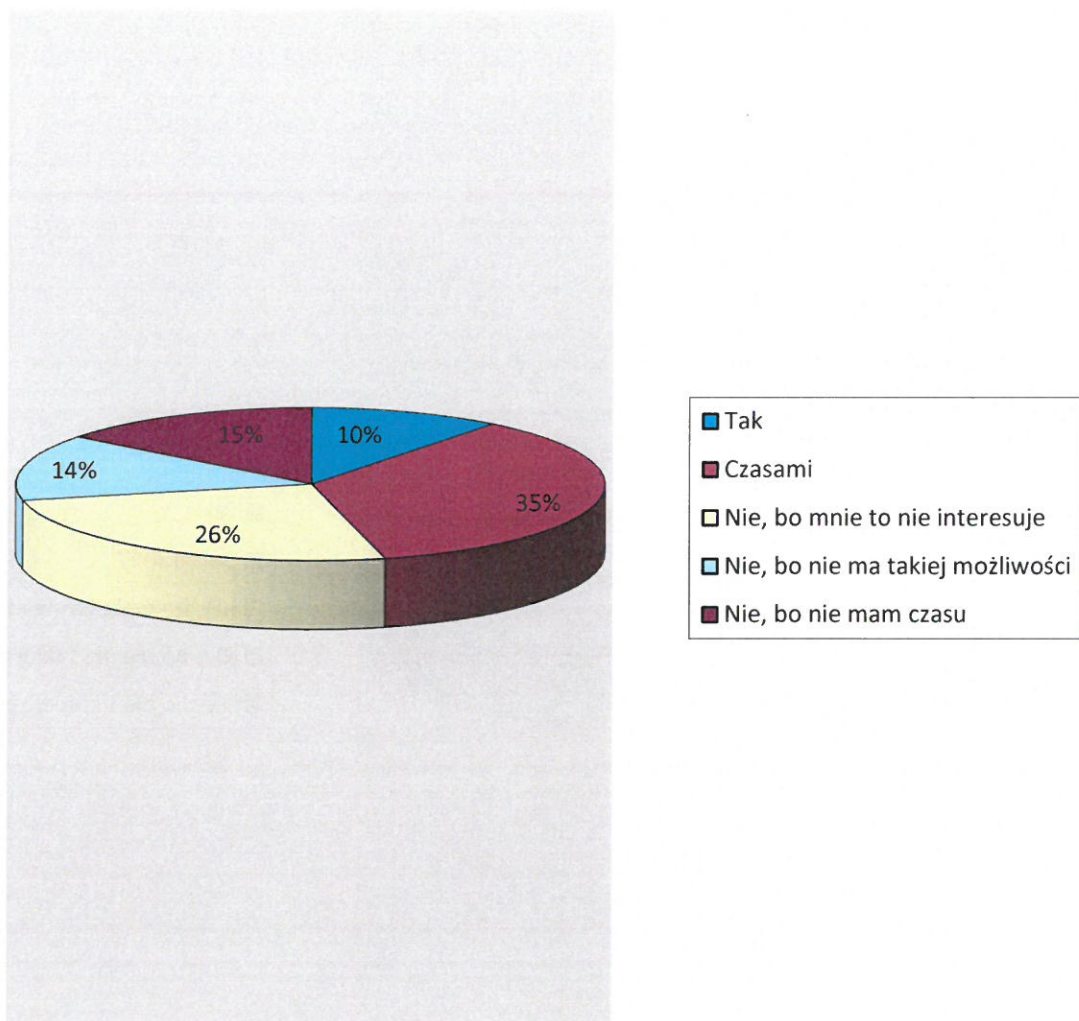
9. Aktywnie uczestniczę w rozwiązywaniu problemów /spotkania, dyskusje/

	Tak	Czasami	Nie, bo nie ma takich spotkań	Nie, bo mnie to nie interesuje	Nie, bo nie mam czasu
Liczba ankietowanych	54	22	72	27	25
% ankietowanych	27	11	36	13,5	12,5

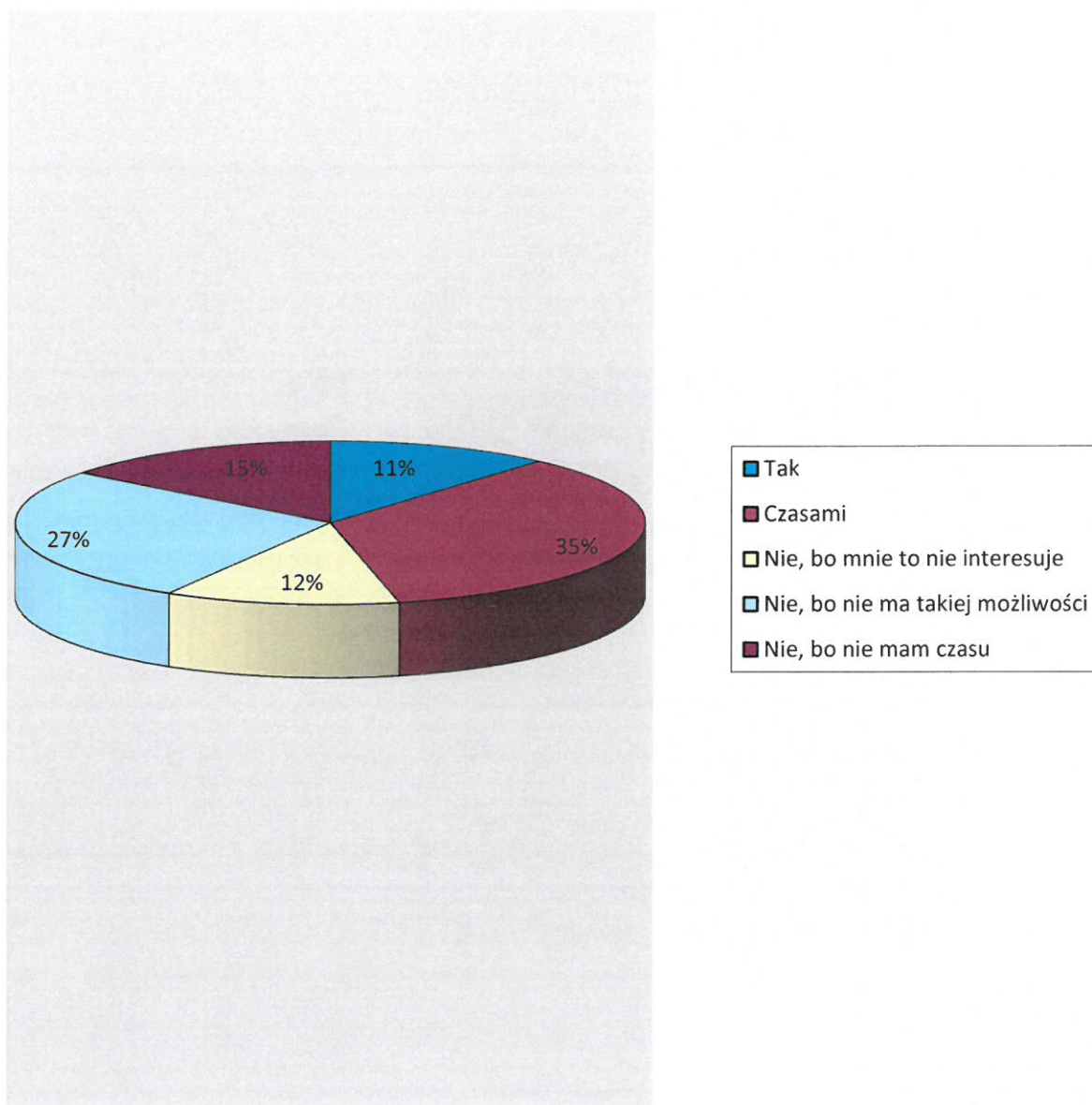
10. Chodzimy na zabawy taneczne dla dorosłych organizowane przez gminę / inne organizacje w gminie / parafie

	Tak	Czasami	Nie, bo mnie to nie interesuje	Nie, bo nie ma takiej możliwości	Nie, bo nie mam czasu
Liczba ankietowanych	21	71	51	28	29
% ankietowanych	10,5	35,5	25,5	14	14,5

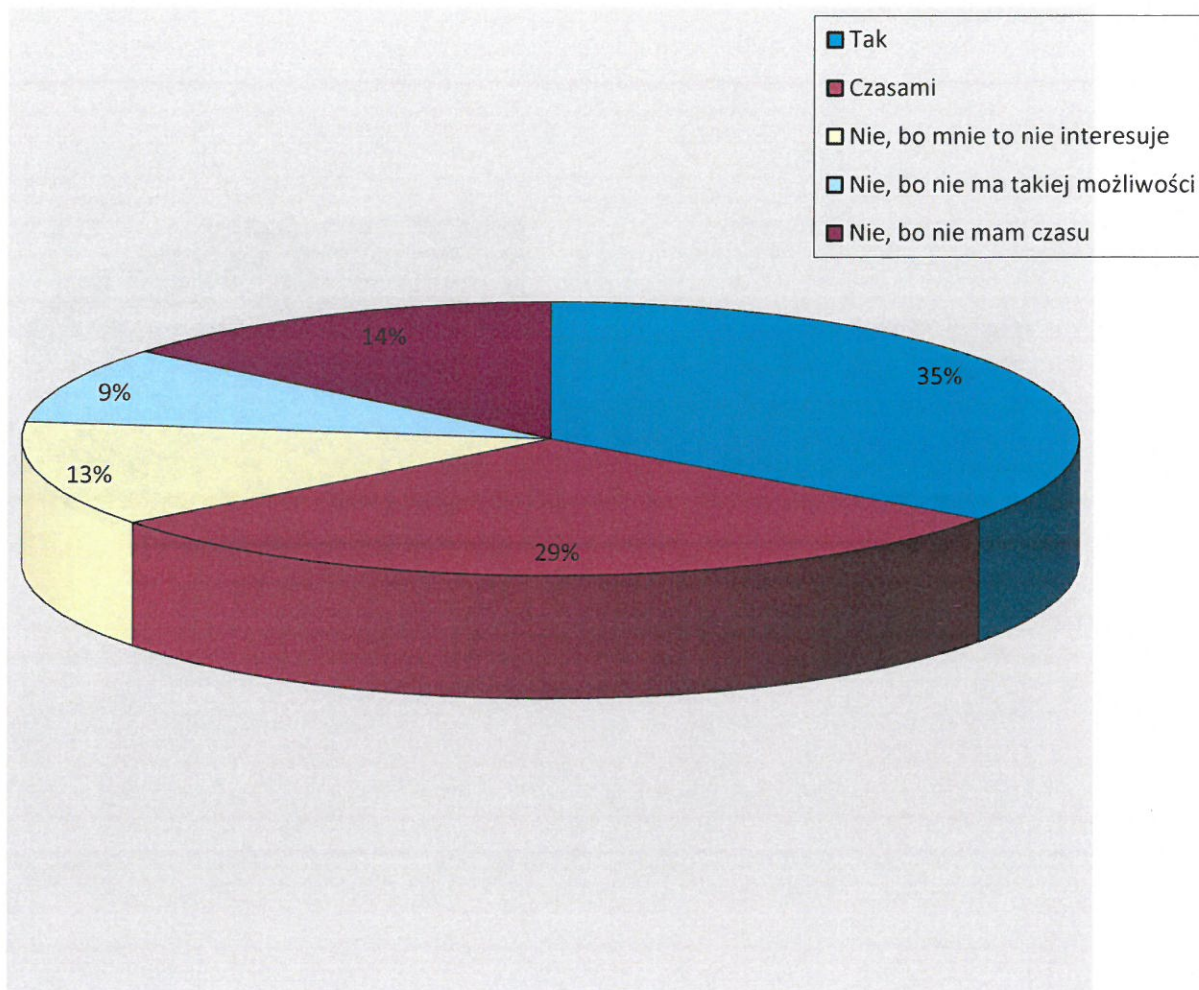
11. Pomagamy innym działając przy parafii, w organizacji społecznej

	Tak	Czasami	Nie, bo mnie to nie interesuje	Nie, bo nie ma takiej możliwości	Nie, bo nie mam czasu
Liczba ankietowanych	23	70	24	54	29
% ankietowanych	11,5	35	12	27	14,5

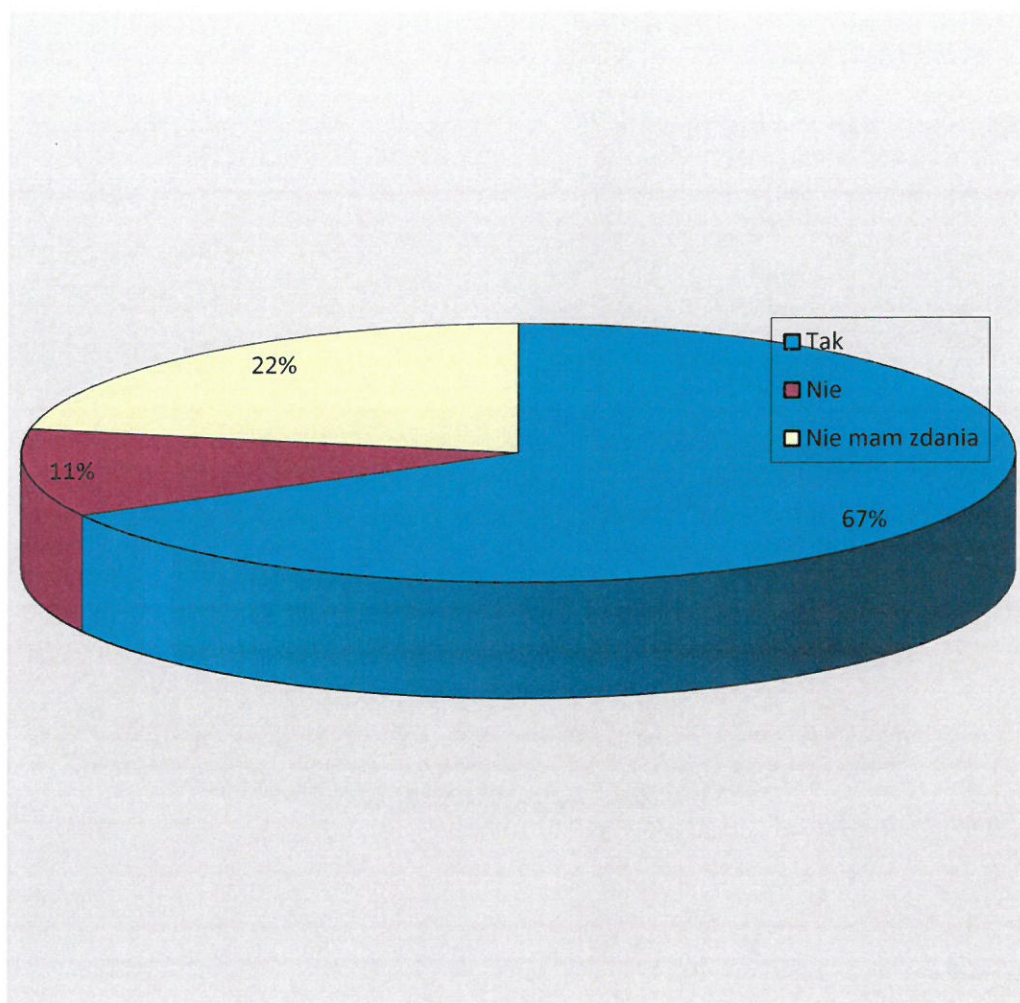
12. Biorę udział w spotkaniach z Wójtem/Sołtysem

	Tak	Czasami	Nie, bo mnie to nie interesuje	Nie, bo nie ma takiej możliwości	Nie, bo nie mam czasu
Liczba ankietowanych	70	59	25	18	28
% ankietowanych	35	29,5	12,5	9	14

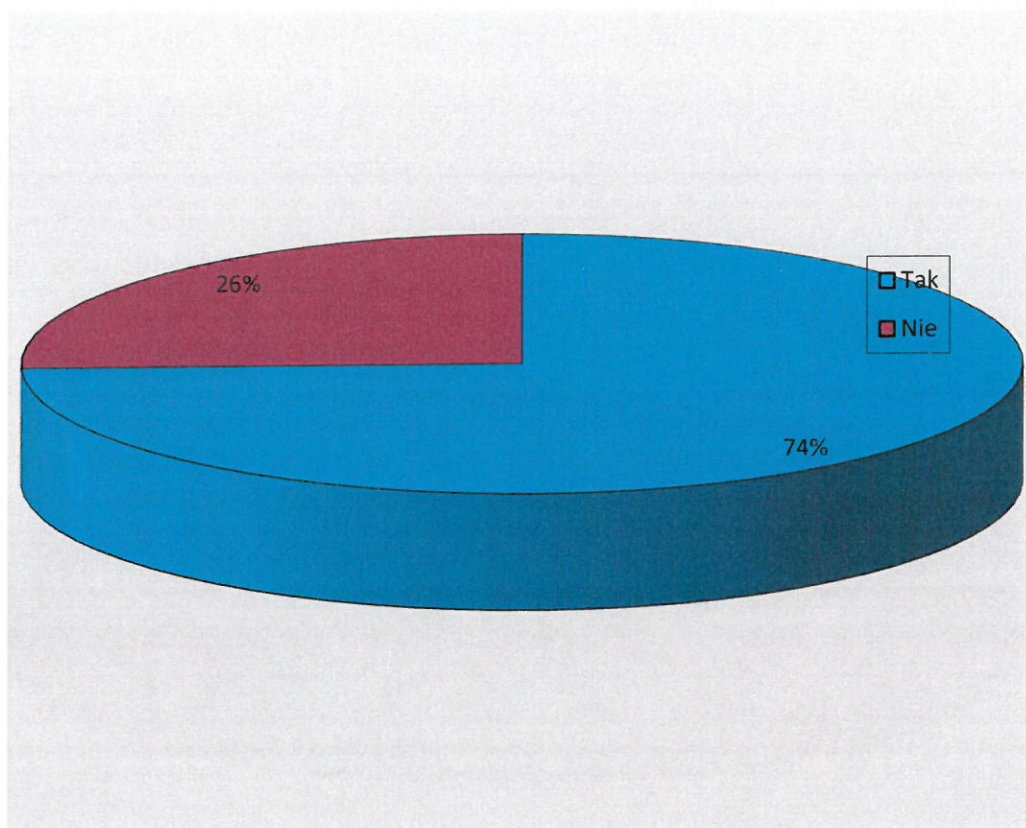
13. W naszej gminie wiele rodzin zmaga się problem alkoholowym ☐

	Tak	Nie	Nie mam zdania
Liczba ankietowanych	134	22	44
% ankietowanych	67	11	22

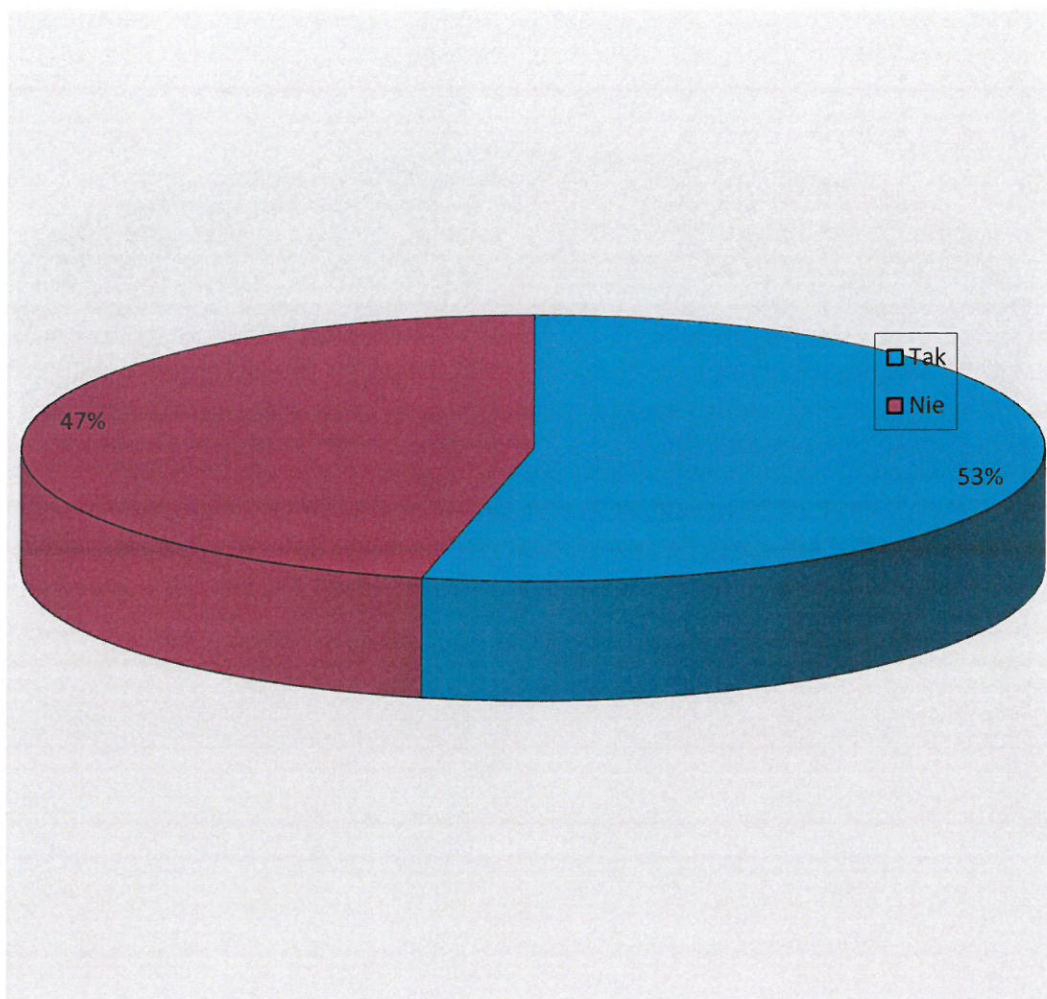
14. Jestem zadowolona/y z dostępnych na terenie gminy punktów handlowych i usługowych

	Tak	Nie
Liczba ankietowanych	149	51
% ankietowanych	74,5	25,5

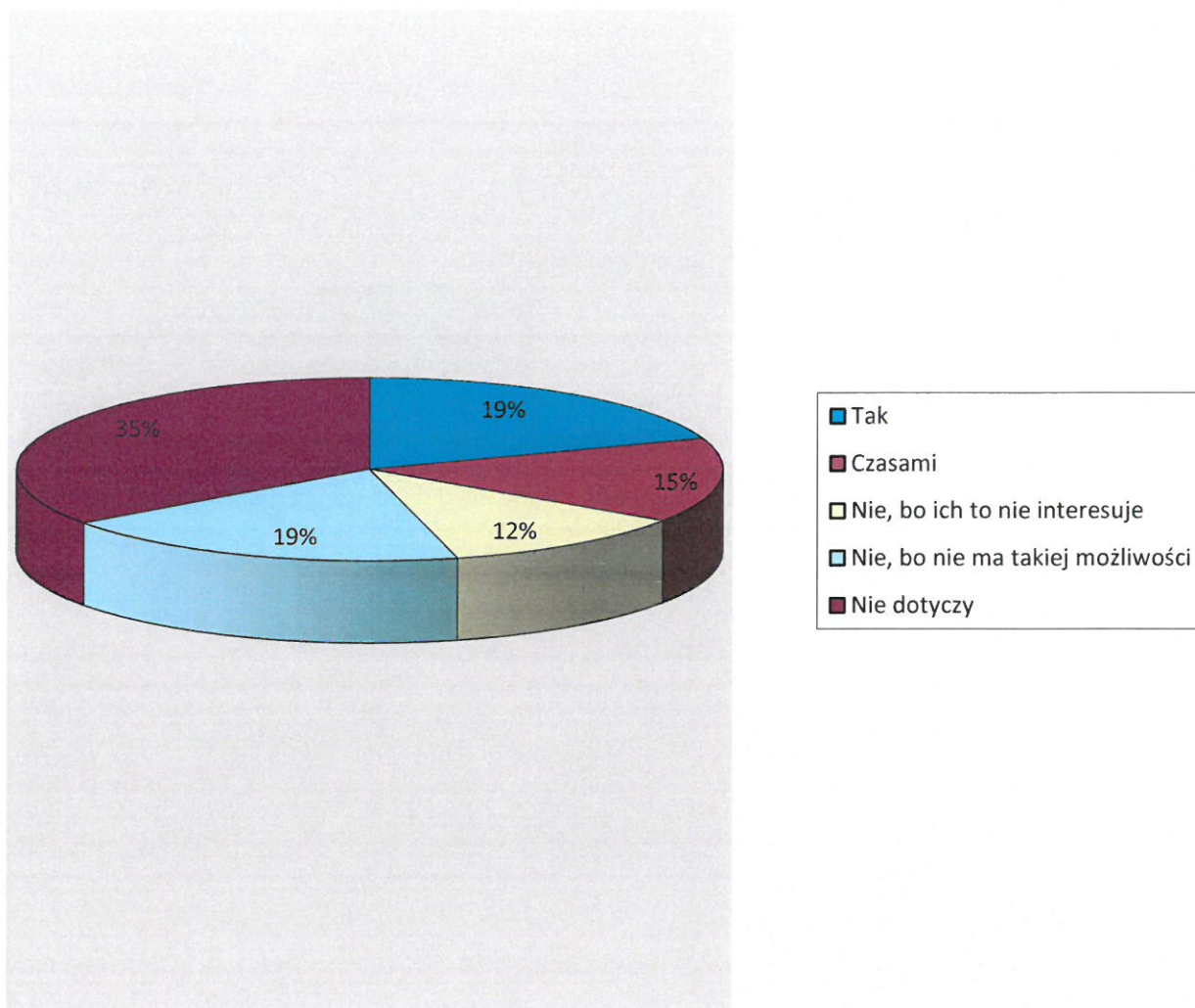
15. Gdy ktoś z nas zachoruje, możemy łatwo dostać się do lekarza

	Tak	Nie
Liczba ankietowanych	107	93
% ankietowanych	53,5	46,5

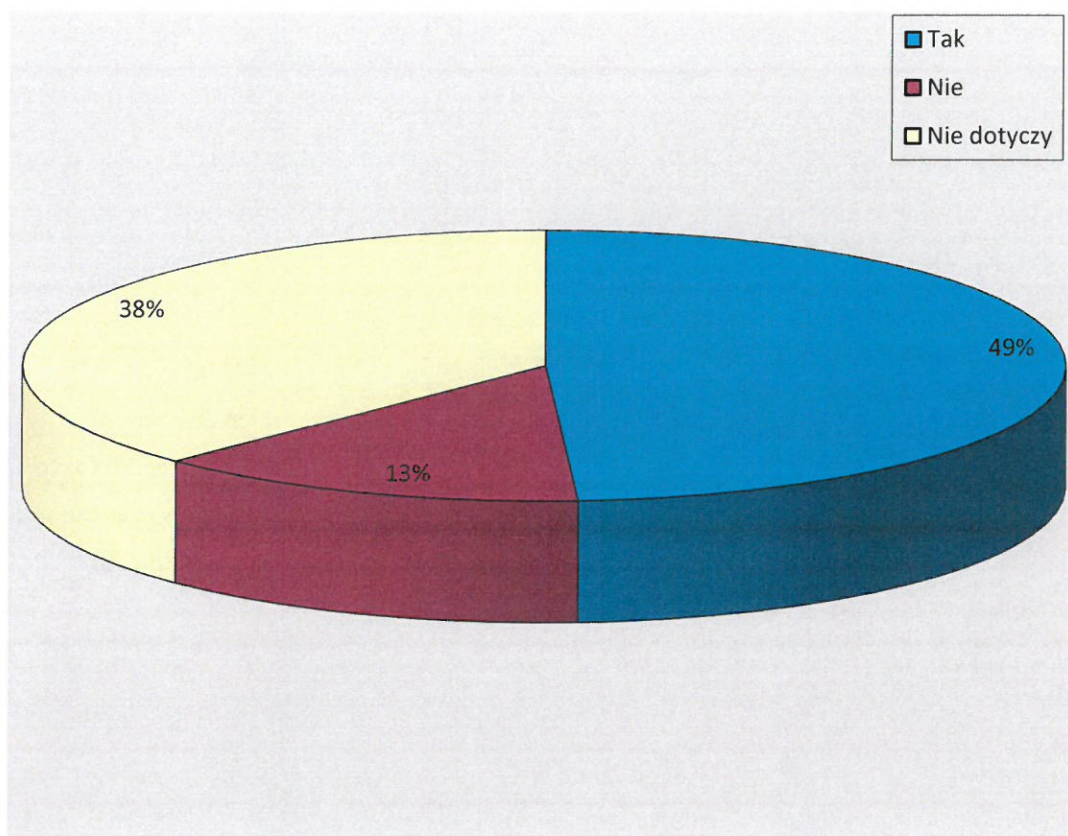
16. Dzieci chodzą na dodatkowe zajęcia w świetlicy wiejskiej lub innym miejscu

	Tak	Czasami	Nie, bo ich to nie interesuje	Nie, bo nie ma takiej możliwości	Nie dotyczy
Liczba ankietowanych	39	30	23	38	70
% ankietowanych	19,5	15	11,5	19	35

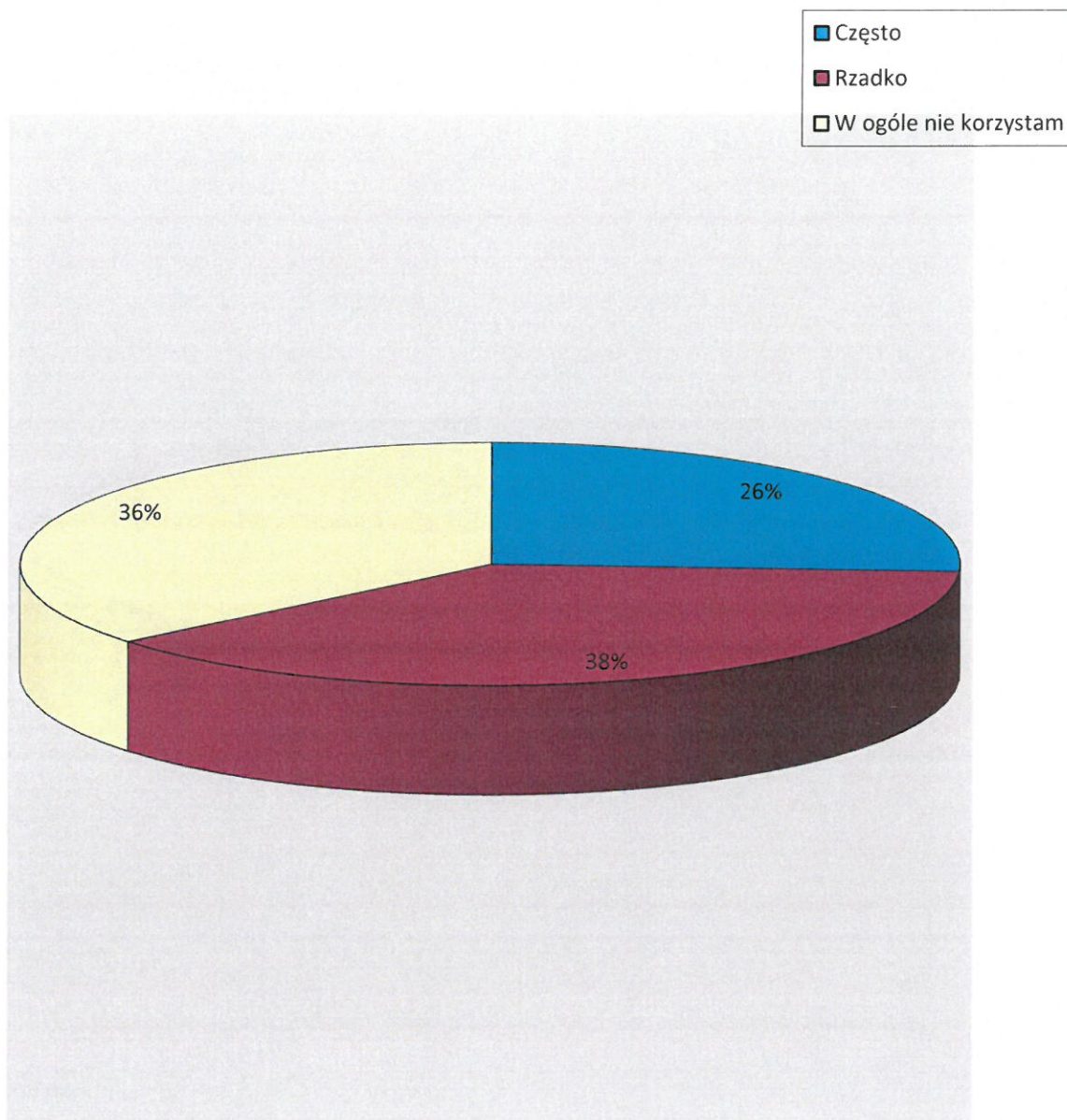
17. Dzieci są zadowolone ze szkoły

	<u>Tak</u>	Nie	Nie dotyczy
Liczba ankietowanych	98	27	75
% ankietowanych	49	13,5	37,5

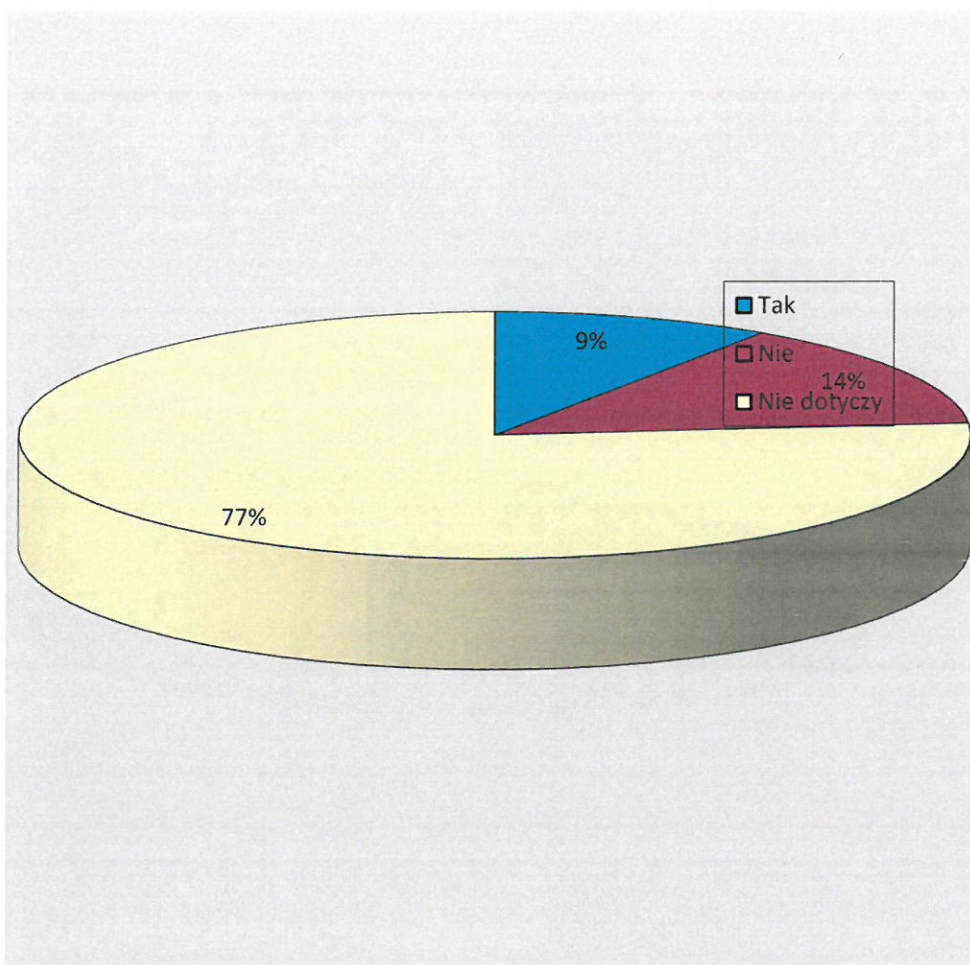
18. Korzystam z biblioteki gminnej/szkolnej

	Często	Rzadko	W ogóle nie korzystam
Liczba ankietowanych	52	76	72
% ankietowanych	26	38	36

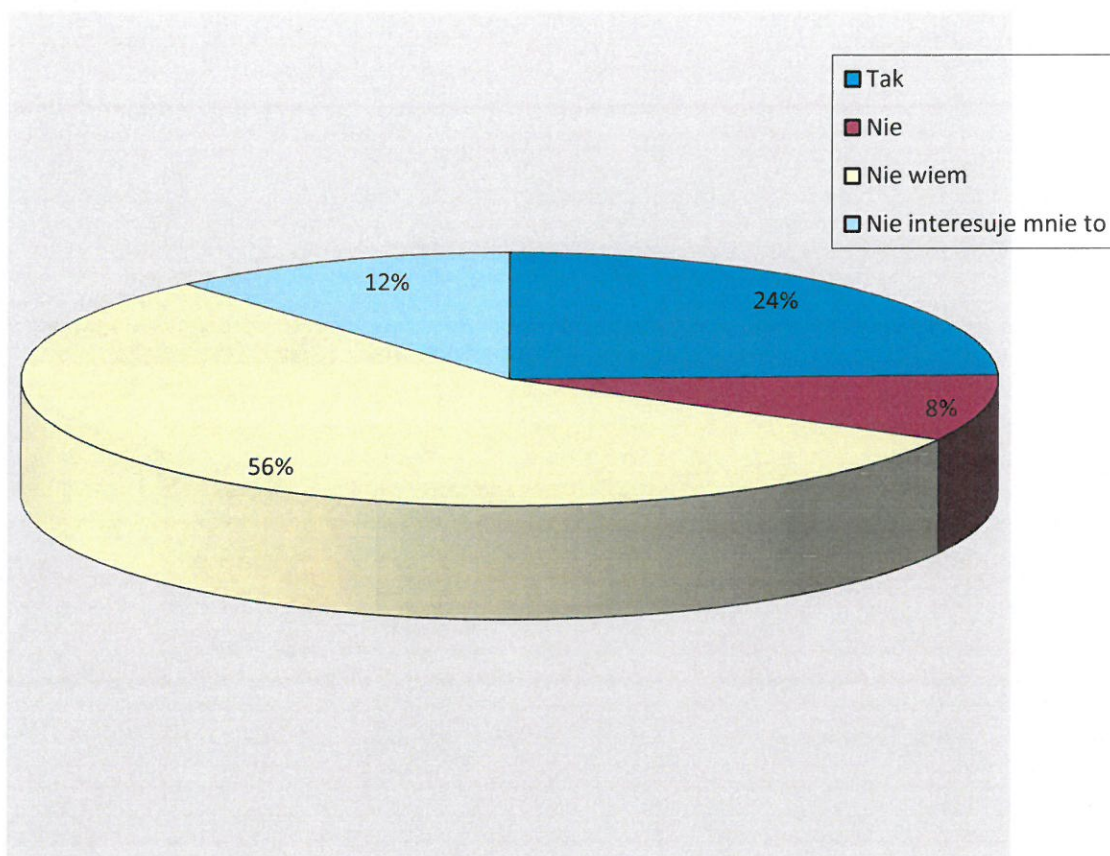
19. Moja niepełnosprawność umożliwia pracę, ale nie chcą mnie zatrudnić

	Tak	Nie	Nie dotyczy
Liczba ankietowanych	19	28	153
% ankietowanych	9,5	14	76,5

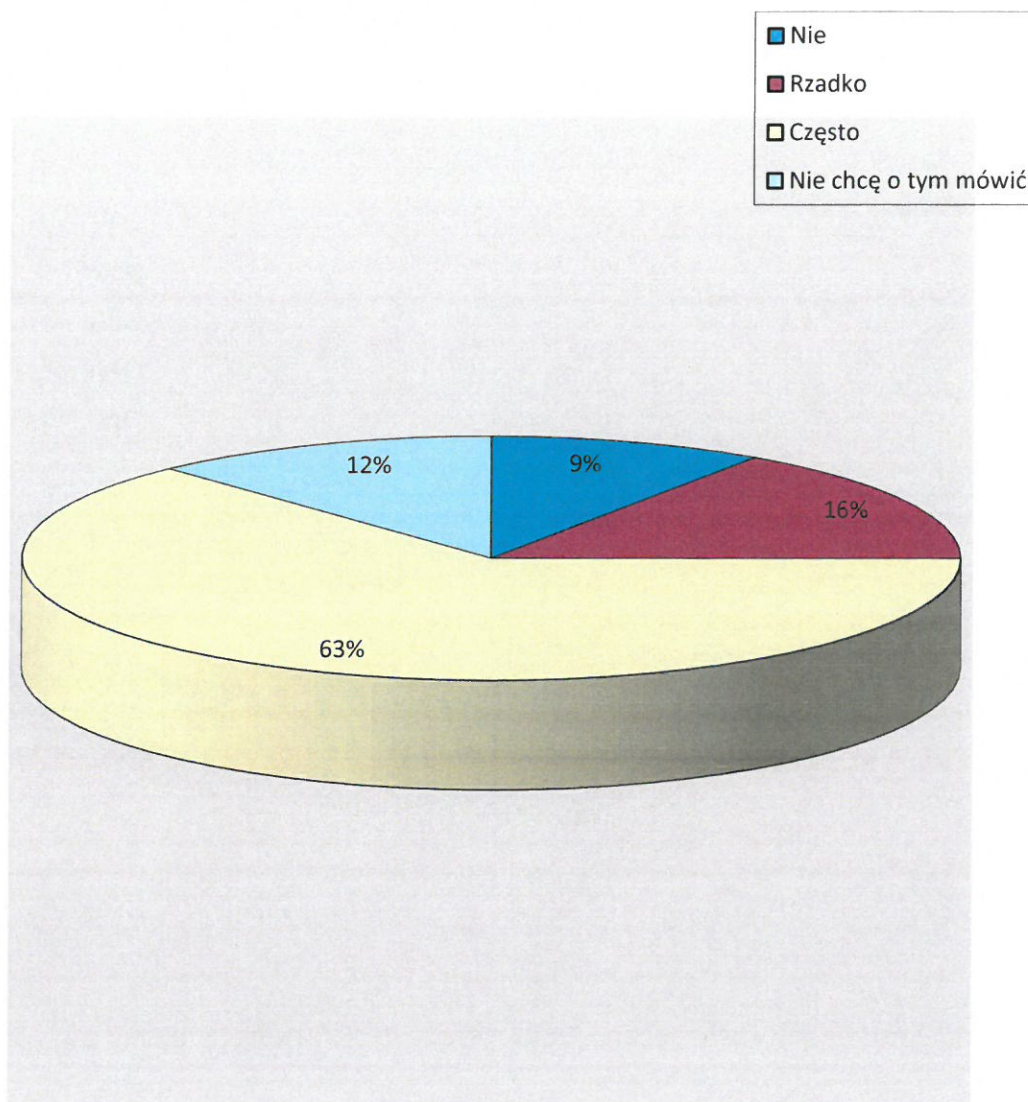
20. Moja gmina posiada strategię rozwiązywania problemów społecznych

	Tak	Nie	Nie wiem	Nie interesuje mnie to
Liczba ankietowanych	49	17	111	23
% ankietowanych	24,5	8,5	55,5	11,5

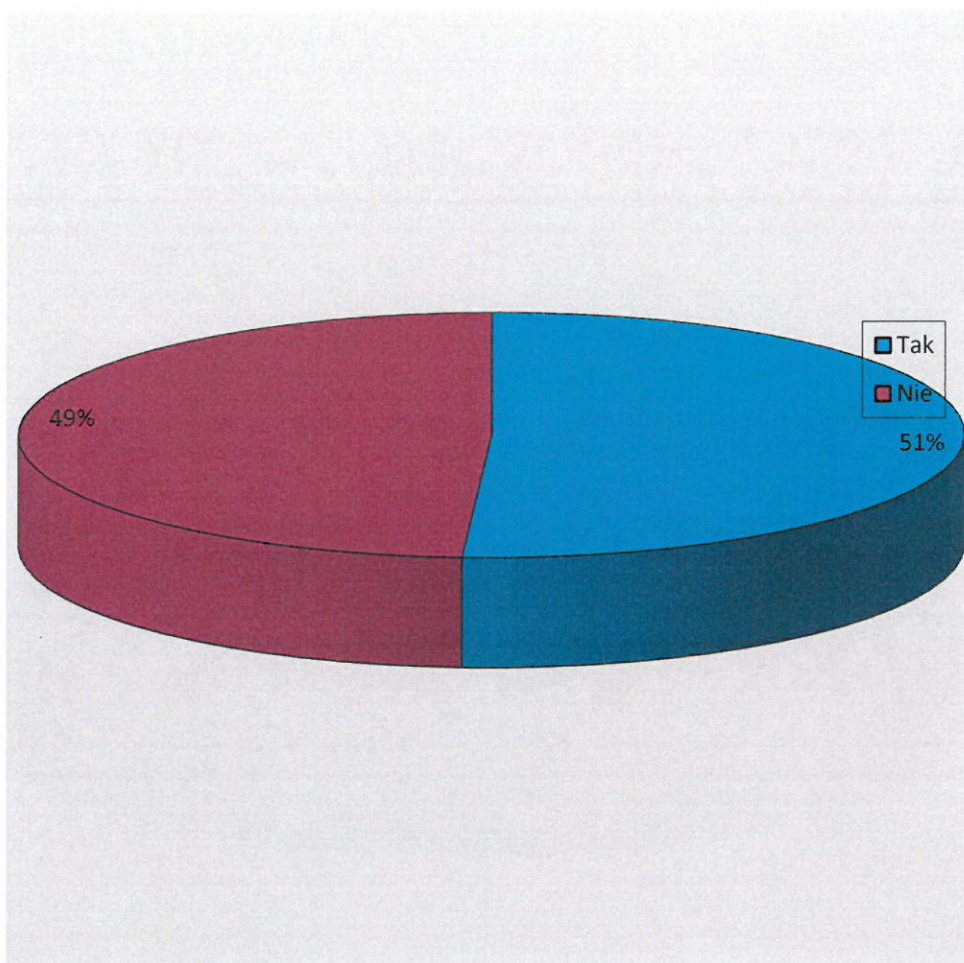
21. W moim otoczeniu widuję osobę/osoby nadużywające alkoholu

	Nie	Rzadko	Często	Nie chcę o tym mówić
Liczba ankietowanych	19	31	126	24
% ankietowanych	9,5	15,50	63	12

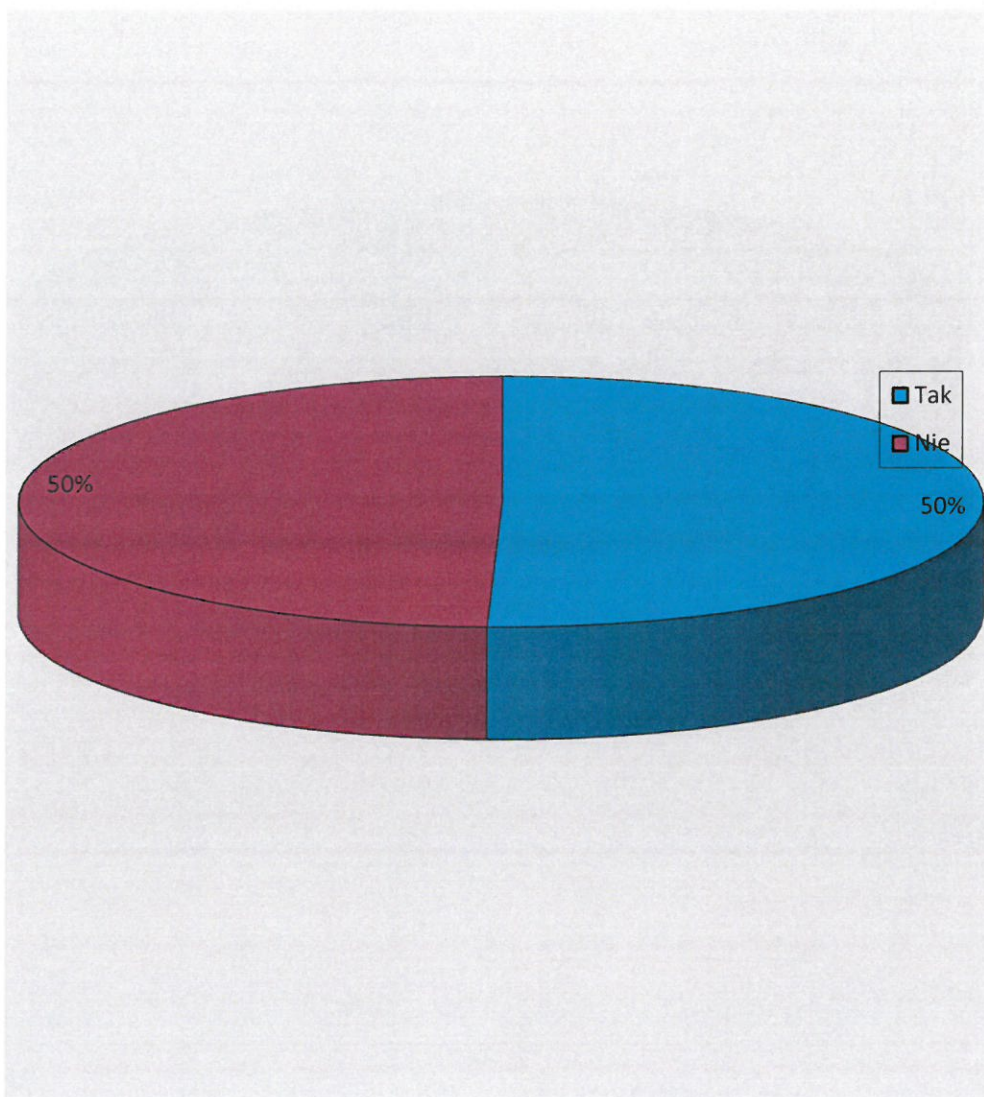
22. Mieszkamy na uboczu, daleko od dróg i dlatego jest nam trudno dostać się do różnych miejsc i instytucji

	Tak	Nie
Liczba ankietowanych	102	98
% ankietowanych	51	49

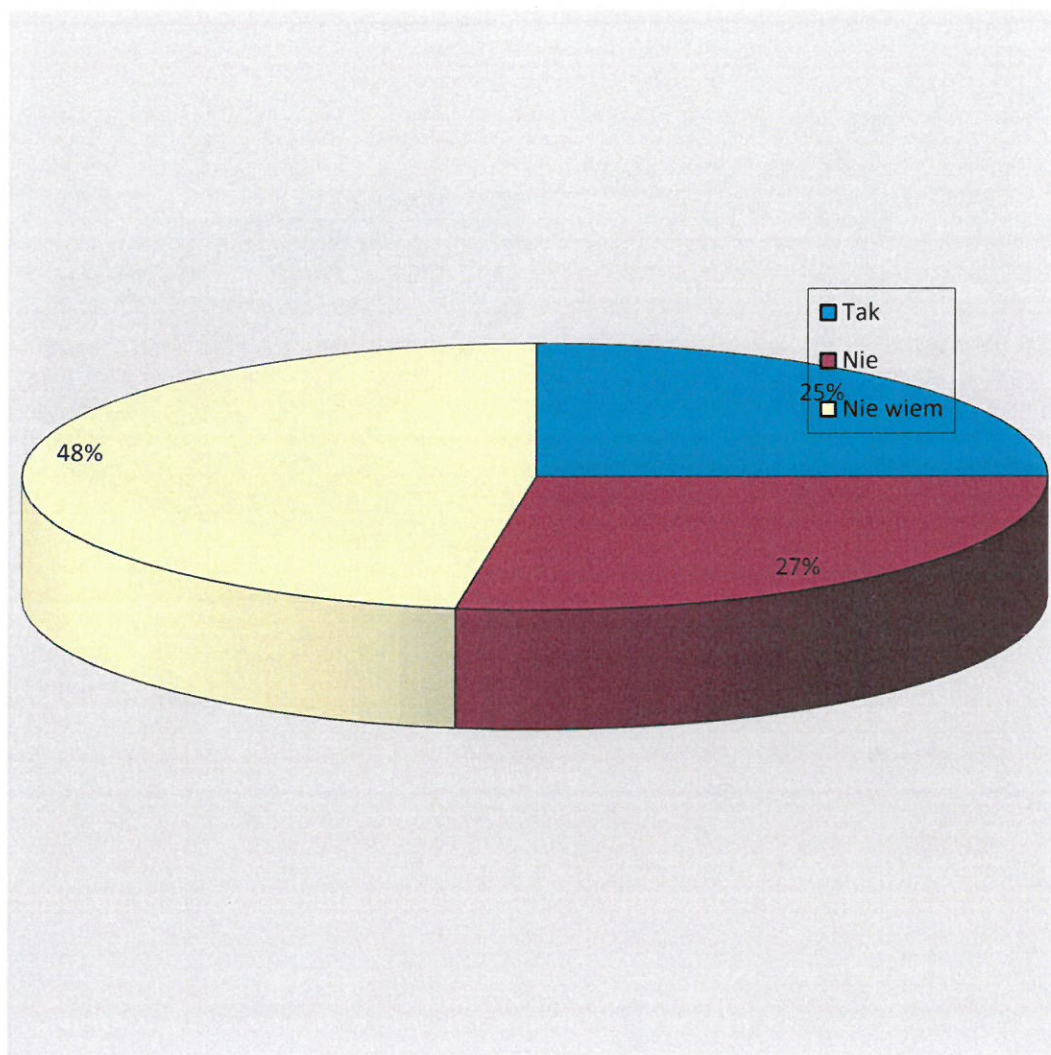
23. Wiem, kiedy i komu się przydaje Niebieska Karta

	Tak	Nie
Liczba ankietowanych	101	99
% ankietowanych	50,5	49,5

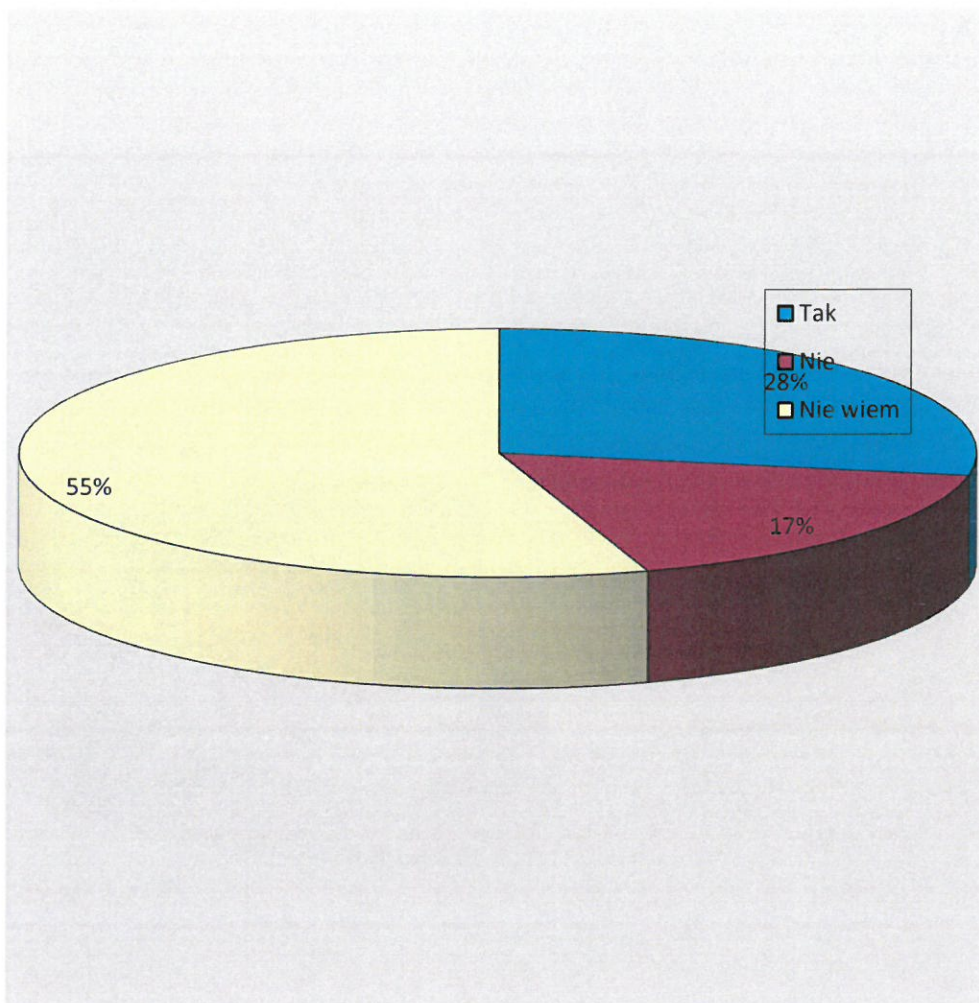
24. Osoby starsze w naszej gminie nie są odizolowane od społeczeństwa

	Tak	Nie	Nie wiem
Liczba ankietowanych	50	55	95
% ankietowanych	25	27,5	47,5

25. Osoby starsze mają zapewnioną dobrą opiekę

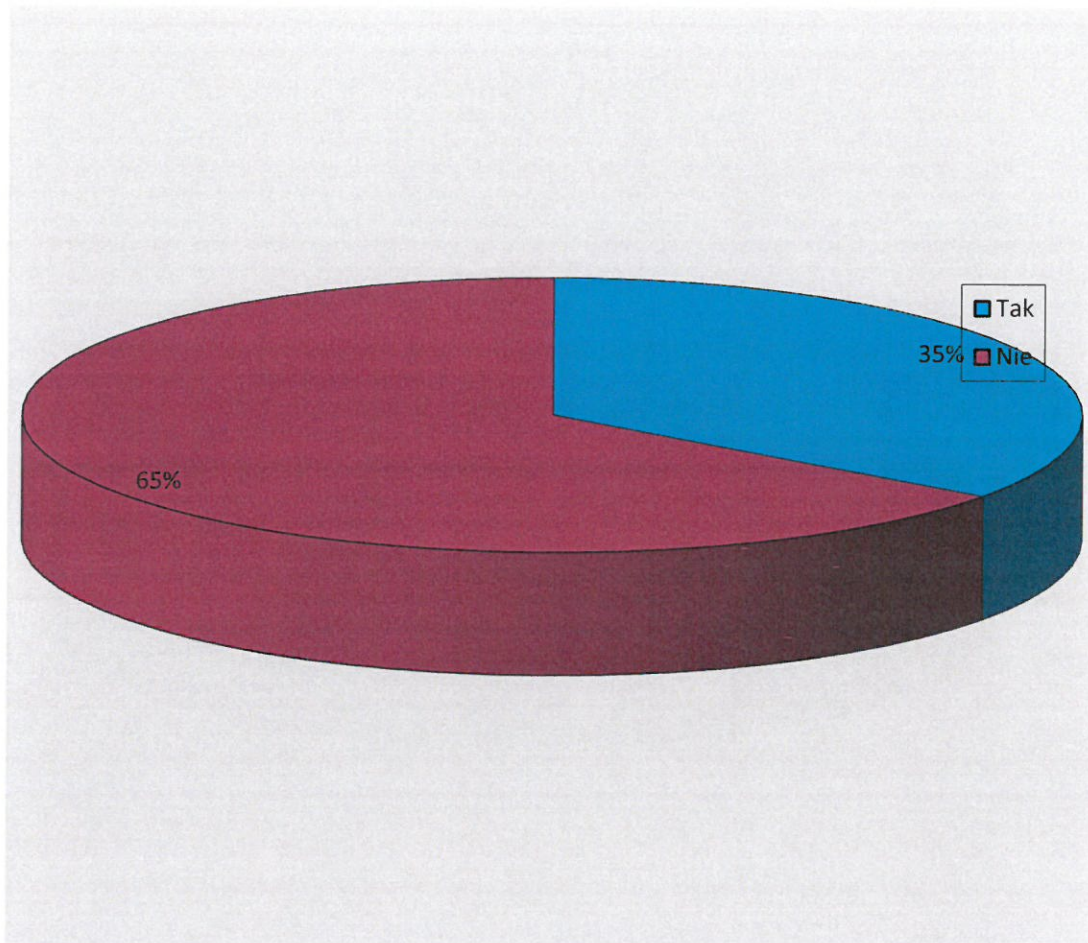
	Tak	Nie	Nie wiem
Liczba ankietowanych	56	34	110
% ankietowanych	28	17	55

26. Korzystała/em z pomocy policji w naszej gminie

	Tak	Nie
Liczba ankietowanych	70	130
	35	65

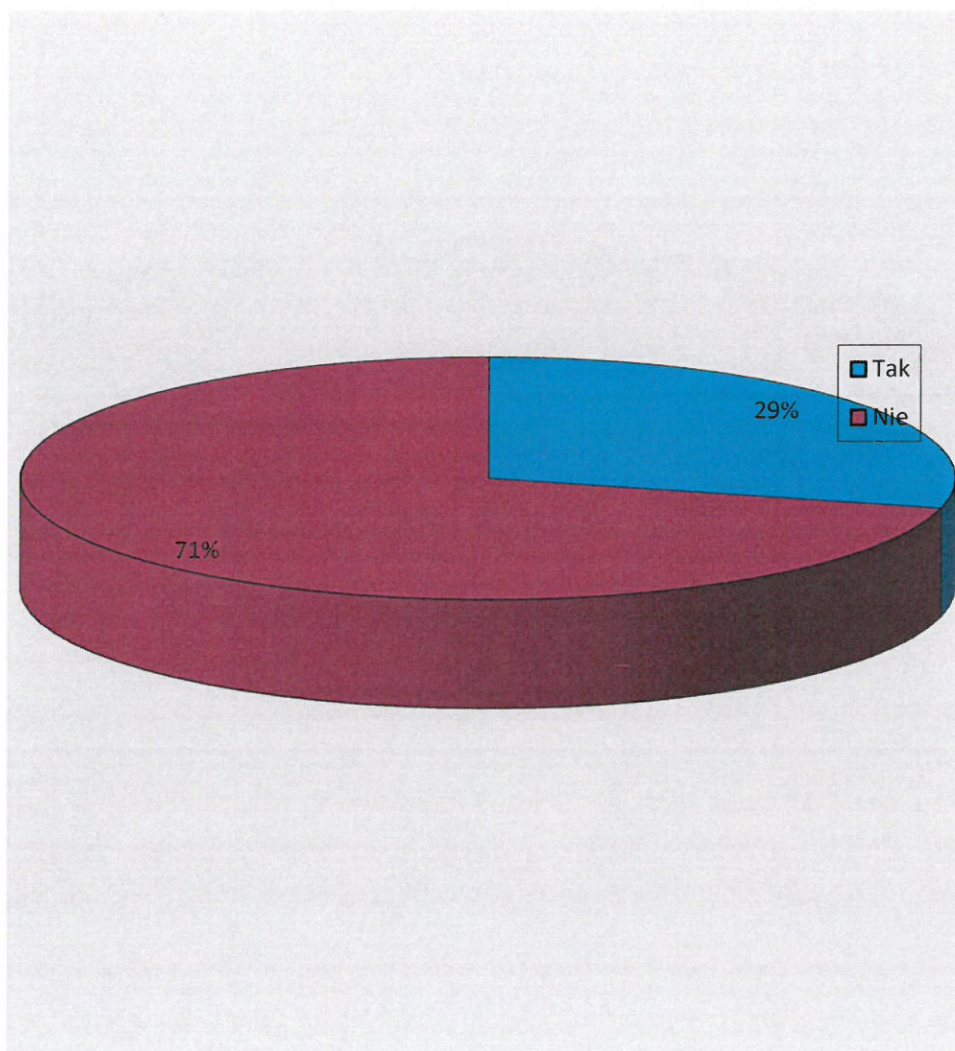
% ankietowanych		
-----------------	--	--

27. Słyszała/em, że w naszej gminie można dostać narkotyki

	Tak	Nie
Liczba ankietowanych	58	142
	29	71

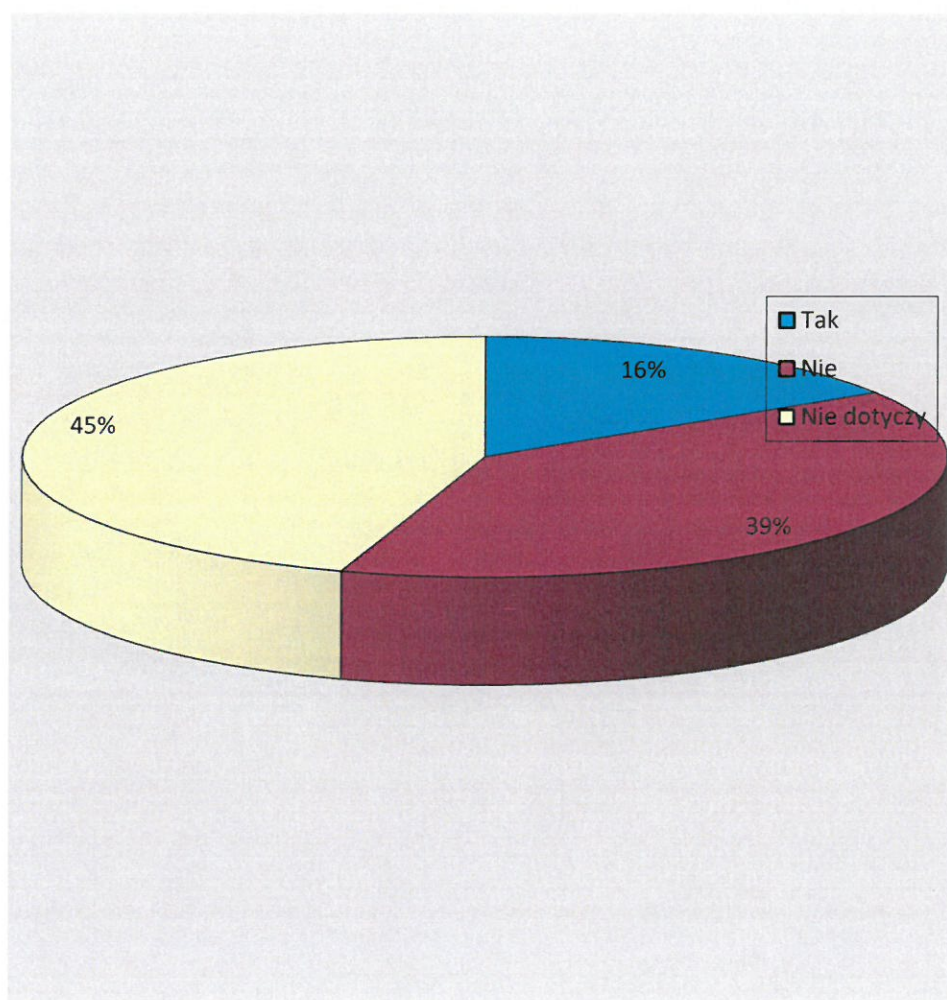
% ankietowanych		
-----------------	--	--

28. Nasze dzieci mówiły, że ich koleżanki/koledzy używają narkotyków

	Tak	Nie	Nie dotyczy
Liczba	32	78	90

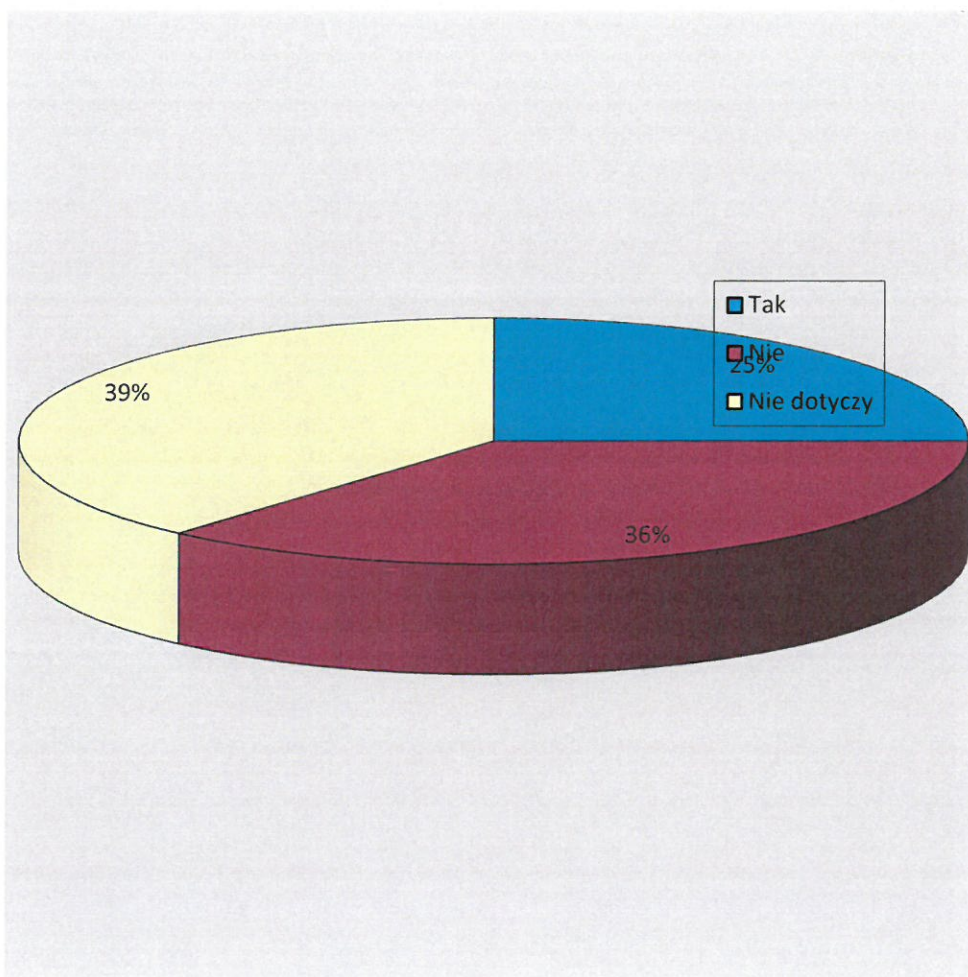
ankietowanych			
% ankietowanych	16	39	45

29. Nasze dzieci mówiły, że ich koleżanki/koledzy piją alkohol

	Tak	Nie	Nie dotyczy
--	-----	-----	-------------

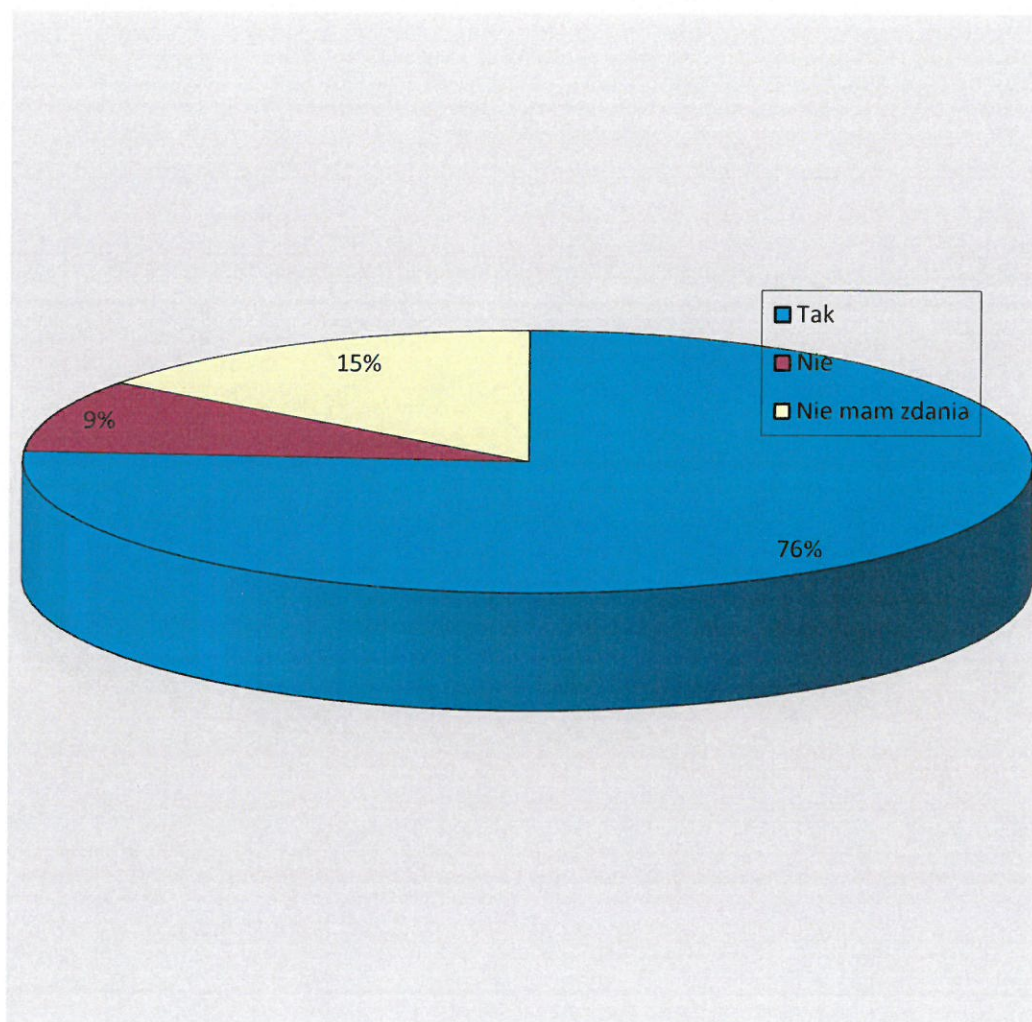
Liczba ankietowanych	50	73	77
% ankietowanych	25	36,5	38,5

30. Uważam, że w naszej gminie jest dużo osób bezrobotnych

	Tak	Nie	Nie mam zdania
--	------------	------------	-----------------------

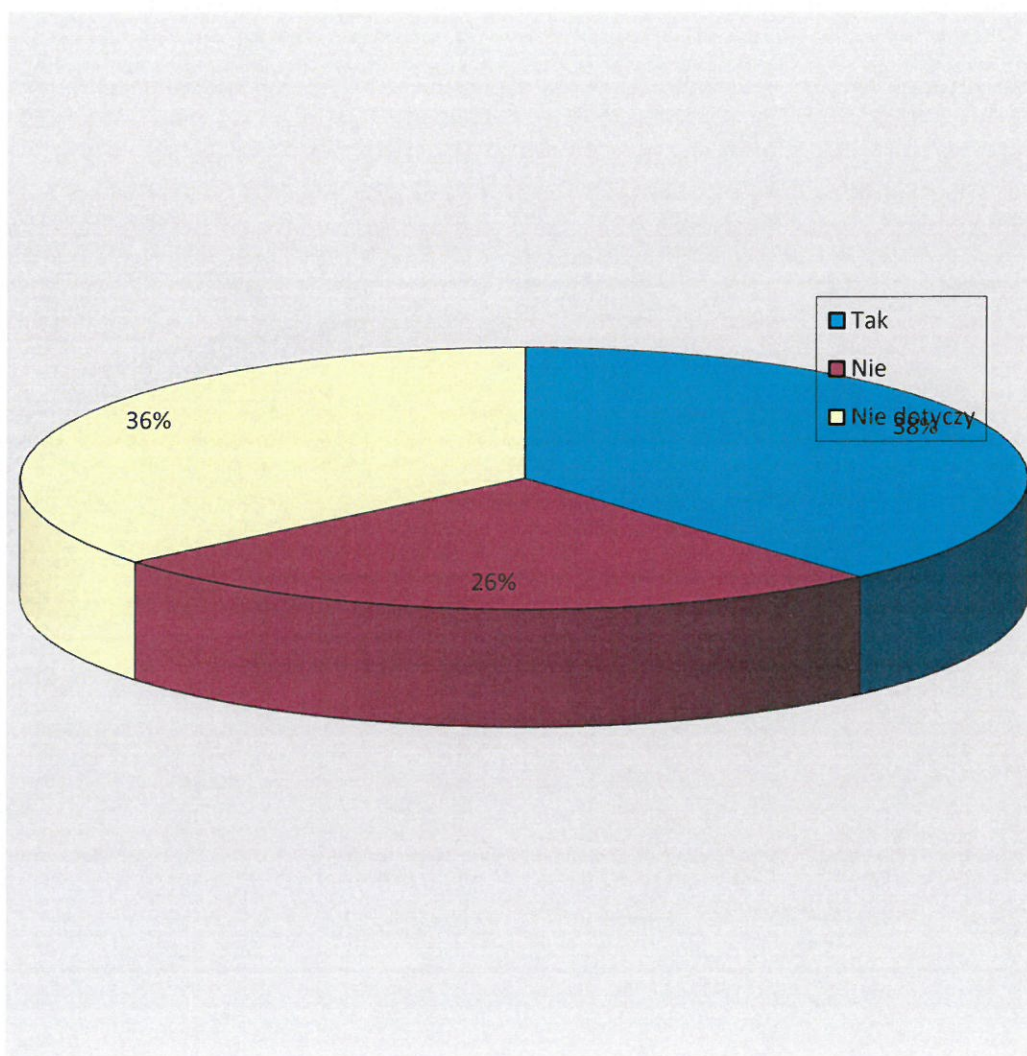
Liczba ankietowanych	152	18	30
% ankietowanych	76	9	15

31 Nasza rodzina sama opiekuje się osobą starszą

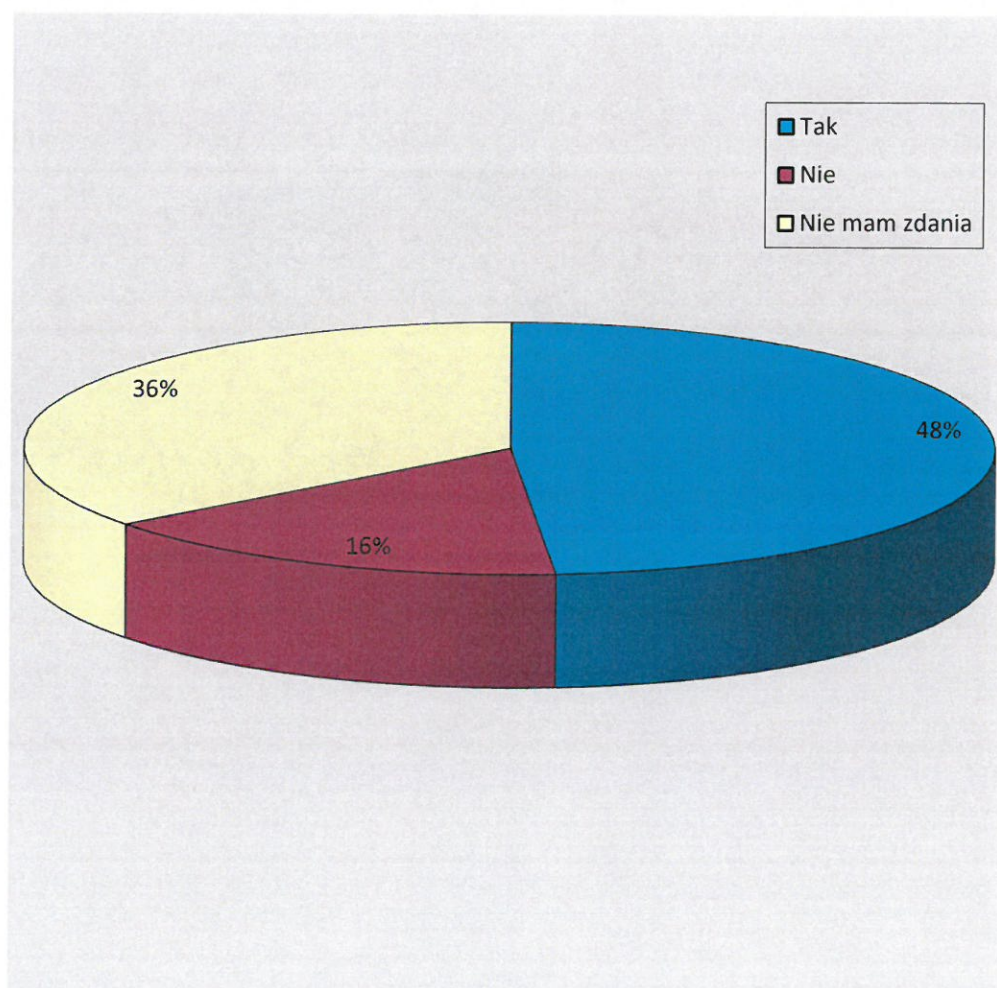
	Tak	Nie	Nie dotyczy
--	-----	-----	-------------

Liczba ankietowanych	77	51	72
% ankietowanych	38,5	25,5	36

32 Większość bezrobotnych to osoby, które nie chcą pracować

	Tak	Nie	Nie mam zdania
Liczba ankietowanych	97	32	71
% ankietowanych	48,5	16	35,5

33 W naszym mieszkaniu, domu mieszka za dużo osób i jest ciasno

	Tak	Nie
Liczba ankietowanych	50	150
% ankietowanych	25	75

